Vol. VIII
. 2

18th Mar, 1976
. (Thursday)
28 Phalgun, 1897 S. E.

THE ANDHRA PRADESH
Legislative Assembly Debates
OFFICIAL REPORT

CONTENTS

	Pages
ral Answers to Questions.	.. 107
ort Notice Questions and Answers	.. 119
ritten Answers to Questions (Unstarred).	.. 125
ondolence Motion:	
re : on Demise of Sri Arutla Lakshminarasimha Reddy, Ex.M.L.A.	.. 135
lling Attention to Matters of Urgent Public Importance;	
re : Fire accident in Kristapalli village of Parvathipuram Taluq	.. 139
overnment Motions, re :	.. 140
(1) Constitution of the Committee on Public Accounts	
(2) Conttitution of the Committee on Estimates	
(3) Constitution of the Committee on Public Undertakings	
overnment Regalutions re :	
Election to the varinus Railway Users Consultative Committees	.. 141
nnual Financial Statement (Budget) for 1976-77 : Voting of Demand for Grants.	
Demand No. XX Education (Discusion Contiuned)	.. 143

PRINTED BY THE DIRECTOR OF PRINTING, GOVERNMENT OF ANDHRA PRADESH
AT THE GOVERNMENT CENTRAL PRESS, HYDERABAD
1976

THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY
Principal Officers

Speaker:	Sri R. Dasaratharama Reddy
Deputy Speaker:	Sri Syed Rahmat Ali
Panel of Chairman:	1. Smt. T. E. S. Ananda Bai 2. Sri Gamago 3. Sri Y. Venkata Rao 4. Sri N. Venkata Ratnam
Secretary:	Sri G. Ramachandra Naidu
Deputy Secretaries:	1. Sri E. Sadasiva Reddy 2. Sri D. L. Narasimham
Assistant Secretaries:	1. Sri M. Ramanadha Sastry 2. Sri S. Purnananda Sastry 3. Sri K. Satyanarayana Rao 4. Sri R. N. Sarma 5. Sri K. Kutumba Rao 6. Sri Md. Ghouse Khan
Chief Reporter:	Sri Habeeb Abdur Rahman

THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES
OFFICIAL REPORT

Thirty fourth Day of the Sixth Session of the
Andhra Pradesh Legislative Assembly

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Thursday, the 18th March, 1976.

The House met at Half-Past Eight of the Clock
(Mr. Speaker in the Chair)

ORAL ANSWERS TO QUESTIONS.

SETTING UP OF LOK AYUKT AND UPA LOK AYUKT

496 -

*6964 Q.—Sri C. V. K. Rao (Kakinada) :—Will the Chief Minister be pleased to state :

(a) whether Government have decided to set up Lok Ayukt and Upa Lok Ayukt; and

(b) if so, for what purposes and whether the Bill will be introduced in the next session ?

The Chief Minister (Sri J. Vengal Rao) : —(a) and (b)–Yes, Sir, The Government have decided in principle to set up the institution of Lokayukta and Uplokayukta for the investigation of allegations against Ministers and public servants in certain cases. It is proposed to undertake legislation in this regard as early as possible.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—లోక ఆయుక్త్, ఉపలోక ఆయుక్త్ నియమించడానికి ప్రభుత్వం నిర్ణయం తీసుకొని అందుకై శాసనం చేయదలచినప్పుడు లోక ఆయుక్త్ ఉపలోక ఆయుక్త్ ఒకటి కాదు. ఇండివిడ్యుయల్ గా ఉంటారని నేను అనుకుంటున్నాను.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—సెపరేట్.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—ఒక లోక ఆయుక్త్, ఒక ఉపలోక ఆయుక్త్ యిండివిడ్యుయల్ గా ఉండవలసిన లక్షణాలు నిర్ధారణ చేశారా ? కమిటెడ్ ఇండివిడ్యుయల్ అని చాల విషయాలు బైట పడుతున్నాయి.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—ఇవన్నీ బిల్లు వచ్చినప్పుడు చెపుదురుగాని.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—బిల్లు వచ్చినప్పుడు తయారై ఉంటాను. కమిటెడ్ జడ్జెస్ అని అంటున్నాము. అటువంటి ఉద్దేశ్యం యున్నదా ? అటువంటి

An Asterisk before the name indicates confirmation by the member.

కమిటెడ్ బిజినెస్‌తో వ్యవహరిస్తున్నారా? ప్రభుత్వానికి ఏ దృష్టి అయినా ఉండవచ్చు. ఎందుకైనా మంచిది. విషయాలు మాకు తెలియజేసినట్లయితే మేము కూడ కంట్రిబ్యూట్ చేయడానికి వీలు ఉంటుంది.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :-ఎందుకైనా మంచిది బిల్లు వచ్చినప్పుడు మాట్లాడుదాము.

HABITUAL THIEVES IN T. T. D.

497—
*7558 Q.—Sri N. Venkataratnam (Guntur-II) :-Will the Chief Minister be pleased to state :

(a) whether a gang of habitual thieves are detected recently in T. T. D., and

(b) the names of the thieves and the nature of action taken so far against them ?

Sri J. Vengal Rao :-(a) Yes, Sir.

(b) The following 13 accused are involved :

1. M. Venkata Reddy, 2. Bhaktavatsalam Naidu, 3. R. Ellappa, 4. Govinda Chetty, 5. A. Narayanaswamy, 6. M. Subramanyam 7. Jayarama Naidu 8. Bhoodanandam, 9. C. Muniratnam, 10. Ramakrishnaiah Chetty, 11. Jayaram Chetty, 12. T. Govinda Swamy and 13. K. Subramanyam Reddy.

A-1 to A-12 above are all Ex-military men appointed as security gurds in T. T. D., and A-13 is the brother-in-law of A-1 and a native of K.K.V.B. pet village. All the accused have been arrested and remanded to judicial custody. The case is still under investigation.

శ్రీ ఎస్. వెంకటరత్నం :—ఈ చెప్పిన దొంగలు రాత్రిపూట ఏకాంత సేవ అయిన తరువాత చోరసేవ చేస్తూ ఉండేవారు. వెంకటరెడ్డి అనే అయన ఇన్‌స్ట్రుమెంటు కనిపెట్టి దానితో చేస్తూ ఉండేవారు అది కనిపెట్టినారా? వారి దగ్గర నుంచి ఎంత సొత్తు స్వాధీనం చేసుకొన్నారు?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—రు. 1,02,500 లు నగలు వగైరా స్వాధీనం చేసుకొన్నారు. ఈ హుండీ ఒరిజినల్ హుండి కాదు. ధ్వజస్థంభం దగ్గర ఎంటర్ అయ్యేచోట ఉండేది. లోపల మూసివేసి ఉన్నప్పుడు భక్తులు ఇక్కడవేసి పోతూ ఉంటారు. దానిని ఒక ఇన్‌స్ట్రుమెంటు పెట్టి తీస్తూ ఉంటే పట్టుకొన్నారు.

శ్రీ. ఎమ్. నాగిరెడ్డి :—ఒక లక్షా రెండువేల రూపాయలు సొమ్ము రికవర్ చేసినాము అన్నారు. పోయినది కూడా అంతేనా? ఇంకా ఎక్కువా?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—అది ఎలా తెలుస్తుంది? తిరుపతి వెంకటేశ్వరుని అడిగితే తెలుస్తుంది.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—తిరుపతి వెంకటేశ్వర్లుకు దొరలు దొంగలు సమానంగా ఉంటారు. వాళ్లు కూడా మహాభక్తులు. వాళ్లను హింసించినట్లయితే తిరుపతి వెంకటేశ్వరునికి కోపం రాదా?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—పాపం పండి పట్టుబడ్డారు.

Banning the Communal Associations in the Staff

498—

* 7593 Q.-Sri P.V. Ramana (Anakapalli):—Will the Chief Minister be pleased to state:

(a) whether there is any proposal to ban Communal Associations in the state:

(b) if so, when; and

(c) if not, the reasons therefor?

Sri J. Vengal Rao:—(a) No Sir.

(b) does not arise.

(c) The Government of India have already banned RSSS/J-e-I/ Anand Marg.

శ్రీ ఎమ్. నాగిరెడ్డి (గురజాల) :—మన రాజ్యాంగ చట్ట ప్రకారం మనది సెక్యులర్ స్టేట్ అని చెప్పుకుంటున్నాము. దానికి కొంత కృషి జరుగుతున్నది. దురదృష్టవశాత్తు ఇవ్వాళ కమ్యూనల్ సంఘాలు—రెడ్డి సంఘాలు, చౌదరి సంఘాలు తెలగ సంఘాలు అని అంటున్నాయి. దీనికి మంత్రులు కూడ వెళ్లడం జరుగుతున్నది. ఆ రకంగా ప్రోత్సహించడం జరుగుతున్నది.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—నాగిరెడ్డి గారు ముందు రెడ్డి అనేది తీసివేసి మాట్లాడితే బాగా ఉంటుంది.

శ్రీ ఎమ్. నాగిరెడ్డి :—రెడ్డి పేరు ఉన్నదనేది కాదు. కమ్యూనల్ బేసిస్ మీద మహాసభలు జరుపుతూ ఉన్నప్పుడు, దానికి మంత్రులు కూడ వెళ్ళి అడ్రెస్ చేస్తున్నప్పుడు ఇంకా ప్రోత్సాహం ఇచ్చే పరిస్థితి వస్తున్నది.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—మొదట ఆయన దగ్గర నుంచి ప్రారంభంకావాలి, రెడ్డి అనేది తీసివేసి నాగేశ్వరరావు అనో మరొకటో పెట్టుకుంటే బాగా ఉంటుంది.

శ్రీ ఎమ్. నాగిరెడ్డి .—రెడ్డి అనేది తీసివేయడం సంగతి సరే. ఈ సంఘాలు బాన్ చేస్తారా ?

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ (మంగళగిరి) :—పేరు తీసివేయడం, చేయవచ్చు గాని వాస్తవంగా ఆలోచించవలసిన సమస్య. కులతత్వం తగ్గించాలి. కులతత్వంవల్ల నష్టాలు కలుగుతున్నప్పుడు కుల సంఘాలకు మంత్రిగారు హాజరుకావడం ఆపుచేస్తే బాగా ఉంటుంది.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—ఎంకరేజ్ చేయడం లేదు. ఎంకరేజ్ చేయ కూడదు. నాగిరెడ్డి గారి నుంచి స్టార్ట్ అవమని చెప్పాను.

Conversion of Srisailam Project into a Multipurpose Project

499—

* 7156 Q.-Sri Gamago (Koilkuntla):—Will the Chief Minister be pleased to state:

whether any Estimates are under preparation for the conversion of Srisailam Project into a Multipurpose Project with Right and Left Canals?

The Minister for Medium Irrigation (Sri V. Krishnamurthy Naidu);—In order to examine the possibility of developing irrigation potential for the drought stricken areas South of the Krishna River, investigation is taken up from a point starting at Srisailam Project on Krishna River. No details are yet avaible and it is not possible to say anything definite until the Krishna Water Award is finalised and the investigations are completed.

ఈ విషయం చాలాసార్లు చెప్పాము. ముఖ్యమంత్రిగారు కూడ మొన్న చెప్పివున్నారు. కృష్ణావాటర్ అవార్డు ఫైనలైజ్ అయితేగాని ఏ విషయము చెప్పలేము.

శ్రీ గామాగో :—శ్రీశైలం రిజర్వాయరునుంచి మద్రాసుకు మంచినీటిని పైప్‌లైన్ ద్వారా తీసుకొనివెడతారా.? గతంలో కృష్ణా పెన్నార్ ప్రాజెక్టు ద్వారా తూర్పు పడమర కాలవలద్వారా నీటి పారుదల వసతులు కల్పిస్తూ తీసుకు వస్తారా ?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—ఆ డిటెయిల్స్ లేవు. ఏమీ లేకుండా ఏమి చెపుతాము ?

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—కృష్ణా వాటర్ ఎవార్డు ఫైనలైజ్ అయ్యేవరకు ఈ విషయం ఏమీ చెప్పలేము అంటున్నారు. ఇది ఎప్పుడు ఫైనలైజ్ అవుతుందో అది అయినా చెప్పగలరా ?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :— ఆల్ స్టేట్స్ ఆర్గ్యుమెంట్స్ పూర్తి అయినాయి. జడ్జిమెంట్ రెండు నెలలలో వస్తుంది.

WORK OF RECTIFICATION OF HOISTS AND GATES OF NIZAMSAGAR PROJECT

500—

*6961 Q.—Smt. J. Eshwari Bai (Yellereddy) :— Will the Chief Minister be pleased to state :

(a) the amount of work of rectification of hoists and gates of Nizamsagar Project done so far and out of this what is the value of work entrusted to Messrs. Thungabhadra Steel Products; and

(b) whether the work was executed Departmentally or entrusted to a private contractor?

Sri V. Krishna Murthy Naidu:—

(a) The amount of work of rectification of hoists and gates of Nizamsagar project that has been done so far is Rs. 44,72,292/-, and out of this, an amount of Rs. 38,75,600/-, has so far been paid to Messrs Tungabhadra Steel Poducts, towards the work entrusted to them.

(b) Works other than those entrusted to Messrs Tungabhadra Steel Products Limited, have been executed departmentally.

LOAN FROM WORLD BANK TO COMPLETE NAGARJUNASAGAR CANALS

501—

*6406 Q.—Sri Nallapa Reddi Sreenivasul Reddi (Gudur):—Will the Chief Minister be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the Government of Andhra Pradesh is trying to secure a loan from the World Bank to complete Nagarjunasagar Canals; and

(b) if so, when it will be materialised?

Sri V. Krishnamurthy Naidu:—

(a) Yes, Sir.

(b) Appraisal by World Bank is over. Negotiations between State Government and the Government of India Officers and the international Development Association have to take place. The aid programme is expected to be implemented thereafter, as soon as the aid agreement with the International Development Association is finalised.

మొన్న డిమాండులో కూడ మనవి చేసి ఉన్నాను. తప్పకుండా మనకు వస్తుంది. 8-40 a. m.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :—ఎంత లోన్ అడిగారు వరల్డు బ్యాంక్‌ను ? గుండ్లకమ్మ ఎక్విడెట్ నిర్మాణం ప్రారంభించారా ? ఎప్పటికి పూర్తి అవుతుంది ? కదిరి, పొదిలి, దర్శి తాలూకాలకు రైట్ కెనాల్ గుండా యెప్పుడు నీళ్ళు పారిస్తారు, అట్లాగే లెఫ్ట్ కెనాల్ నుంచి పారిస్తారు ?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—ఇదంతా వచ్చే డబ్బుమీద ఆధారపడి వుంటుంది. ఈ సంవత్సరం, 10 కోట్లు, వచ్చే సంవత్సరం 18 కోట్లు ఖర్చు పెడతాము. వరల్డు బ్యాంకు ఎయిడ్ రూ. 150 కోట్లు అడుగుతున్నాము. ఈ నెలాఖరు లోపల ఫైనలైజు అవుతుంది. సంవత్సరానికి రూ. 18 కోట్లు కాకుండా అదనంగా 12 కోట్లు, సంవత్సరానికి రూ. 30 కోట్లు చొప్పున నాలుగు సంవత్సరాలు ఖర్చు పెడితే అన్నీ అవుతాయి.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—111 వ మైలువరకు ప్రోగ్రామ్ వేసుకొన్నాము. 30 వేల ఎకరాలు అదనంగా ఆయకట్టు వస్తుంది. 120 వ మైలువరకు కాలువ పొడిగిస్తే 3 లక్షల ఎకరాలకు జంప్ అవుతాము. వరల్డు బ్యాంక్‌కు పిక్చర్ చేసి ఇచ్చేటప్పుడు ఆ విధంగా చేయండి.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—కంప్లీట్‌గా ఎవిరి మైల్ బై మైల్ ఇన్ఫర్మేషన్ యిచ్చాము. వర్క్ కూడ స్పీడ్‌గా జరుగుతున్నది. ఎయిడ్ కోసం కూడ ఆగకుండా వర్క్ ప్రొసీడ్ చేస్తున్నాము.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—కుడి కాలవ, ఎడమ కాలవ అనే పేర్లు మార్చి వెంగళరావుగారి కాలవ, మరొకటి అని పిలస్తే బాగా వుంటుంది.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—లాల్ బహదూర్ కాలవ, జవహార్ కాలవ అని యిదివరకే ఉన్నాయి. మనకంటె పూర్వులు తెలివి అయినవారు.

FLOOD CONTROL SCHEME FOR BHADRACHALAM

502—

*7586Q—Sri P. V. Ramana :—Will the Minister for Medium Irrigation be pleased to state:

(a) whether there is any proposal to form Flood Control Scheme for Bhadrachalam;

(b) if so, when will it be executed and completed; and

(c) the expenditure that will be incurred for the completion of the Scheme?

Sri V. Krishnamurthy Naidu:—

a) Yes Sir.

b) It will be executed after the estimate is sanctioned. and funds become available.

c) The estimated value of the scheme is Rs. 49.58 lakhs.

శ్రీ పి. వి. రమణ :—ఇప్పట్లో పూర్తి కావడానికి అవకాశం యున్నదా ?

శ్రీ వి. కృష్ణమూర్తినాయుడు :—ఈ సంవత్సరం రు. 38 లక్షలు ప్రొవైడ్ చేశాము. మొత్తం రు. 48 లక్షలు. వచ్చే సంవత్సరం పూర్తి అవుతుంది.

ISSUE OF PATTAS TO THE LANDLESS POOR IN DEVARKONDA TALUK

503-

7729 (W) Q. Sri B. Rama Sarma (Devarkonda) :—Will the Minister for Revenue be pleased to state :

a. whether the Government are aware of the fact that the Harijans and landless poor are cultivating the Government lands since 25 years in 17 villages under the Ayacut of Dendi Project in Devarkonda taluk of Nalgonda District,

b. if so, the reasons for not issuing patta certificate to them so far, and

c. whether patta rights will immediately be conferred on those cultivators as a part of 20-point economic programme announced by the Prime Minister?

The Minister for Revenue (Sri P. Narasa Reddy) :- a. Yes, Sir.

b. and (c) The assignable dry lands under the project have been excluded from the ayacut of the project for assignment in terms of the orders issued in G. O. Ms. No. 1406 Rev. dt : 25-7-1958 and

an extent of Acs. 945-04 has already been assigned to 315 persons. The matter relating to assignment of wet lands is under consideration of Government.

*శ్రీ బి. రామశర్మ :—మెట్ట భూమి ఈ సంవత్సరం 20 పాయింట్ ఫార్ముల్యా వచ్చిన తరువాత ఈ మధ్యనే యివ్వడం ప్రారంభం చేశారు గాని మాగాణి భూములు షుమారు నాలుగు వేల ఎకరాలు ఉన్నాయి. వాటిని త్వరలో భూములు లేనివారికి యిచ్చినట్లయితే అప్పు తీసుకోడానికి అవకాశం ఉంటుంది.

*శ్రీ పి. నరసారెడ్డి :—మాగాణి భూమి 1,243 ఎకరాలు, మెట్ట భూమి 1,675 ఎకరాలు యున్నది. దానికి 945 ఎకరాలు యిచ్చారు. 730 ఎకరాలు యివ్వవలసి యున్నది, అవి శివాయిజమాదారులు, ఇన్ఎలిజిబుల్ ఎవరు ఉన్నారనేది విచారణ జరుగుతున్నది. అది ఆలస్యం అయినది. మాగాణి మాత్రం తొందరగా యివ్వడానికి కలెక్టర్లకు ఆర్డర్స్ యివ్వబడినాయి.

*శ్రీ బి. రామశర్మ :—ఖారిజ్ ఖాతా, పొరంబోకు కాకుండా బంచరాయి కూడ చేరి యున్నది.

*శ్రీ పి. నరసారెడ్డి :—అంతా కలిసి యున్నది.

MISAPPROPRIATION OF FUNDS BY THE PATWARIS OF YARRAVARAM ETC., VILLAGES IN NALGONDA DISTRICT

504—

*7731-(R) Q. Sri B. Rama Sarma :—Will the Minister for Revenue be pleasee to state :

a. whether the Government have received any petitions from the public alleging that the funds have been misappropriated by the village Patwaries of Yarravaram, Polivalla, Gannerlapalle, Kolumuntalapahad, Deverkonda taluk, Nalgonda district,

b, if so, whether any enquiry was conducted into it,

c. whether any aliegations of misapropriation of funds are proved,

d. if so, the reasons for not removing them from service so far, and

e. whether particulars regarding the misappropriation of funds by them will be placed on the Table ?

Sri P. Narasa Reddy :—a. and b. : Yes, Sir.

Clause c. : Enquiry is still pending in respect of the Patwaris of Yerravaram, Kolumuntlapahad villages. The enquiry so far conducted against the patwari of Kolumuntlapahad has revealed that he has collected land revenue without issuing receipts and has also made some illegal collections.

The enquiry conducted against the Polepalli- Ganeralapalle village has not brought to light any case of misappropriation.

d, *e, : Do not arise,

*శ్రీ బి. శ్రీరామశర్మ :—ఎప్పువరం పట్వారీమీద ఎక్స్‌ప్లనేషన్ కాల్ ఫర్ చేస్తే, యింత డబ్బు కడదామని దాఖలు చేయమని స్వయంగా చెప్పారు. స్వయంగా ఎక్స్‌ప్లనేషన్‌లో అంగీకరించారు. అతనిని సస్పెండ్ చేయడం కూడ జరగలేదు. పోలిపల్లె, గన్నేర్లపల్లె మాలీ పటేల్ 400 రూపాయలు తినేసినట్లు దరఖాస్తులో పెట్టబడింది. ఎంక్వయిరిలో సాక్ష్యం యిచ్చారు. దరఖాస్తు పెట్టిన తరువాత డబ్బు దాఖలు చేశారు. ఈ పరిస్థితులలో యింతవరకు సస్పెండ చేయకుండా ఎందుకు ఆలస్యం చేస్తున్నారు ?

*శ్రీ పి. నరసారెడ్డి :—కోల్‌ముంతలపహాడ్ గ్రామ పటేల్, పట్వారీ యిద్దరిని సస్పెండ్ చేశారు. పోలిపల్లి మాలీ పటేల్ మిస్‌ఎప్రాప్రియేషన్ తేల లేదు. ఎవరూ కూడ సాక్ష్యం పలకలేదు అంటున్నారు. ఎర్రవరం గురించి ఎంక్వయిరి పూర్తి కాలేదు. వారు రసీట్స్ స్టేట్‌మెంటు ఇస్తామనిఅన్నారు. రిసీట్సు స్టేటు మెంటు యిచ్చిన తరువాత ఎంక్వయిరి పూర్తి అవుతుంది అని వచ్చినది.

శ్రీ బి. రామశర్మ :—రిసీట్సు అప్పచెప్పాము.

*శ్రీ పి. నరసారెడ్డి :—తొందరగా పూర్తి చేస్తాము.

PILFERAGE OF ELECTRICITY BY HYDERABAD VANASPATHI LTD.

505—

* 7687 Q.—Sarvasri M. Nagi Reddy, (Gurajala), Vanka Satyanarayana (Penukonda) and B. Ramasarma (Deverkonda) ;—Will the Minister for Power be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the Hyderabad Vanaspathi Ltd. has pilferred eletricity in large quantities ;

(b) whether it is a fact that this pilferage of electricity has been detected during the raids conducted in the month of January, 1976 ;

(c) if so, the estimated quantity of electricity pilferred ; and

(d) the steps taken by the Government against the said Company ?

Sri G. Raja Ram (Minister for Power) :—(a) & (b) Yes Sir.

(c) The estimated quantity of electricity pilferred is 68,96,340 units.

(d) The following steps have been taken against the above Company :

i) The electric supply was disconnected on 10-1-1976.

ii) Police complaint was lodged at Malkajigiri Police Station on 10-1-1976 under Section 39 of Indian Electricity Act punishable under Section 379 I P.C.

iii) The General Manager of the Company Mr. H.R. Jain has been detained under MISA on 13-1-1976 by the Commissioner of Police, Hyderabad.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :— విజిలెన్స్ సెల్ యిన్‌ఫర్మేషన్ వచ్చినప్పుడు చూస్తారు. పిల్‌ఫరేషన్ చాల ఎక్కువ జరుగుతున్నది. లాసెస్‌లో ప్రధాన కారణం అనుకొన్నప్పుడు డిపార్టుమెంటల్‌గా పీరియాడికల్ చెకప్ ఎవ్రి మన్త్ ఆఫీసర్స్ చేయవలసి వస్తుంది.

శ్రీ జి. రాజారామ్ :—ఎ.ఇ. ప్రతి నెల పోయి, చూస్తారు. ఎవ్రి 3 మన్త్స్ డి.సి. చూస్తారు. ఈ ప్రకారంగా మీటర్స్ అన్నీ వారు సామాన్యంగా చెక్ చేస్తారు. శాంపిల్ సర్వే అనేది ఎస్.ఇ. కూడా చేస్తారు. అంతకంటే ఏమీ లేదు.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—ప్రతి నెల ఎ.ఇ. చూస్తున్నప్పుడు మొత్తం పిల్‌ఫరేజ్ అయ్యేవరకు ఎ.ఇ. ఏమి చేస్తున్నాడు.

శ్రీ జి. రాజారామ్ :—ఎ.ఇ. కి తరం అయ్యేది కాదు పట్టుకొనడానికి. అండర్‌గ్రౌండ్‌లో పెట్టుకొని చేశారు కాబట్టి యిన్‌ఫర్మేషన్ వచ్చినప్పుడు చేయగలుగుతారు గాని పోయి చూస్తేనే చేయజాలరు.

శ్రీ ఎన్. వెంకటరత్నం :—ఇది కనుగొనడానికి మెషినరి చూడవలసిన అవసరం లేదు. మాన్యుఫాక్చర్ చేసిన సరుకును కాలిక్యులేట్ చేసుకోవచ్చు. ప్రతి నెల చూస్తున్నారు. దానిని బట్టి చూసుకోవచ్చుగదా ?

శ్రీ జి. రాజారామ్ :—ప్రొడక్షన్ కూడ సప్రెస్ చేస్తున్నారు.

శ్రీ ఎమ్. నాగిరెడ్డి :—68 లక్షల పై చిల్లర యూనిట్స్ పిలఫరేజ్ జరిగిందని చెప్పారు. ఎన్నాళ్ళ నుంచి జరుగుతున్నది. చాల నెలల నుంచియా ? రోజుల నుంచి జరిగి ఉంటుందా ? దీని విలువ ఎంత అని ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది ? దానిమీద కాంపౌండ్ యింటరెస్ట్ ఎంత వేసినారు?

శ్రీ జి. రాజారామ్ :—యాన్యువల్ మీటర్ టెస్టింగ్ 1-4-75 వాడు జరిగింది. 2-4-75 నుంచి వేయబడింది. పెనాల్టి రు. 61,28,588 లు వేయడం జరిగింది.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :— పిల్‌ఫరేజ్ ఒక పీరియడ్‌లో జరుగుతుంది. పీరియాడికల్ చెకప్ డిపార్టుమెంట్ ఆఫీసర్స్ వెళ్ళి చేయాలి. 60 లక్షల రూపాయలు పిల్‌ఫరేజ్ జరిగినప్పుడు దానిని రెక్టిఫై చేయడానికి ఏమి స్టెప్స్ తీసుకుంటున్నారు ?

శ్రీ జి. రాజారామ్:—ప్రతిసంవత్సరం మార్చి ఎండింగ్‌కు మీటర్ టెస్టింగ్ పెద్ద పెద్ద కంపెనీస్‌కు అన్నిటికి జరుపుతారు. జనరల్‌గా రొటీన్‌గా జరుగుతున్నాయి.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—పిల్‌ఫరేజ్ రు. 60 లక్షలు, 70 లక్షలు జరుగుతున్నప్పుడు పీరియాడికల్ చెకప్ చేయడానికి ఏమైనా సిస్టమ్ ఏడాప్టు చేశారా ?

శ్రీ జి. రాజారామ్ :—ఒక విజిలెన్స్ సెల్ పెట్టడం జరిగింది. ఇన్‌ఫర్మేషను బట్టి, అనుమానమును బట్టి, మీటర్ రీడింగ్స్ వచ్చి బిల్ పేమెంట్ మీద వస్తున్నది అనుమానాలు రాగానే దానిమీద పెనాల్టి వేస్తారు.

8-50 a.m. శ్రీ ఎమ్. నాగిరెడ్డి:—పాత ఎక్కౌంట్సునిబట్టి చూస్తే అది కరెక్టు కాదు కదా. 68 లక్షల యూనిట్స్ ఫిలఫ్ రేజీ అయిందని ఎలా చెప్పగలుగు తున్నారు?

శ్రీ జి. రాజారామ్:—1-4-75 నాడు మీటరు టెస్టు చేసినపుడు ఏమీ దొరకలేదు. జనవరి 76 లో దొరకింది. డేట్ ఆఫ్ ఇన్స్పెక్షనుంచి చేస్తాము కాబట్టి 2-4-75 నుంచి పీనలైజ్ చేయవలసి ఉంటుంది.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు:—2-4-75 నుంచి ఈ మధ్యకాలంలో 68 లక్షల యూనిట్లు దొంగతనం జరిగింది అన్నమాట. వాళ్ళు క్రొత్తగా నేర్చుకున్నారా? అంతకుముందు మనం కనుక్కోవడంలో ఏమైనా లోపమా, అప్పుడుగూడా అండర్ గ్రౌండు వ్యవహారం ఉందేమో చెప్పగలరా?

శ్రీ జి రాజారామ్:—1-4-75 నాడు మీటరు టెస్టు జరిగినప్పుడు ఫిల్ఫరేజీ జరుగుతున్నట్లు ఏమీ రికార్డు రాలేదు.

CONSTRUCTION OF THERMAL POWER STATION AT VIJAYAWADA

506—

* 7693 Q.—Sri V. Sri Krishna :—Will the Minister for Power be pleased to state :

(a) the progress so far made in the construction of the Thermal Power Station at Vijayawada ; and

(b) if there is any delay, the reason for the same ?

The Minister for Power (Sri G. Rajaram) :— (a) Orders have been placed for boilers, turbines and Generators Auxiliary Transformers required for the projects. The supply, erection and commissioning of the two units at Vijayawada Thermal Station has been entrusted to M/s Bharat Heavy Electricals Limited, Madaras on turnkey basis. Tenders have been called for, for coal handling plant, C.W. Pumps etc. The works connected with the foundation for the Turbines, Boiler houses have been let out and the work on Power House foundations has been commenced. The tenders recieved for the Power House Structural Steel Works are under processing and the work is expected to be let out shortly. An amount of Rs. 755 lakhs has been spent on project upto 31-3-75 and the works are going on according to schedule.

(b) There is no delay in the works and the project works are proceeding as per schedule.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ:— 31-3-75 వరకే ఫిగర్స్ ఇచ్చారు. 31-3-76 వస్తుంది. మధ్య సంవత్సర కాలంలోనూ జరిగిన ప్రోగ్రెస్ చెబుతారా?

శ్రీ జి. రాజారామ్:—రు. 285 లక్షలు ఖర్చు పెట్టాము.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ:—ఈ టూ యూనిట్స్ ఎప్పటికి కమిషన్ చేస్తారు?

శ్రీ జి. రాజారామ్:—మొదటి యూనిట్ డిసెంబరు 1978కి, రెండవ యూనిట్ డిసెంబరు 1979కి.

శ్రీ ఎమ్. నాగిరెడ్డి:—ఈ సందర్భంలో తీసుకున్న వందల వేల ఎకరాల భూములకి చాలా తక్కువ వేసివారు. మేము పబ్లిక్ అండర్ టేకింగ్సు కమిటీ, ఎస్టిమేట్స్ కమిటీలలో వెళ్లినపుడు అక్కడ అనేక మంది రైతులు చెప్పారు పేమెంట్స్ కూడా జరగ లేదు. కోర్టుకు వెళ్ళుతుంటున్నారు. దాని కంటే ముఖ్యమంత్రిగారు, పవరు మంత్రిగారు కూర్చుని అక్కడ ఉన్న అజు బాజు రేట్లను చూసుకొని వాళ్లకు రీజనబుల్ ప్రైస్ వచ్చేందుకు ప్రభుత్వం ఏమైనా చర్య తీసు కుంటుందా ?

శ్రీ జె. వెంగళరావు:—లాండు ఎక్విజిషన్ ఆఫీసరు అక్కడ ఉన్న రిజిస్ట్రేషన్స్‌ని బట్టి తప్పకుండా ఉన్న రేటు ప్రకారం ఇస్తాడు. దాట్లో ఇంటర్ ఫియర్ అయ్యే అధికారం మనకు లేదు.

శ్రీ జి. సోమశేఖరం (హిందూపూర్):—లోయర్ సీలేరులో కేంద్రమంత్రి కె. సి. పంతుగారు ఒక యూనిట్‌ని ఓపెన్ చేశారు. కాని 16 వ తారీకు వరకు ఒక కిలోవాటు ఎలక్ట్రిసిటీ కూడా రాలేదు ? తయారుకాని సందర్భంలో ఎందుకు ఓపెన్ చేయించారు. ఎప్పుడు వస్తుంది ?

శ్రీ జి రాజారామ్:—కమిషనింగు, డెడికేషను, కనెక్టింగు టు గ్రిడ్ అని మూడు స్థాయిలు ఉంటాయి. కె. సి. పంతుగారు, దేశ సౌభాగ్యానికి రాష్ట్ర సౌభాగ్యానికి యూనిట్ డెడికేటు చేసి వెళ్లారు. కనెక్టు చేయడానికి 5, 6 రోజులు పడుతుంది కనుక it has been connected on 15th of March, 1976.

Sri A. Sriramulu (Eluru):—I have even given a privilege motion on this question Sir. The Minister is now changing his terminology. When he spoke in this House, he said the Unit was commissioned. Now he is bringing a new interpretation giving us three stages, dedication, commissioning and connection. Finally there may be a fourth stage also when the whole thing will not work. We want to have a clear cut answer because he has been simply worrying us in regard to power supply, power generation, in regard to targets and achievements. When this is going to be commissioned? According to my friend Mr. Somasekhar not even a single Kilowatt is being produced.

Sri G. Rajaram:–Commissioning means machine starts functioning ఆ తరువాత పెద్దలతో డెడికేట్ చేయిస్తారు. తరువాత జెనరేటు అవుతుంది. కనెక్టు చేయడానికి సాధారణంగా వారము పది రోజులు పడుతుంది. అది కనెక్టు చేశారు.

Sri A. Sriramulu:—I cannot understand how an empty unit can be dedicated. Is it for that purpose Mr. K.C. Pant came?

Sri G. Rajaram:–It has been commissioned. It already started generating. It is not only connected to the grid.

శ్రీ జె. వెంగళరావు:— ఇప్పుడు మీకు కావలసింది 100 మేగా వాట్లు పవర్ జనరేషను 15 మార్చి నుంచి వంద మేగావాట్లు జనరేటు అయి గ్రిడ్‌కి సప్లయి అవుతున్నది. అంతకన్నా ఏమి కావాలి మీకు 15 మార్చి నుంచి 100 మేగా వాట్లు వస్తుంది.

Mr. Speaker:–Questions No. 507 and 508 are postponed.

Sanction of Lascars Posts

509—

* 7664 Q.—Sri M. Nagi Reddy:—Will the Minister for Minor Irrigation be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the Government are sanctioning Lascars posts only when there is an ayacut of more than 1000 acres;

(b) whether there is any proposal to limit the minimum ayacut to 500 acres to control Minor Irrigation works;

(c) whether it is a fact that the Revenue authorities are sanctioning Lascars Posts in case the length of the canal is 4 miles; and

(d) if so why not such provision be made for other Minor Irrigation works also?

The Minister for Medium Irrigation (Sri Anam Venkata Reddy) :-
(a) Yes, Sir.

(b) No, Sir.

(c) No Sir.

(d) Does not arise.

9-00 a. m. శ్రీ యమ్. నాగిరెడ్డి :— అధ్యక్షా, బి.కి సమాధానమిస్తూ లేదు అన్నారు. రెవెన్యూ డిపార్టుమెంటు క్రింద వున్న వాటికి 4 మైళ్ళవరకు కాలువ వున్నట్లయితే లస్కర్ పోస్ట్ శాంక్షన్ చేస్తున్నారు. మినిమమ్ ఆయకట్టు 1000 ఎకరాల పైన వుంటేనే లస్కర్‌ని అప్పాయింట్ చేస్తామంటే టెయిల్ ఎండ్ వారికి ఇబ్బందిగా వుంటున్నది. 500 ఎకరాల ఆయకట్టు వున్నప్పటికి లస్కర్‌ని వేస్తే బాగుంటుందని డిపార్టుమెంటు వారు చెబుతున్నారు. మరల ఆలోచిస్తారా ?

శ్రీ ఎ. వెంకటరెడ్డి :— అటువంటి ప్రపోజలే లేదు.

శ్రీ యం. నాగిరెడ్డి:— ప్రపోజల్ లేకపోవచ్చు. ఇప్పటి పరిస్థితులదృష్ట్యా 500 ఎకరాల ఆయకట్టు వున్నప్పటికి లస్కర్‌ని వేయకపోతే టెయిల్ ఎండ్ వారికి యిబ్బంది అవుతోంది. దానిని దృష్టిలో పెట్టుకొని ఆలోచిస్తారా ?

శ్రీ ఎ. వెంకటరెడ్డి :— రెవెన్యూ డిపార్టుమెంటు కూడా లస్కర్‌ని అప్పాయింట్ చేయడం లేదు. నీరు కట్టువారు అవి వుంటారు. గ్రామస్థులు మునసబు కలిసి ఏర్పాటు చేసుకొంటారు. దానికి జీతమంటూ ఏమీ లేదు. హార్వెస్ట్ టైములో రైతులు రెమ్యూనరేటివ్‌గా వడ్లు యిస్తారు. లస్కర్ అప్పాయింట్‌మెంట్ అనేది రెవెన్యూ డిపార్టుమెంట్‌లో కూడా లేదు.

శ్రీ యమ్. నాగిరెడ్డి :— విలేజి సర్వెంట్స్ అనే పేరుతో వుంటారు. ఈ పనికి ఉపయోగించుకొంటారు. 1000 ఎకరాల ఆయకట్టు లేనిదే వేయడానికి వీలులేదంటున్నాము. అంతకంటె తక్కువ ఆయకట్టు వున్నచోట యిబ్బంది అవుతున్నది. ఇప్పుడైనా ఆలోచించి వేయడానికి ప్రయత్నము చేస్తారా?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :— లస్కర్‌ని పెట్టవలసివస్తే పన్నులు ఎక్కువ వేయవలసి వుంటుంది. రైతులపైన భారము పడుతుంది. ఇప్పటికే మెయిన్‌టెనెన్స్ ఛార్జెస్ క్రింద ఎకరానికి రు. 3 ల నుంచి రు. 6 లు వసూలు చేయవలసివస్తున్నది. ప్రస్తుతము వారిని వేసే ప్రొపోజలు లేదు.

Mr. Speaker :— Question. No. 510 is postponed.

SHORT NOTICE QUESTIONS AND ANSWERS

Allegations against the Sub-Collector, Tekkali

510—A.

S. N. Q. 7737 L.—Sarvasri M. Nagi Reddy, Vanka Satyanarayaana, and Rama Sarma:—Will the Honourable Chief Minister be pleased to state:

(a) whether the Government are in receipt of a petition from Sri Lokanadham Naidu, MLA., and 13 others Legislators addressed to the Chief Minister levelling some allegations against the Sub-Collector, Tekkali, Srikakulam district;

(b) if so, the nature of the allegations;

(c) whether any enquiry has been conducted ;

(d) if so, the action taken against the said Sub-Collector; and

(e) if not, the reasons therefor?

The Chief Minister (Sri J. Vengala Rao):—(a) Yes, Sir. It was received on 4-2-1976.

(b) The allegations relate to misutilisation of drought relief funds, misuse of his powers, utilisation of the services of certain Government officials, raiding of shops, rice mills, etc.,

(c), (d) and (e)—This petition was referred to the Commissioner of Civil Supplies for enquiry and report. However, more or less similar allegations were earlier received and the District Collector and Commissioner of Civil Supplies enquired into the same. Both the District Collector and the Commissioner of Civil Supplies held some of these allegations as not substantiated though certain minor lapses were observed on the part of the Sub-Collector for which he will be suitably advised.

శ్రీ ఎమ్. నాగిరెడ్డి :—అధ్యక్షా, 14 మంది లెజిస్లేటర్స్ పెట్టిన ఈ పిటిషన్‌లో అనేక ఎలిగేషన్స్ వున్నాయి. డ్రౌట్ రిలీఫ్ ఫండ్స్ వస్తే అయిన ఇంటిలో బావులు త్రవ్వించుకొని దానికి రెండు పంప్ సెట్స్ పెట్టుకోవడానికి.

వ్యవసాయము మీద వచ్చే ఆదాయమును ప్రభుత్వానికి జమకట్టకపోవడం, యు. డి. సి లను, ఆర్. ఐ. లను తీసుకువచ్చి వ్యవసాయపనులపైన పెట్టడం, డ్రౌట్ రిలీఫ్ ఫండ్స్ మిస్‌యూజ్ చేసినట్లు గ్రేవ్ ఎలిగేషన్స్ వున్నాయి. వీటి మీద వెంటనే విచారణ చేయడానికి చర్యలు తీసుకొంటారా? ఎప్పటిలోగా తీసుకొంటారు?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—కమీషనర్ ఆఫ్ సివిల్ సప్లయీస్‌ని ఎంక్వయిరీ చేయమన్నాము. మరల ఒకసారి చూడాలని చెప్పాము.

శ్రీ సి.హెచ్. పరశురామనాయుడు (పార్వతీపురం) :—సివిల్ సప్లయీస్ ఆఫీసరును వేయడం అంటే న్యాయము చేసినవారు కాదు. ఇది సివిల్ సప్లయీస్‌కి సంబంధించిన విషయము కాదు.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—ఆయన బోర్డు మెంబరు. కమీషనర్ ఫర్ డ్రౌట్ రిలీఫ్ ఫండ్‌కి కూడ ఇన్‌ఛార్జిగా వుంటారు. రామిరెడ్డిగారు అనే బోర్డు మెంబర్ ఎంక్వయిరీ చేస్తున్నారు.

శ్రీ సి.హెచ్. పరశురామనాయుడు :—14 మంది లెజిస్లేటర్లము సంతకాలు పెట్టాము ఈ పిటిషన్ మీద. సివిల్ ఎలిగేషన్సు మాత్రమే కాదు. క్రిమినల్ ఎలిగేషన్స్ కూడ వున్నాయి. ఆ అధికారి అడిగినది యివ్వకపోతే సెక్షను 18 ఉపయోగించి, అరెస్ట్ చేయించి బెయిల్ కూడ యివ్వకుండా వారము దినాలు కస్టడీలో వుంచారు అనే ఎలిగేషన్ కూడ చేశాము. అటువంటి సీరియస్ ఎలిగేషన్స్‌ను 14 మంది లెజిస్లేటర్లము చేస్తే ముఖ్యమంత్రిగారే న్యాయము చేయకపోతే ఎవరు చేస్తారు?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—ఈ ఎలిగేషన్సు అన్నింటిని బోర్డు మెంబరు రామిరెడ్డిగారిని ఎంక్వయిరీ చేయమన్నాము. అటువంటివి వుంటే చూస్తాము.

శ్రీ సి.హెచ్. పరశురామనాయుడు :—జుడిషియల్ ఆఫీసరును వేయాలి. పంచాయతీ రాజ్ లోని ఎక్స్‌టెన్షన్ ఆఫీసర్ల టి. ఏ. బిల్లులు బి. డి. ఓ.ను చేయవద్దని, ఆయనే శాంక్షను చేస్తామని చెప్పేది ఒక ఎలిగేషను. సివిల్ కోర్టు ఆర్డరు యిస్తే బ్లడీ సివిల్ కోర్టు అని మర్డర్ కేసులో ఇరికించి, బెయిల్ యివ్వకపోవడము చేస్తున్నారనేది వుంది.

శ్రీ జె. వెంగళరావు:—పరశురామనాయుడుగారు చాల ఎక్స్‌పీరియెన్స్‌డ్ అడ్వకేటు. బెయిల్ యివ్వకపోతే మనము ఏమి చేయాలి. బెయిల్ ఇవ్వడం, ఇవ్వక పోవడం ఆయన యిష్టము.

శ్రీ సి.హెచ్. పరశురామనాయుడు:—మెజిస్ట్రియల్ పవర్‌ని మిస్‌యూజ్ చేశారు. ఈ ఎలిగేషన్సు ఎంక్వయిరీ చేయడానికి బోర్డు మెంబరును కాకుండా జుడిషియల్ ఆఫీసరును వేస్తారా?

శ్రీ జె. వెంగళరావు:—జుడిషియల్ ఆఫీసరు దేవుడు అనుకొంటున్నారా? వారు దేవుడు ఏమీకాదు. బోర్డు మెంబరు కూడ గొప్పవారే. వారిలో మంచి వారు వున్నారు. జుడిషియల్ ఆఫీసర్లలో కూడ మంచివారు, చెడ్డవారు వున్నారు. ఎంక్వయిరీకి వేసిన ఆఫీసరు కూడ మంచివారే.

శ్రీ పి. శ్రీరామమూర్తి (నగరికటకం):—14 మంది లెజిస్లేటర్లము సంతకము పెట్టి పిటిషన్ యిచ్చిన తరువాత అక్కడ పరిస్థితి తీవ్రమైనది. మాకు ప్రజాప్రతినిధులుగా ప్రజల సమస్యలు చూసే హక్కు లేకుండా పోయింది. ముఖ్యమంత్రిగారు పర్యటన చేసినపుడు రు. 20 లక్షలు యిస్తామని చెప్పి రు. 15 లక్షలే రిలీజ్ చేశారు. రెండున్నర లక్షలు టెక్కలిలో ఫలానా పనికి అని యిచ్చిన తరువాత ఉపయోగించకుండా గార్డెన్స్‌కి, వ్యవసాయానికి ఉపయోగించి మిస్ యూజ్ చేశారు. కో-ఆపరేటివ్ రైస్ మిల్స్‌కి లెవీ లేదనేది ముఖ్యమంత్రిగారి ఆర్డర్స్ వున్నాయి. దానిని సీజ్ చేసి బోర్డు ఆఫ్ డైరెక్టరును అరెస్ట్ చేయడానికి ప్రయత్నము చేస్తూ అరెస్ట్ వారంట్ ఇష్యూ చేశారు. యమ్. యల్. ఎ. పైన అరెస్ట్ వారంట్ ఇష్యూ చేశారు. చాల హెరాస్ చేస్తున్నారు కనుక దీనిని కన్సిడర్ చేయాలని ముఖ్యమంత్రిగారిని కోరుతున్నాము.

శ్రీ జె. వెంగళరావు:—నిజముగా తప్పు చేస్తే ట్రాన్స్‌ఫర్ చేస్తాము. ఇప్పుడిచ్చిన ఎలిగేషన్సును ఎంక్వయిరీ చేస్తున్నాము. మిమ్ములను కూడ పిలిచి మీరు ఏమి చెబుతారో విని ఎంక్వయిరీ చేయమంటాను. He is not a dishonest officer. He is an young boy. I know him personally.

Mr. Speaker;—When 14 Hon'ble Members of this House have given a written representation...

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—మొన్ననే పిటిషన్ యిచ్చారు. వెంటనే ఎంక్వయిరీకి ఆర్డరు యిచ్చాను. బోర్డుమెంబరు రామిరెడ్డిగారు ఎంక్వయిరీ చేస్తారు. స్వయంగా సభ్యులను కూడ పిలిచి మాట్లాడుతారు.

Sri A. Sreeramulu:—You have very rightly observed, the very fact, that 14 Legislators have made a written representation against an Officer, is sufficient that he lacks in public relations. He may be honest. Honesty alone will not be sufficient. I would request the Chief Minisier not to defend him but to correct him. He is a young and honest man. We have to improve him, by trying him somewhere under effective control of a superior officer. There at Tekkali he seems to be a monarch. Bring this young gentleman to Secretariat put him incharge of the experienced Secretary and correct him than allowing him there where the people are facing harassment or illtreatment at the hands of this innocent young officer.

శ్రీ జె. వెంగళరావు:—శ్రీరాములుగారు చెప్పినది కరెక్ట్. ఈయన యంగ్ ఐ. ఎ. ఎస్. ఆఫీసరు. కొంతమంది అక్కడక్కడ అలాంటివారు వస్తున్నారు. వారు వరంగల్లు సబ్ కలెక్టరుగా కూడ పని చేశారు. ఆనెస్ట్ ఆఫీసరు. బ్లాక్‌మార్కెటీర్లను గట్టిగా పట్టుకొంటారు. పబ్లిక్ రిలేషన్స్ అంత బాగా తెలియవు. వరంగల్లులో కూడ ఇలాంటి కంప్లెయింట్స్ వస్తేనే టెక్కలికి వేశాము. సబ్ కలెక్టరు పిరియడ్ ఈ మార్చి చివరకు పూర్తి అవుతుంది. శ్రీరాములుగారు చెప్పిన సజెషన్ మంచి సజెషన్. ఆలోచిస్తాము. I will look into it.

9-10 a. m. శ్రీ మహమద్ రజబ్ అలీ(ఖమ్మం) :—ఆయన హానెస్టి గురించి ముఖ్య మంత్రిగారు చెప్పారు. హానెస్టి అయినంతమాత్రాన దురుసుగా ప్రవర్తించడం, సమస్యలను అర్థంచేసుకోకుండా ప్రజల ఇబ్బందులను తీర్చడంలో విఫలం చెంది నప్పుడు ఎంక్వయిరీ జరిగేవరకూ ఆగకుండా మొట్టమొదట ఇక్కడనుంచి పంపి వేయండి.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—31 మార్చిలో అవుతుంది. దీనికి ట్రాన్స్‌ఫర్ ఒక్కటే సొల్యూషన్ కాదు. ఆయనను ట్రైబల్ వెల్ఫేర్ కో స్మాల్ ఫార్మర్స్ డెవలప్‌మెంటు ఏజన్సీకో వేయటానికి ఆలోచిస్తాము. ఇటువంటి ఆఫీసర్స్ విషయం ఆలోచిస్తున్నాము.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :— ఆయన ఆనెస్టు ఆఫీసరు అవునో కాదో నాకు తెలియదు. డ్రాట్ రిలీఫ్ కోసం ఇచ్చిన డబ్బు స్వంత భవనం కట్టుకోటానికి ఉపయోగించాడు.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :— ఆయన స్వంత భవనం కాదండి సబ్ కలెక్టరు బంగళాకు ఉపయోగించాడు, ఇదివరకు కూడా డ్రౌట్ కు ఇచ్చిన డబ్బు టి. వి. లు కట్టటానికి ఉపయోగించిన వారున్నారు.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ:— ఏమైతేనేం డ్రాట్ రిలీఫ్ కోసం ఇచ్చిన డబ్బు వేరేదానికి ఉపయోగించాడు. 14 మంది సభ్యులు విజ్ఞాపన ఇచ్చిన తరువాత ప్రాపర్ గా ఎంక్వయిరీ జరగటానికి ఆయన అక్కడవుంటే సరైన సాక్షం రాదని డౌట్ వున్నప్పుడు ఆయనను మరోచోటకి ట్రాన్స్‌ఫర్ చేయడం మంచిదికదా.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :— అది ఆలోచిస్తాము. ఆయన పార్వతీపురం సబ్ కలెక్టరు కాదు. ఇది టెక్కలి విషయం అని పరశురాంనాయుడుగార్కి చెబుతున్నాను.

శ్రీ సి. దాస్(సత్యవేడు) :—ఆయనను ట్రైబల్ వెల్ఫేరుకుకాని, స్మాల్ ఫార్మర్సు డెవలప్‌మెంట్ ఏజన్సీకి కాని ట్రాన్సుఫర్ చేస్తామని ముఖ్యమంత్రి గారు అన్నారు. ఆ డిపార్టుమెంటులు తక్కువ అని వారి అభిప్రాయమా ?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—వారికి సర్వీసు మెంటాలిటి రావాలని అలా చెప్పాను. ముందుగానే పవర్స్ చేతులో వుండకుండా పబ్లిక్ మెంటాలిటీలో సంబంధం వున్న వాటిలో రెండు సంవత్సరాలు తర్ఫీదు అయితే తరువాత డి.ఆర్.వో.గా వేయవచ్చు. ఆటువంటి పద్ధతిని క్రిందటి సంవత్సరం నుండి ఏర్పాటు చేస్తున్నాము.

Mr Speaker :— Short notice question 510 B Postponed.

Attachment of Paddy from the Ryots of Brahma Devam Village by Revenue Officials

480-B.

S.N.Q. No. 7736.W Sri Nallapureddy Sreenivasulu Reddy : Will the Minister for Revenue be pleased to State:

a) Whether it is a fact that the Officials of the Revenue Department have attached four hundred heaps of paddy of the ryots of Brahmadevam Village in Nellore taluk of Nellore District and if so, the reasons therefor;

b) Whether it is also a fact that they are demanding land revenue which was already paid by the ryots;

c) Whether charge-sheet has been filed in the Court in respect of allegations against the Village Munsif of Brahmadevam;

d) Whether it is also a fact that accounts, chitta books and other records of Brahmadevam village are missing and if so, the persons responsible therefor; and

e) Whether the Revenue Officials served demand notices on the ryots of that village dividing the arrears amount among them in proportion to the extent of land ?

Sri P. Narsa Reddy:—

a) paddy heaps in respect of 54 defaulters have been attached as huge arrear balances are outstanding against them.

b) No Sir.

c) No charge sheet has been filed against present Village Munsif who was appointed two months back. Charge sheet has not yet been filed against the Ex. Village Munsiff.

d) No accounts, Chitta books or any other records are missing.

e) No Sir. Demand notices were served on the defaulting ryots based on the bakipatti prepared by the Karanam.

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి :— ఎట్టాచ్ చేసింది 54 అని చెబుతున్నారు. 400 కుప్పలు నూర్చటానికి వీలులేదని ఆపేశారు. మునుసుబు సంతకం లేకుండా జప్తు నోటీసు ఇచ్చారు.

Mr. Speaker :—Your statement is not correct. Here, the paddy heaps in respect of 54 defaulters have been attached.

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి :— నాలుగు కుప్పలుంటే నాలుగు కుప్పలు కూడా నూర్చడానికి వీలులేదని అంటున్నారు. ఎఫ్. సి, ఐ. వారికి అమ్మితే ఆ డబ్బును జమచేసుకోటానికి అవకాశాలు వున్నా అలాకాకుండా కుప్పలు నూర్చటానికి వీలులేదంటున్నారు. 400 కుప్పలు జప్తులో వున్నాయి. అన్‌సైన్‌డు నోటీసులు ఇచ్చారు.

శ్రీ పి. నరసారెడ్డి :— 54 డిఫాల్టర్సు అని పేర్లతో సహా వున్నాయి, చదవమంటేచదువుతాను. నాలుగైదు సంవత్సరాలనుండి ఎరియర్సులో వున్నారు.

As the Hon'ble Speaker aware, a deputation has come before you also, Sir, and we have asked the Dy. Collector to look into this matter. Wherever the receipts are available, we have permitted to release the heaps then and there. The Collector reported wherever the receipts are there, the heaps are being released. The contention of the defaulters is that there was Mr. Y. Gopal Reddy, Village Munsiff, and he has earlier misappropriated the amount. Case is there against him. The Collector reported that officers are kept there to verify the acconnts and to cleer of the dues.

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి :— ఒక రైతుకు నాలుగైదు కుప్పలుంటాయి. ఒక కుప్పను జప్తు చేసి మిగిలిన మూడు కుప్పలను అమ్ముకోటానికి అవకాశం ఇవ్వాలికదా ఒక కుప్పకూడా నూర్చటానికి వీలులేదని ఓరల్ ఇన్‌స్ట్రక్షన్సు ఇచ్చారు. నేను మొన్ననే విచారించాను. అధ్యక్షా, అది మీ దృష్టికి కూడా వచ్చింది. ఎఫ్. సి. ఐ. వారికి ఆ వడ్లు ఇప్పించి ఆ డబ్బును జమ చేసుకోవచ్చు.

శ్రీ పి. నరసారెడ్డి :— ఎవరెవరు ఎంతెంత ఇవ్వాలో నా దగ్గర వుంది. చాలా పెద్ద మొత్తం వుంది.

Mr. Speaker .—The point is that they are not in a position to pay unless they are allowed to sell. You must make some alternative arrangement.

శ్రీ పి. నరసారెడ్డి:—అమ్మకం చేసినా వారు ఇవ్వరు.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ:— సీజ్ చేసిన వాటిని ఎఫ్.సి.ఐ. పర్చేజ్ చేసి ఆ డబ్బును కట్టవచ్చు కదా.

Sri P. Narasareddy: I will ask the Collector to look into that matter.

శ్రీ మహామద్ రజాబ్ అలి:— ఈ సమస్య చాలా కాలం నుండి వున్న సమస్య. రైతులచే కట్టిన డబ్బునే మరల మరల కట్టించుకునే పరిస్థితి వుంది. అటువంటి వాటిని సరిదిద్దటానికి ఎఫెక్టివ్‌గా పని చేయిస్తారా? కిర్ది, ఎడారా, ముఖాబిలా వంటివి వున్నాయి. ఏ రైతులు చెల్లిస్తున్నారో, ఎవడు చెల్లించడం లేదో ఎకౌంట్స్ లేవు. అని చూసే మిషనరి లేదు. రైతులను హెరాస్ చేస్తున్నారు. ఇవి కేవలం కాగితాలతో పరిష్కారమయ్యేది కాదు. మంత్రిగారు సీరియస్‌గా ఆలోచించి చర్యలు తీసుకోవాలి.

శ్రీ కె. వెంగళరావు:—ఇది మొత్తం పరిష్కారం కావాలంటే విలేజ్ ఆఫీసర్స్‌ను ఓవర్ ఆల్ చేయనిదే కాదు. గవర్నమెంటు ఎంత చేసినా శిస్తు వసూలు చేసి రసీదులు ఇవ్వకుండా, జమ కట్టకుండా వున్నవారు వున్నారు. అందువల్ల బేసిక్ స్ట్రక్చర్ మారాలి. దానికి కొంత టైమ్ పడుతుంది.

శ్రీ మహామద్ రజబ్ అలి:—తెలంగాణాలోని విషయాలు ముఖ్యమంత్రి గారికి తెలుసు. కిర్ది, ఎడారా, ముఖాబిలా లెక్కలు వున్నాయి..........

శ్రీ పి. నరసారెడ్డి:—అన్ని తహసిల్స్‌లో అలా లేవు.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ:—ఇది చాలా సీరియస్ మేటర్. ఎవిడెన్స్ వున్నాయి. ఓవర్స్ వున్నాయి. వాటిని రెవెన్యూ సెక్రటరిగారికి ఇస్తే దెన్ ఆన్ దేర్ వారిని సస్పెండ్ చేశారు. ఎంక్వయిరి సమయంలో రికార్డ్స్ మిస్ అయ్యాయి. వారు తిరిగి రిఇన్‌స్టేట్ చేయబడ్డారు. నూతక్కి గ్రామంలో కరణం, మునసబుల వ్యవహారంలో ఇలా జరిగింద. గవర్నమెంటుకు రావలసిన డబ్బు వారు మింగుతున్నారు. ప్రభుత్వానికి రావడం లేదు.

(సమాధానం లేదు)

Written answers to Questions (unstarred)
Lands Belonging to Bharat Sevak Samaj in Domakonda Village.

181–

6199-S Q.—Sri Y. Satyanarayana (Kamareddy) :— Will the Chief Minister be pleased to state :

(a) the particulars of the extent of wet and dry ladns respectively belonging to Bharat Sevak Samaj in Domakonda village, Kamareddi taluk, Nizamabad district :

(b) whether such lands are at present under cultivation and if not. whether there is any proposal to bring these lands under cultivation:

(c) the nature of other properties belonging to it ; and

(d) who is the present trustee of such propeity ?

A.—(a) An extent of Area 124 acres, 23 guntas dry land only situated in Domakonda village, Kamareddi taluk, Nizamabad district which was donated by Sri Omapthi Rao, Raja of Domakonda about 22 years ago is in the name of B.S.S. in the village records.

Particulars of Survey Nos. etc., are given below :

1.	Survey No. 223/2 to 15	Acs.	..	122-00	Gts. Dry.
2.	Survey No. 1763	,,	..	1-02	,,
3.	Survey No. 1764	,,	..	0-12	,,
4.	Survey No. 1765	,,	..	0-04	,,
5.	Survey No. 1766	,,	..	0-03	,,
6.	Survey No. 1767	,,	..	1-02	,,
		Total Ac.		124.23	Gts.

(b) The answer is in the negative.

(c) A building was also donated by Sri Omapathi Rao, and it is in the name of B.S.S.

(d) Government are not aware of existence of any trustee at present for this property. As per the Constitution of the B.S.S. all immovable properties are vested with the Central Board of Trustees of the B.S.S. One Sri Neelum Reddy was managing the property in question to whom the lands and building were handed over as a representaive of B. S. S. He died about 2 years back and his son Sri Madhusudhan Reddy was reported to be managing the lands. It is also reported that Sri Madhusudhan Reddy has recently handed over the entire record and money pertaining to lands and building to the Chairman, Bharat Sevak Samaj.

Nationalised Banks in Satyavedu Taluk of Chittoor district.

182—

7183 Q,— Sri M. Nagi Reddy:— Will the Minister for Finance be pleased to state :

(a) whether it is a fact that there is no branch of any Nationalised Banks in Satyavedu taluk, Chittoor district ; and

(b) if so, the steps taken by the Government to set-up Nationalised Banks in the said taluk ?

A.—(a) No, Sir.

(b) Does not arise.

Bogus Iron And Steel Factories.

183—

6150 Q.—Smt. J. Eshwari Bai;—Will the Minister for Industries be pleased to state:

(a) the number of bogus Iron and Steel Factories unearthed and raided in the Twin Cities and in the State in general during the quarter ending 1974 and the action taken thereon ; and

(b) whether the Department found any fake companies in Twin Cities to which licences were issued to draw Iron and Steel, etc. ?

A.—(a) In the course of special inspections conducted by the Department of Industries as well as by the Regional Iron and Steel Controller during the quarter ending 1974, i.e., October to December, 1974. 36 Small Scale Industrial Units were found to have misutilised the steel material. Out of these 36 Steel Consuming Units, 17 were found in Twin Cities of Hyderabad and Secunderabad and the remaining in the districts.

Supply of Iron and Steel to all the 36 units has been immediately suspended, pending detailed enquiry in each case.

(b) 163 Steel Consuming Units which were registered with the Department and had drawn material were found to be non-existing. Seventeen Units were found suspected to have misutilised material in Twin Cities.

CONFETTIONARY FACTORIES IN THE STATE

184—

6444 Q.—Sri Vijayasikhamani (Tirupathi):—Will the Minister for Industries be pleased to state :

(a) the number and names of confectionary factories in our State and how many in Private, Public and Co-operative ;

(b) since how many years they are under production and how much of foreign exchange had been earned by the State for the past ten years :

(c) in view of its importance whether the Government will think in terms of taking over the factories, if they are under the private sector, and

(d) whether there is any representation before the Government from Chittoor District M.L.As. requesting for the take over of Chittoor Nutrine Confectionary Factory ?

A.—(a) Public Sector.—(1)Nifa Confectionery Unit. Hyderabad.

Private Sector :—(1) K.C.P. Limited. Vuyyuru, Krishna district.

(2) Nutrine Confectionary Co. Private Limited, Chittoor.

(3) Indira Confectionary Co. Private Limited, Chittoor.

(b)

	Name of the unit	Commencement of production.	Foreign exchange earned by the State for the past ten years.
1.	NIFA Confectionary Unit, Hyderabad	December, 1958	Nil
2.	M/s. K.C.P. Ltd., Vuyyuru, Krishna District ..	1950	Nil
3.	M/s Nutrine Confectionary Company Private Ltd., Chittoor ..	1952	Not available
4.	M/s. Indira Confectionary Company Private Ltd., Chittoor ..	1964	Nil

(c) No, Sir.

(d) No, Sir.

Pay Scales of Pharmacists, Grade II

185—

6746 Q.—Sri A. Sreeramulu :—Will the Minister for Health and Medical be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the High Court of Andhra Pradesh gave a direction in W. A. No. 569 of 1973 that the pay scales of Pharmacists, Grade II should be applied to compounders redesignated as Pharmacists, Grade II; and

(b) if so, whether the judgment have been given effect to and if not the reasons for the delay?

A.—(a) Yes, Sir.

(b) The above judgment has been given effect to, and orders were issued in G. O. Ms. No. 91, Health, dated 4th February, 1975.

Embezlement of Funds by the Head of Peddamatham of Punganur

186—

6447 Q.—Sri D. Venkatesam (Kuppam) : — Will the Minister for Endowments be pleased to state :

(a) whether it is a fact that a memorandum was submitted to the Chief Minister on 17th May, 1974 by Lingayath Community of Punganur against the Head of Peddamatham of Punganur regarding the embezzlement of funds, disposing of its permanent properties, etc.,

(b) if so, whether the allegations mentioned in their memorandum were enquired in to, and

(c) whether those enquiries have been proved and if so the action taken by the Government thereon?

A.—(a) No. Sir, However, the public and the members of Lingayat Sangham of Punganur town have submitted a memorandum on 17th May, 1974, to the Assistant Commissioner, Endowments, Chittoor alleging against the maladministration of the affairs of the Peddamatham by the Mathadhipathi and his agent Sri Kari Veeraiah.

(b) The Memorandum presented to the Assistant Commissioner, Endowments, Chittoor has been enquired into.

(c) Yes, Sir. The Commissioner, Endowments has initiated action under section 46 of the Endowments Act 17 of 1966 against the mathadhipathi Sri Karikodukari Basava Swamulavaru and framed as many as 26 charges, and the Mathadhipathi was also kept under suspension with immediate effect pending further enquiry into the charges

framed against him. The Inspector, Endowments, Madanapalli was appointed as fit person to the subject math and he was directed to take charge of the properties and records. In the meantime, the delinquent Mathadhipathi has relinquished his office in favour of Sri Karikodu China Basaiah by a Registered deed, dated 15th April, 1975 and handover charge to the said Sri Basavaiah who was long ago nominated as his successor by his registered deed, dated 30th April, 1925. Further action is being taken to examine whether the nomination and succession of Sri Karikodu Chennabasaiah is in accordance with the provisions of the Endowments Act 17 of 1966 and also to instruct the new swamiji to take action for recovering possession of the properties of the Math, alienated by his predecessor.

Forest Guards and Watchers for the Reserve Forest area in Banaganapalli Taluk

187—

6424 Q.—Sri Gamago :—Will the Minister for Forests be pleased to state:

(a) the number of Forest Guards and Watchers employed by the Government to look after the Reserve Forest area in Banaganapalli taluk; and

(b) the amount of expenditure being incurred by the Government by way of their salaries and traveling allowances per year?

A.—(a) Foresters—1.

Forest Guards—3.

Forest Watchers—3.

Garden Watcher—1.

(b) Rs. 20,664.

Distribution of cheap cloth through Village Co-operative Societies in Nellore District

188—

6354 Q.—Sri Pellakuru Ramachandra Reddy (Kovur) :—Will the Minister for Co-operation be pleased to state:

(a) whether cheap cloth is being distributed through Village Co-operative Societies in Nellore district; and

(b) if not the reasons therefor?

A.—(a) Yes Sir. Cheap cloth is being distributed through 153 selected Village Credit Societies in Nellore district.

(b) Does not arise.

Water scarcity in Chandragiri

189—

6124-G Q.—Sri Vijayasikhamani :—Will the Minister for Panchayati Raj be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the Chandragiri Samithi has passed a resolution requesting the State Government to come to their rescue to meet their water scarcity in rural areas of Chandragiri taluk; and

(b) if so, the steps the Government have taken so far in this regard ?

A.—(a) Yes, Sir. The Panchayat Samithi, Chandragiri had resolved to request the Collector to allot rigs to the Samithi in view of the drought.

(b) Fifty-three bore-wells were provided during the period between February, 1975 and September, 1975 to relieve the drinking water scarcity conditions in Chandragiri Panchayat Samithi.

One hundred and three bore-wells were drilled in Pulicherla Pachayat Samithi up to August, 1975 both by the Panchayati Raj Rigs and Agro-Industries Corporation Rigs. In addition, spilover works of open wells are under execution. Action is taken to provide bore-wells wherever scarcity conditions are noticed.

Misappropriation of funds in Todugu Panchayat

190—

6385 Q.-Sri N, Venkataratnam Naidu:—Will the Minister for Panchayati Raj be pelased to state:

(a) whether it is a fact that while giving written reply regarding the misappropriation of funds of Toderu Panchayat in Podalakur Panchayat Samithi, Nellore district during the meetings of the Third Session of Andhra Pradesh Legislative Assembly in the month of September, 1974, It has been admitted that the funds have actually been misappropriated; and

(b) if so, the action taken by the Government thereon?

A.—(a) No. Sir.

b) Does not arise.

Municipal ltmits of Ongole town

191—

6583 Q.-Sarvasri G. Kotaiah, (Chirala) D. Prakasham and (Konigiri);—Will the Minister for Municipal Administration be pleased to state:

(a) whether the Ongol Municipality passed resolution requesting the Government to enlarge its municipal limits soon after Ongole town become the Prakasam District Headquarters; and

(b) if so, what is the action taken by the Government?

A.-(a) and (b) The Municipal Council, Ongole has not passed any resolution requesting the Government to enlarge its limits soon after Ongole town become the Prakasam District Headquarters. However, Municipal Council, Ongole passed a resolution in the year 1968 to extend the municipal limits covering part of Koppolu, Ongole Rural, Mukthinuthalapadu. Mamidipalem, Annavarappadu and Pelluru Revenue villages, Proposals in this regard are being revised by the Commissioner and Special Officer, Ongol Municipality, with reference to the instructions of the Collector, Prakasam district and they will be submitted to the higher authorities in due course.

Naupada and Gunupuram Metre Gauge Train

192—

6723 Q.-Sri V. Narasimha Rao (Kothuru):—Will the Minister for P.W.D. be pleased to state:

(a) whether the Government are aware of the fact that Naupada Gunupuram Metre Gauge Train is being run between Andhra and Orissa in Srikakulam district;

(b) if so, whether the said Metre Gauge Train is found profitable to the Government:

(c) whether the State Government recommended to the Central Government to convert that Metre Gauge into Broad Gauge; and

(d) if so, what are the main recommendations and if not, the reasons therefor?

A.—(a) Yes. But it is a narrow gauge line and not metre gauge line.

(b) No.

(c) and (d) The proposal for conversion of Naupada Gunupuram Narrow gauge line into broad gauge was examined in 1964 and the project was found not financially justified, the return on the estimated capital cost showing only 0.86%. The issue also came up during the visit of the Uneconomic Branch Lines Committee, 1969 headed by the then Deputy-Minister for Railway's but the conversion was not recommended in the report of the Committee. The conversion, therefore, is not under consideration of the Railways at present.

Quarry Polishing Units in Chittoor disirict

193—

6212-IQ.-Sri Vijayasikhamani:—Will the Minister for Excise be pleased to state:

(a) the number of quarry polishing units existing in Chittoor district, particularly in Kuppam.

(b) whether they are under private, public or in co-operative sectors:

(c) the extent of Foreign Exchange earned during the last 10 years; and

(d) whether the Government will take over all the units in the best interest of earning Foreign Exchanges.

A.—(a) There are 22 polishing units at Kuppam and one in Tirupathi.

(b) All are in Private Sector.

(c) Kuppam Rs. 302.00 lakhs. Tirupathi Rs. 0.4916 lakhs.

(d) No such proposal is under consideration of Government at present.

Labour Welfare Officers in the Mica Mines of Nellore district

194—

6330 Q.-Sri Pellakuru Ramachandra Reddy;—Will the Minister for Excise be pleased to state;

(a) whether Labour Welfare Officers are working in the Mica Mines in Nellore district: and

(b) if so, the number of these officers.

A.—

(a) No. Sir.

(b) Does not arise.

Powerlooms under Hyco Apex Society

195—

6208-V Q:-Sarvasri M. Omkar Nallapareddi Srinivasulu Reddy, A. Sreeramulu, S. Papi Reddy and Smt. J. Eshwari Bai:—Will the Minister for Handlooms and Textiles be pleased to state:

(a) the number of Powerlooms functioning under Hyco Apex Society;

(b) the total production of the cloth so far year-wise and Society-wise; and

(c) the total amount of rebate given, Society-wise?

A.—(a) 24

(b) Particulars of year-wise and society-wise production of cloth on powerlooms allotted to handloom weavers co-operative societies are furnished in the statement enlosed.

(c) No rebate is allowed on sale of powerloom cloth.

PARTICULARS OF YEAR-WISE AND SOCIETY—WISE PRODUCION OF CLOTH ON POWERLOOM ALLOTTED TO HANDLOOM WEAVERS' CO-OPERATIVE SOCIETIES.

Name of the Society and District	Year-wise Production	
	Year	Metres
1. Sri Prabhakar Weavers' Co-operative Society (West Godavari)	1973-74	27,127
2. Palacol Weavers' Co-operative Society (West Godavary)	1973-74	46,170
3. Stonehousepet Weavers' Co-operative Society, Nellore	1973-74	12,825

Name of the Society and District	Year-wise Production	
	Year	Metres
4. Handloom Weavers Co-operative Society, Raghupaihipet, Mahaboobnagar Dist.	1973-74	13,223
5. Handloom Weavers Co-operative Society Amangallu, Mahboobnagar District	1973-74	18,923
6. Handloom Weavers Co-operative Society, Sadasivpet, Medak District	1973-74	51,198
7. Handloom Weavers Co-operative Society Jogipet, Medak District	1973-74	32,201
8. Handloom Weavers Co-operative Society, Duddedas Medak District	1973-74	72,318
9. Handloom Weavers Co-operative Society, Shankarampet, Medak District	1973-74	54,113
10. Powerlooms under Hyderabad Handloom Weavers Central Co-operative Association Hyderabad	1973-74	3,38,422
11. Puttur Weavers Co-operative Society, Chittoor Disct	1973-74	2,70,743
12. Acchampally Weavers Co-operative Society, Nalgonda Dist	1973-74	..
13. Choutuppal Weavers Co-operative Society	1973-74	3,755
14. Kamalapur Weavers Co-operative Society Karimnagar District	1973-74	27,980
15. Jagityal Weavert Co-operative Society	1973-74	14,874
16. Choppadandi Weavers Co-operative Soceity	1973-74	34,780
17. Armoor Handloom Weavers Co-operative Society, Nizamabad Disrict	1973-74	17,088
18. Bebipet Handloom Weavers Co-operative Society Nizamabad District	1973-74	4,894
19. Chennur Handloom Weavers Co-operative Society, Nizamabad District	1973-74	26,675
20. Hasanparthy Handloom Weavers Co-operative Society, Warangal District	1973-74	13,189
21. Shyamapet Handloom Weavers Co-operative Society Warangal District	1973-74	..
22. Peddapendyal Handloom Weavers Co-operative Society, Warangal District	1973-74	400
23. Pegadapally Handloom Weavers Co-operative Society Warangal District	1973-74	39,507
24. Warangal Handloom Weavers Co-operative Society	1973-74	1,06,433

	Name of the Society and District	Year-wise Production Year	Year-wise Production Metrer
25.	Panidam Handloom Weavers Cooperative Society, Guntur District	1974-75	1,951
26.	Mutuku Handloom Weavers Co-operative Society, Gnntur District	1974-75	5,142
27.	Sri Prabhakar Weavers Co-operative Society West Godavari	1974-75	22,042
28.	Palacol Weavers Co-operative Society, West Godavari District	1974-75	33,282
29.	Handloom Weavers Co operative Society, Raghupatipet.	1974-75	4,745
30.	Handloom Weavers Co-operative Society Amongallu	1974-75	5,309
31.	Handloom Weavers Co-operative Society, Sadasivpet, Medak District	1974-75	33,404
32.	Handloom Weavers Co-operative Society, Jogipet, Medak District	1974-75	15,659
33.	Hadloom Weavers Co-operative Society, Deddada, Medak District	1974-75	72,318
34.	Handloom Weaveas Co-operative Society, Shankarampet	1974-75	51,572
35.	Handloom Weavers Co-opeiative Society Siddipet	1974-75	1,033
36.	Powerlooms under Hyderabad Handloom Weavers Central Co-operative Association, Hyderabad	1974-75	2,26,061
37.	Sarvanavinayagar Weavers Co-operative Society, Chintalapattadai, Chittur- Dist.		1,26,453
38.	Pochampally Handloom Weavers Co-operative Society, Nalgonda District	1974-75	..
39.	Choutuppal Handloom Weavers Co-operative Society, Nalgonda District ..	1974-75	2,240
40.	Nereda Handloom Weavers Co-operative Society	1974-75	74,250
41.	Kamalapur Handloom Weavers Co-operative Society, Karimnagar District ..	1974-75	13,560
42.	Jagtial Handloom Weavers Co-operative Society, Karimnagar District ..	1974-75	12,957
43.	Choppadandi Handloom Weavers Co-operative Society	1974-75	11,970
44.	Armoor Handloom Weavers Co-operative Society, Nizamabad Distrct ..	1974-75	16,620

	(1)	(2)	(3)
45.	Bebipet Handloom Weavers Co-opertive Society, Nizamabad District ..	1974-75	2,541
46.	Chennur Handloom Weavers Co-operative Society Adilabad ..	1974-75	37,021
47.	Hasanparthy Handloom Weavers Co operative Society, Warangal ..	1974-75	9,972
48.	Shayampet Handloom Weavers Co-operative Society, Warangal ..	1974-25	..
49.	Illenda Handloom Weavers Co-operative Society, Warangal ..	1974-75	26,660
50.	Pegadapally Handloom Weavers Co-operative Society, Warangal ..	1974-75	26,351
51.	Warangal Handloom Weavers Co-operative Society, Warangal ..	1974-75	72,220

CONDOLENCE MOTION

9-20 a. m.

re: On Demise of Sri Arutla Laxminarasimha Reddy former M.L.A.

Sri J. Vengal Rao:—Sir, I beg to move:

"This House places on record its deep sense of sorrow at the demise of Sri Arutla Laxminarasimha Reddy, a former Member of the Andhra Pradesh Legislative Assembly and conveys its deep sense of sympathy to the members of the bereaved family."

Mr. Speaker:—Motion moved.

శ్రీ జె. వెంగళ రావు:-- అధ్యక్షా, ఆరుట్ల లక్ష్మీనరసింహారెడ్డిగారు తెలంగాణా స్వాతంత్ర్య సమరయోధులలో ఒకరు. ఆంధ్ర మహాసభ మొట్టమొదట ప్రారంభం చేసినవారిలో ఒకరు. దేశభక్తులు. రాజకీయంగా వారికి మాకు అభిప్రాయభేధాలున్నప్పటికి ఆయన చాలా సిన్సియర్ వర్కరు అనేది ఒప్పుకోక తప్పదు. అనేక వుద్యమాలలో పాల్గొన్న వ్యక్తి. నైజాంకు వ్యతిరేక పోరాటంలో అంతకు ముందు రైతు సమస్యలలో, అలాగే స్వాతంత్ర్య పోరాటములో, అందరి కన్నా ముందు నిలబడి సేవ చేసినటువంటి వ్యక్తి. వారు అసెంబ్లీలో సభ్యులుగా వున్నారు. కౌన్సిల్‌లో సభ్యులుగా వున్నారు. కొంత కాలము నల్లగొండ జిల్లా పరిషత్తు చైర్మన్‌గా వున్నారు. వారికి నాకు చాలా పరిచయం వుంది. చాలా మంచి వారు. నెమ్మది అయిన వారు. ఈ మధ్యనా వారు నా వద్దకు రావి నారాయణరెడ్డిగారితో కలసి ఒక భూమి విషయములో యిబ్బంది వుందని వచ్చారు. ఆ రోజు బాగానే వున్నారు. జబ్బుగా వున్నట్లు కనబడలేదు. అకస్మాత్తుగా చనిపోవడం విచారకరం. ప్రముఖ దేశభక్తులు, స్వాతంత్ర్య సమర యోధులు

పోవడం పట్ల సంతాపాన్ని వ్యక్తం చేస్తూ వారికి ఆత్మ శాంతి కలుగాలని, వారి కుటుంబానికి సానుభూతిని తెలియజేస్తూ తీర్మానాన్ని ప్రతిపాదిస్తున్నాను.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :-అధ్యక్షా, సభానాయకులు ప్రవేశపెట్టిన తీర్మానాన్ని, వారు వ్యక్తము చేసినటువంటి అభిప్రాయాలను బలపరుస్తూ కొన్ని విషయాలు చెబుతాను. ఆరుట్ల లక్ష్మినరసింహారెడ్డిగారు న్యాయవాద వృత్తిలో వుండి ప్రజా సేవలోకి వచ్చినటువంటి వ్యక్తి, మొదట రైతాంగ వుద్యమాలలో పాల్గొంటూ వారి సమస్యల గురించి పని చేస్తూవచ్చారు స్టేటు కాంగ్రెస్ వ్యవస్థాపకులలో ఒకరుగా పని చేశారు. 1938 లో స్టేటు కాంగ్రెస్ సత్యాగ్రహ దళానికి మొదటి దళానికి నాయకత్వం వహించినటువంటి వ్యక్తి. సంస్థానాలకు వ్యతిరేక పోరాటాలలో ప్రముఖ పాత్ర వహించి సేవా కార్యక్రమాలలో పాల్గొన్నారు. ఆయన అన్ని స్థాయిలలో ప్రజాభిమానాన్ని చూరగొని జిల్లా పరిషత్తు చైర్మన్ నుండి శాసన సభ్యులు, శాసన మండలి సభ్యులుగా వుండి చాలా ఆదర్శంగా సింపుల్ లైఫ్ లీడ్ చేసినటువంటి వ్యక్తి. ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పినట్లు వృద్ధాప్యములో వుండి ఓపిక లేని సమయములో కూడా ప్రజలకు అన్యాయం జరిగితే, ప్రత్యేకంగా వారం రోజులు యిక్కడ వుండి ప్రొటెక్టెడ్ టెనంట్స్ రైట్స్ కొరకు పనిచేశారు, చనిపోయేముందు రెండు రోజుల క్రితం వరకు యిక్కడ వుండిపోయారు. పట్టుదలతో వారం రోజులుగా కృషి చేస్తున్న సమయములో చివరకు యీ రకమైన ప్రమాదం సంభవించింది ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన తీర్మానాన్ని బలపరుస్తూ ఆయన మరణానికి సంతాపాన్ని తెలియజేస్తూ కుటుంబ సభ్యులకు, నష్టపోయిన వుద్యమానికి సానుభూతిని తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి :—అధ్యక్షా, నిస్వార్థ ప్రజా నాయకులు. నిష్కళంక దేశభక్తులు. శ్రీ ఆరుట్ల లక్ష్మినరసింహారెడ్డిగారి మరణానికి ప్రగాఢ సంతాపాన్ని వ్యక్తం చేస్తూ వారి కుటుంబ సభ్యులకు నా సానుభూతిని అందజేస్తున్నాను.

Sri A. Sreeramulu (Eluru) :—While fully-sharing the sentiments expressed by the Leader of the House and my friend Mr. Srikrishna I fully support the Resolution moved by the Leader of the House and convey on my behalf and on behalf of the Members of my group, our heart-felt condolences to the bereaved family.

Sri Ch. Parasurama Naidu (Parvathipuram) :— Although I do not personally know Mr. Lakshminarasimha Reddy, after having heard about the fine services rendered by him to the cause of the public, I associate myself with the sentiments expressed by other Members and I pay tributes. I wish that the departed soul will rest in peace.

శ్రీ సి.వి.కె. రావు :—అధ్యక్షమహాశయా, అరుట్ల నరసింహారెడ్డి గారి మరణానికి సభా నాయకులు ప్రవేశపెట్టినటువంటి సంతాప తీర్మానాన్ని బలపరుస్తున్నాను, వారి కుటుంబ సభ్యులకు నా హృదయపూర్వక విచారాన్ని తెలియజేస్తున్నాను.

شری سلطان صلاح الدین اویسی (یاقوت پورہ) ایوان میں جو قرارداد تعزیت پیش کی گئی ہے میں اسکی تائید کرتا ہوں اور اپنے جذبات همدردی کو اسکے ساتھ وابستہ کرتا ہوں ۔

* Sri Syed Hasan (Charminar) :— Sir, I associate myself with the Resolution moved by the Leader of the House. It was a privilege for me for having worked with him in the Assembly and outside. Comrede A. Lakshminarsimha Reddy was a dedicated person to service of humanity and during the struggle days, he had worked vigorously. I fully associate with the sentiments expressed and our sympathies also to be sent to the bereaved family, with the Resolution.

శ్రీ బి. రామశర్మ :—అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టినటువంటి తీర్మానాన్ని బలపరుస్తున్నాను, కామ్రేడ్ ఆరుట్ల లక్ష్మీనరసింహారెడ్డిగారు 1944 లో రాజకీయాలలో ప్రవేశించారు. వారు రాజకీయాలలో ప్రవేశించి మొట్టమొదట హరిజన సేవా సంఘము అని స్థాపించి పేదవారైన హరిజనుల బాగు కొరకు వుద్యమాన్ని ప్రారంభించారు, 1944 లో పాలకుర్తి అనే గ్రామములో గ్రంథాలయాన్ని స్థాపిస్తే అక్కడ వున్నటువంటి భూస్వాములు దీని ద్వారా జనానికి తెలివి వచ్చి తిరుగుబాటు చేస్తారని, దాడులు జరిపారు, అలాంటి దాడులకు గురైన లక్ష్మీనరసింహారెడ్డిగారు 1951 లో పి డి ఎఫ్ ను ఏర్పాటు చేసి సెప్టెంబరులో జనరల్ ఎన్నికల కొరకు మీటింగు ఏర్పాటు చేస్తే, అందులో పాల్గొన్న మాలాంటి వారిని ప్రోత్సాహితులను చేశారు. 40 సంవత్సరాలు నిస్వార్థ జీవితాన్ని ప్రజల కొరకు అంకితం చేశారు, కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ నాయకులు అయినప్పటికి మొట్టమొదట హైదరాబాదు స్టేటు కాంగ్రెస్ స్థాపించినవారిలో ఒకరు, నీతినిజాయితిగా వుండి నల్లగొండ జిల్లా పరిషత్తు చైర్మన్‌గా ఎన్నిక అయినారు, మూడు నాలుగు సంవత్సరాలు అధికారములో వుండి చాలా నిజాయితీతో ప్రవర్తించి చరిత్రను సృష్టించిన మేధావి. వారు యీనాడు లేకపోవడం ఒక నల్లగొండ జిల్లాకేగాదు మొత్తం ఆంధ్రప్రదేశ్ కే తీరని లోటు, రైతు వుద్యమాలలో పటిష్టమైనటువంటి అనుభవం గలిగినటువంటి వ్యక్తి వారు పోవడం వల్ల రాష్ట్ర రైతాంగానికి తీరనిలోటు ఏర్పడిందని; వారికి జోహార్లు అర్పిస్తూ వారి కుటుంబానికి సానుభూతిని తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ మహమ్మద్ రజబ్ అలి :—అధ్యక్షా, కామ్రేడ్ ఆరుట్ల లక్ష్మీనరసింహా రెడ్డిగారి మరణానికి సభా నాయకులు ప్రవేశపెట్టిన తీర్మానాన్ని బలపరుస్తున్నాను. వారు రాజకీయాలలో ప్రవేశించిన నాటిగా జీవితాంతము వరకు ప్రజా సేవలో వున్నటువంటి వారని. రాష్ట్ర ప్రజలకు విదితమైనటువంటి విషయం. వారు నిర్వహించిన పాత్ర, వారు సాగించిన వుద్యమాలు, జరిపినటువంటి పోరాటాలు చరిత్రాత్మకమైనటువంటి పోరాటాలు. మన ఆంధ్రప్రదేశ్ చరిత్రలో సువర్ణాక్షరాలతో లిఖించబడినవి. స్టేటు కాంగ్రెస్ నిర్మాతలలో ఒకరుగా ప్రజా వుద్యమాలలో ముందుండి నైజాం నవాబుకు, జమీందారి, జాగిర్‌దారి వ్యవస్థలకు వ్యతిరేక పోరా

టాలు జరపడానికి రైతాంగాన్ని వ్యవసాయ కార్మికులను కూడదీసి ఉద్యమాలను నడిపించడానికి వారు జరిపినటువంటి అవిరళ కృషి ఏ నాటికి మరిచి పోయేదిగాదు.

9.30 a. m. ఎప్పటికీ చరిత్రలో చెరిపినా మరువని విషయం. మేము వారితో సాన్నిహిత్యంగా ఉంటూ వారితోబాటు జైలులో సహచరులుగా ఉంటే వారు క్రమశిక్షణ మాకు నేర్పేవారు. వారు కన్నుమూసిన నాడు ఆ అంతిమయాత్రలో మేము పాల్గొనే భాగ్యం కలుగలేదనే విచారం నాకు కలిగింది. వారితోబాటు 2 సంవత్సరాలు జైలులో ఉండడం జరిగింది. అనేక కష్ట సుఖాలలో వారు సామాన్య కార్యకర్తలమీద అభిమానం ముద్ర వేసినట్లు ఉంటుంది. కమ్యూనిస్టు పార్టీపైన సాయుధ పోరాటం అనంతరం దేశం అంతటా నిషేధం ఉంచినప్పుడు వారు ప్రజా ఉద్యమాలు జరపడానికి, లీగల్ ఉద్యమాలు నిర్మించడానికి పి డి.ఎఫ్. నిర్మించారు. అది చారిత్మాత్మకమైనటువంటి రూపం ఇచ్చినటువంటిది. 1952 సార్వత్రిక ఎన్నికలలో వారు జరిపినటువంటి త్యాగ ఫలితంగా ఆ బానర్‌పైన ఇదే అసెంబ్లీలో ఒక బలమైనటువంటి ప్రతిపక్షంగా నిర్మించడానికి పునాదులు వేయబడినవి. 1950లో వారి సహచరులు శ్రీ నారాయణరెడ్డిగారు మొదలైనటువంటి వారు అంతా కలసి చేసినటువంటి లీగ్ పేరుతో కాని, పి. డి. ఎఫ్‌తో కాని ప్రజాతంత్ర సంఘటన అనేటటువంటిది ఏర్పాటు చేసి వారు నడిపించిన ఉద్యమాలు చాలా ఉన్నాయి. చివరిసారిగా అనేక బాధ్యతలు కూడా అలంకరించి అందులో తమ తమ వ్యత్యాసాలు లేకుండా నిష్పక్షపాతంగా జీవితాన్ని కొనసాగించిన కామ్రేడ్ ఆరుట్ల లక్ష్మీనరసింహారెడ్డిగారికి జోహార్లు అర్పిస్తూ వారి కుటుంబానికి నా సంతాపం తెలుపుతూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

Mr. Speaker;—Although I did not have the privilege of knowing Mr. Arutla Lakshminarasimha Reddy personally, it was informed that he was a self-less worker who dedicated his life for the service of humanity, I associate myself with the sentiments expressed by the Leader of the House and other Hon'ble Members. As a mark of respect to the departed soul, let us stand and observe two minutes silence.

The question is ;

'This House places on record its deep sense of sorrow at the demise of Sri Arutla Lakshminarasimha Reddy, a former member of the Andhra Pradesh Legislative Assembly and conveys its deep sense of sympathy to the members of bereayed family."

The Condolence Motion was adopted nem con while all members standing.

Calling Attention to Matters of Urgent Public Importance;

re: Fire accident in Kristapalli village of Parvathipuram taluk.

శ్రీ సి. హెచ్. పరశురామనాయుడు; అధ్యక్షా, ఈ క్రిస్టపల్లి గ్రామం పార్వతీ పురానికి అరమైలు దూరంలో ఉంది. అక్కడ పట్టపగలు, మధ్యాహ్నం అగ్ని ప్రమాదం జరిగింది.

Mr. Speaker:—Under the new Rules, only you have to read the notice of the Calling attention. No speech at all.

Sri Ch. Parasurama Naidu:—Sir, I call the attention of the Minister for Revenue regarding the serious fire accident in Kristapalli village of Parvathipuram taluk.

Sri P. Narasa Reddy: There was a fire accident which broke out accidentally in Kristapalli village of Parvathipuram taluk of Srikakulam district on 1,3.1976 as a result of which 162 thatched houses and 3 tiled houses were burnt. No arson was suspected. No loss of human or cattle lives have been reported. The total estimated loss of private property is estimated to be at Rs. 1,80,203/- including currency destroyed. The official records of Gram Panchayat of Kristapalli village, the records of village officer, and of the Branch Post Master of Kristapalli were also reported to have been burnt in the accident.

A monetary relief of Rs. 15,300/- was disbursed to the victims by the Tahsildar, Parvathipuram.

శ్రీ సి. హెచ్. పరశురామనాయుడు :— అధ్యక్షా, అక్కడ 4 లక్షల ఆస్తి పోయింది. ఫైరు ఇంజన్సు రాలేదు. 20 రు.లు అంతకన్నా తక్కువ లాండు రెవిన్యూ చెల్లించేవారికి రిలీఫ్ ఇచ్చారు. కాని చాలామంది ఆస్తులు కాలి పోయాయి. ఈ 20 రు.లు అంతకు తక్కువ లాండు రెవిన్యూ చెల్లించేవారికే రిలీఫ్ ఇవ్వడం అనే స్కీము బి. సి. నాటిది. దీనిని మార్చాలి. అక్కడ 100 రు.ల చొప్పున 15 వేల రు.లు ఇచ్చారు, అక్కడ ఆస్తి చాలా పోయింది కాబట్టి స్టేట్ గవర్నమెంటు బై వే ఆఫ్ స్పెషల్ రిలీఫ్, ప్రధానమంత్రి స్పెషల్ రిలీఫ్ ఫండు నుంచి కొంత తెప్పించి ఇచ్చే ఏర్పాటు చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను. పెట్రోలు లేదని ఫైర్ ఇంజన్సు బొబ్బిలినుంచి రాలేదు. రేపో మాపో పార్వతీపురంలో చీఫ్ మినిస్టరుగారు ఫైర్ స్టేషన్ ఓపెన్ చేస్తున్నారు. క్రిందటిసారి కూడా అలాగే పెట్రోలు లేదని రాలేదని నేను కంప్లయింటు ఇస్తే వారు అపాలజీ ఇచ్చారు. ఇప్పుడు కూడా అలాగే పెట్రోలు లేదని రాలేదు. అక్కడ పెట్రోలు లేక పోవడం ఏమిటి ? ఈ విషయం గురించి మంత్రిగారు చెప్పాలని కోరుతున్నాను.

* Sri P. Narasa Reddy— If there is loss of human life or cattle wealth, normally we will give more aid. We will also accordingly consider the Prime Minister's fund and Chief Minister's relief fund.

But, for the property that has been burnt, we only give instant relief so that they may try to re-settle. So far as the Fire Station is concerned, I will get the necessary information as to why the Buses could not come to the spot.

శ్రీ పి. శ్రీరామమూర్తి:— అధ్యక్షా, ఇప్పుడు 20 రు.లు శిస్తు చెల్లించే వారికి 100 రు.లు రిలీఫ్ ఇవ్వడం జరిగింది. అక్కడ 162 ఇళ్లు కాలిపోయాయి. అక్కడున్నటువంటి అఫీసర్లుఅందరికీ 100రు.ల చొప్పునఇవ్వలేదు. కాబట్టి 50 రు.లు శిస్తు చెల్లించేవారికి కూడా ఇది వర్తించేట్లు చేయడానికి పరిశీలన చేస్తారా? ఇప్పుడు కాలిపోయిన ఈ 162 ఇళ్లు పూరి గుడిసెలు, చిన్న ఇళ్లు. అందుచేత వారు ఫారెస్టు నుంచి కలప తెచ్చుకోడానికి ఫ్రీ పర్మిట్సు ఇష్యూ చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా ?

* శ్రీ పి. నరసారెడ్డి:— 20 రు.లు శిస్తు చెల్లించేవారికి ఇదివరకు ఉండేది. ఇప్పుడు 50 రు.లు దాకా ఎగ్జంప్టు చేస్తున్నాము. 100, 200 రు.లు ఇవ్వాలంటే అది ఫైనాన్సులో కన్సిడరేషనులో ఉంది. 30 రు.ల కలప ప్రతి హట్ వారికి ఇస్తాము. ఇష్టం వచ్చినట్లు ఇవ్వడానికి వీలులేదు.

GOVERNMENT MOTIONS RE :

1. Constitution of the Committee on Public Accounts.
2. Constitution of the Committee on Estimates.
3. Constitution of the Comittee on Public Undertakings.

Sri J. Vengala Rao :—Sir, I beg to move :—

"That the members of this House do proceed to elect in the manner required by Rule 250 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Andhra Pradesh Legislative Assembly 15 members from among their number to be members of the Committee on Public Accounts for the financial year 1976-77."

"That this House recommends to the Andhra Pradesh Legislative Council that they do agree to nominate five members from Legislative Council to be on the Committee on Public Accounts of this House for the financial year 1976-77."

Sri J. Vengala Rao :— Sri, I beg to move :—

"That the members of this House do proceed to elect in the manner required by Rule 252 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in Andhra Pradesh Legislative Assembly, 15 members from among their number to be members of the Committee on Estimates for the financial year 1976-77."

"That this House recommends to the Andhra Pradesh Legislative Council that they do agree to nominate Five members from Legislative Council to be on the Committee on Estimates of this House for the financial year 1976-77."

Sri J. Vengala Rao :—Sir, I beg to move.

"That the Members of this House do proceed to elect in the manner required by Rule 255 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Andhra Pradesh Legislative Assembly, 15 members from amongst its members to be members of the Committee on Public Undertakings for the financial year 1976-77."

"That this House recommends to Legislative Council that they do agree to nominate five members from Legislative Council to be on the Committee on Public Undertakings of this House for the financial year 1976-77."

Mr. Speaker:—Motions moved.

The motions were put to vote and passed.

Mr. Speaker :—In accordance with regulations made by me for conduct of elections according to the principle of proportional representation by means of single transferable vote, I fix the following programme of dates for election to the Committee on Public Accounts, Committee on Estimates, Committee on Public Undertakings :

The last date for making nominations.. 1-30 p.m. on 20-3-1976

The date for scrutiny of nominations.. 11-00 a.m. on 22-3-1976

The last date for withdrawl of candidature 1-30 p.m. on 25-3-1975

The date on which a poll shall, if necessary, be taken.. 10-00 a m. to 3-00 p.m on 27-3-1976 in the Committee Room of the Assembly Building.

GOVERNMENT RESOLUTIONS

re; Election to Various Railway Users Consultative Committees

Sri Ch. Devananda Rao :—Sir, on behalf of the P.W.D. Minister, I beg to move:—

(1) "The South Central Railway administration have requested the Government to communicate the name of one representative for each of the Divisional Railway Users' Consultative Committees of Vijayawada, Secunderabad and Hubli. The Districts of Andhra Pradesh covered by these Divisions are as follows :—

Vijayawada Division	Part of Visakhapatnam District
	East Godavari District
	West Godavari District
	Krishna District
	Guntur District
	Ongole District
	Nellore District.

Secunderabad Division	All the Revenue Districts in Telan gana Area.
Hubli Division	Kurnool District and Anantapur District.

9-50 a. m. The Assembly do recommend to the Government to communicate to the General Manager, South Central Railway, the names of members elected by the Assembly to serve on the Committee aforesaid for the period upto 31-12-1977.'

(2) "That as the Southern Railway Administration requested the Government to communicate the name of the representative of the State Legislature to serve on the reconstituted Divisional Railway Users' Consultative Committee, Guntakal Division for a period of two years from 1-1-1976 to 31-12-1977, the Assembly do recommend to the Government to communicate to the General Manager, Southern Railway, the name of the member elected by this Assembly to serve on the aforesaid Committee for the said period upto 31-12-1977."

(3) "That as the South Eastern Railway Administration has requested the Government to communicate the name and address of the representative of the Andhra Pradesh Legislature to serve on the reconstituted Divisional Railway Users Consultative Committee, Waltair Division for a period from 1-1-1976 to 31-12-1977, the Assembly do recommend to the Government to communicate to General Manager, South Eastern Railway, the name and address of the member elected by this Assembly to serve on the aforesaid Committee for the said period up to 31-12-1977."

Mr. Speaker :—Motion moved.

The Resolutions were put to vote and passed.

Mr. Speaker :—I am to announce to the House that for the conduct of elections to the various Divisional Railway users Consultative Committees, I fix the following programme of dates :—

Last date for making nominations	.. 1-30 p.m. on 20-3-1976
Date of scrutiny of nominations	.. 11-00 a.m. on 22-3-1976
Last date for withdrawal of nominations	.. 1-30 p.m. on 25-3-1976
Date on which poll shall, if necessary, be taken	.. 10-00 a.m. to 3-00 p.m. on 27-3-1976, in the Committee Room of the Assembly Buildings.

ANNUAL FINANCIAL STATEMENT (BUDGET) FOR 1976-77
DEMAND No. XX - Education (Discussion continued)

Sri A. Sreeramulu (Eluru):—Sir, the Honourable Minister for Education has given us this year a comprehensive no.e on the activities of his department. This has helped us a lot. The Minister and the officials deserves to be complemented for providing us the full and adequate information. There is a little bit on the awareness of the Education Minister that the system of education has totaly failed to cater to the needs of our society. Along with this note another book-let "Two decades of growth in education" is also given to us. After going through the voluminous satistical data that has been put into this boook-let, I feel the proper title for this book-let should be "Two decades of stagnation in education". Let us take some of the statistics gtven in the book-let. In the year 1965-66, the enrolment of the age group 6-11 way 76·5%. During 1968-69, it come down to 75%. After 3 ot 4 years during 1974-75 still it come down to 20.5% and during 1976-77, according to our expectations the percentage should be 85.3. I very much wonder whether we can increase the percentege to that level in view of the past experience. Even if that is possible, what about the enrolment at the 6th and 7th class level ? If we look at the figures we will get sorry figures. There are many drop-outs. If you see the figures of 6th and 7th class, the drop-outs are many. What exactly is the reason for the drop-outs? The Minister has not fully explained the reasons. There may be various reasons particularly in view of the socio-economic set up and living conditions and since the children are sent for work, they are unable to attend the Schools.

Let us now go into another interesting aspect of Education. The percentage of literacy in 1961 was 21.20. By 1971, after 10 years. it raised to 24.56%. What is the total amount spent on Education between 1961-71? It is Rs. 440 crores. After spending Rs. 440 crores, we are able to increase our percentage of literacy by 3.6%. It does not even work out 1/2% per annum. Another distressing phenomenon is in the year 1961 in regard to literacy we had 10th place at All India level. After an expenditure of Rs. 440 crores, in the year 1971 we came down to 14th place at All India level. It means we lost 4 places inspite of our investment of Rs. 440 crores and as a result of our hard labour over a period of 10 years. Who exactly is responsible for the bungling of the Education Department over a period of 1961–1971? Who are the Ministers that presided over this affair? I feel the people have the right to court-marshall these Ministers because there cannot be any sader performance than this. The place that we had in 1961, the 10th place, we lost and we came down to 14th place. Look at Kerala, our neighbouring State. Kerala had the 12th place in 1961. It has now gone up to 9th place because of the 6% iecrease in literacy during the decade. Nagaland is small State in the country and supposed to be a backward state, the rate of increase of literacy is 11% and to-day Nagaland occupies

the 7th place. It is disgrace as far as Andhra Pradesh State is concerned. We are conducting world Telugu Conference, International Institute of Telugu and so on and so forth. What about the sad state of affairs? Even Nagaland is able to do better than Andhra Pradesh. But the Minister admitted 10% increase. There is one interesting sentence in the Minister's speech· "Government is concerned about the progress in the development of elementary education inspite of our commitment of free and copmulsory education. There has not been any improvement either in enrolment or in attendance at the primary level". This is a constitutional directive. In fact, Constitution wanted that the State should endeavour to provide free and compulsory education to all children up to the age of 14 within a period 10 years. Atleast by 1960, the State Government must have succeeded in introducing free and compulsory education. We have a primary education Act. Several provisions have been provided in the Act. But unfortunately, the Government has no will and determination to enforce the provisions of the Act. The Act has not been implemented. The constitutional directive still remans on the paper. It has not become a reality. We have invested lot of money. The cost of education at per pupil at the primary level is said to be Rs. 97.86, it means nearly Rs. 100. This is the cost calculation in 1973-74. I am sure during 1976-77, it will be Rs. 125 on account of increase in salaries and so on and so forth. After spending Rs.125 on everypupil, if you are not able to increase the literacy. there must be something wrong. Awareness alone is not going to help us. Awareness on the part of the Minister must lead to action It should be very bold action. There must be a crash programme. Take for example other countries. China was able to eradicate illiteray withc in 16 years after revolution. If you are not able to take China's experience, let us take Somalia, a small country. This small and tiny country within 3yeass time hasbeen able to increase its rates of literacy morh than 75% and the way the Somalian people and the Somalian Government under took is a thing to be considered by our Government. I would even suggest that our Minister should send a small team to Somalia to study the novel experiment the Somalian people and their Government.. I want to read an extract of an article which appeared in the Indian Herald: "The rural literacy campaign for instance were carried out by 35,000 people from the towns of which 25,000 were students and teachers and by many others from rural population. The regular schools were temporarily closed and made available for the literacy work. The cost of the programme was paid primarily by the individual citizens themselves.

Sir, if the Minister is prepared to consider, I want to make a suggestion with regard to the crash programme to eradicate the problem of illiteracy. We have nearly 4 lakhs of educated unemployed persons with a minimum qualification of. Matriculation If every educated unemployed person teach 50 individuals I am sure, the total literacy can be increased by about 50 to 55%. The Minister may ask me how it is possible. I shall give few more details. Afterall, this is a sort of incentive to un-employed persons who have been simply roaming in the streets and getting frusrtated and indul ging all sorts of activities - somethings anti social and some times anti national, These persons can be given some sort of work and that incentive, according to me, if an unemployed can prepare 50 candidates for a small examination of the standered of fifth class and if those 50 candidates can get through that examintion the Government can think of paying to that particular unemployed man, an incentive allownce of Rs.30 per candidate. That will make out nearly Rs. 60 crores is nothing at the present day. I think, in 3 or 4 years time,we shall be able to appreciably increase the percentage of literacy. The additional cost to Government would be Rs.60 crores. Afterall we have spent Rs.540 crores over a period of ten years and produce a nothing. If this experiment can yeild good results. I would commend this proposal for Government for further examination.

The provision made in the budget to-day for primary education is Rs.50.25 crores. For Secondary Education Rs.35.68 crores and for Higher Education Rs.22.65 crores. I consider, in a country of our type, so much expenditure on Higher Education is costly luxury. Because sources are very scares and there is mass illiteracy and we are not able to reduce this illitracy. That is the pathetic picture which confronts us. Let me quote from Dr. K. N. Raj, Vice-Chancellor of Delhi University who has made very significant observation in regard to investment on higher education. "The literacy rate in India is now raising at the rate of less than 1% per annum. Unless the literacy rate of even 70% is likely to be achieved within the remaining decades of the century, it is somewhat incongruous that the total expenditure on higher education has been merely of the same magnitude of the total expenditure on primary education." We are spending Rs. 50 crores on primary education and on secondary education. On Higher Education we are spending Rs. 58 crores. It means much more what we are spending on primary education. I consider this a costly luxury.

Let us take the experience of Japan. In Japan for several decades, more than 2/3rd education expenditure was on primary education and on higher education 1/6th. That is how Japan was able to remove its illitaracy and vocationalised the education system.

There is no doubt a big demand for high schools and colleges. There are political pressures ; but how far is it necessary in the interest of the people ? This is a question that the Government should seriously consider. 10-00 a.m.

I want to know from the Minister what exactly is the purpose of our education. Is it onJy for the purpose of education or for employ ment? Is it the education to produce responsible citizen? Is it the education for getting production or for social and political transformation of society? What exactly is its meaning? What exactly is the main purpose of our education system? This question is not getting answer. We have several committees and commissions. We have seminars and workshops. we have endless conferences and meetings and the accumulated result of all these efforts is that we are not able to provide an answer to this question. What exactly is the concept of meaningful education? This question will have to be answered According to me, education is a very pewerful weapon at the disposal of the State. That is the weapon that can bring social and political change. The socialist countries have utilised this weapon of education to bring about socialist transformation. The education system of a civilised country automatically, naturally reflects central objective of a particular country. Unfortunately, though the country has accepted socialism, little has been done to give socialist orientation to the entire educational set up. On the other hand, arthodox educationalists. They do not want to change the curriculam and subjects. Even to-day, a student of B.A, (Economics) is obliged to read the capitalistic economic theory of the good olden days, he is permitted to read the 19th century economics. He is not pemitted to read Marx or Bernardsha. He is obliged to study Shakespeare alone. I don't say that Shakespeare is not a good dramatist. May be a good dramatist. But what exactly is the change that has been brought in the text books and intructions. Let me quote one Russian proverb to impress upon the Minister to have an overall picture of the present system of education. "We can mould a child of 5 to 6 years into anything we want; at the age of 8 to 9 years, we have to bend him: at the age of 16 to 17 years, we must break him and thereafter, we may well say that only the grave can correct the hunchback". This is the proverb of Russia. If you don't teach our boys even at the primary level, we don't give a socialistic stand. How are we going to deal with these people? Jayaprakash Narayana gave a call for a total educational revolution and the students jumped to that idea and if our Government had taken little interest in reforming educational system, or oriented towards the new philosophy, towards a new direction, such an unrest crisis, would not have taken place in our country. Unfortunately, this Government is not clear in its mind. It is only talking of socialism, not understanding implications of socialism. This Government is not serious and sincere Even after 27 long years, the Government has absolutely no

Justification to come forward with pleas and excuses and this is a proof of unwillingness on the part of the Government to give socialistic orientation to the education set up. At Primary level, in 7th Class, the lessons laught are profit and loss, adultration, simple interest and compound interest, there is dividend and discount. etc. These are the mathematics that we are teaching to our boys. Go to a socialistic conutry: If you ask a boy of 7th or 6th Class boy about profit he wouldsay the profit would be '6 months imprisonment; because no person can purchase and sell and thereby make a profit. Is it not possible for the authors of the Text Books to give a socialistic orientation; will they not take our 5 year plans and say our developmental activities about our investment and increased irrigation of 25%. Is it not possible to formulate with reference to our developmental activities that have been taken place with reference to our social progress that we are making instead of speaking our methods of purchasing, selling and making profit and also cambining adultration. Take milk 5 Ltrs, add 2 Ltrs. of water, sell the mixure at higher price, these are our mathematics. These are our calculations not in a socialistic direction but in regard to statisco and there is absolutely no change.

I am glad that in the text books some of the most objectionable passages-factual errors-are removed. Last year, I had the misfortune of citing certain extracts from the text book particularly from Civics of Intermediate which said that Subhas Chandra Bose resigned I.C.S. and joined in Cambridge University for B. A. Economics. I am very glad that this was with-drawn from the text books, to that extent. I congratulate the Education Minister because he took some interest and removed some obnoxious things from the text books but yet there are conceptual errors still continued.

Sir, again let me quote Dr. K. N. Raj ; "In India the educational structure has become wholly imbalanced and largely unrelated to tne needs of the society." "I think I have already established this point. It does not need further elaboration. Not only Dr. K. N. Raj but even M. P. R. T. expert Committee which is an authority on our educational system, expressed that there is need to transform education so as to relate to the life and needs and aspirations of the people and make it an instrument of social change.

After having quoted so many authorities our own Minister says : "Althogh attemps have been made to transform education system to suit the needs and aspirations of the people, the outcome of the reformation has not made significant dent on the educational structure." It is admitted universally by everybody, men of authority, men incharge of execution, men outside and laymen like us that the present educational system is not suitable; it is total failure, Sir, is it possible to reform it ?

I am inclined to agree with the comment made by Mr. A. S. Abraham : "It appears that as far as education is concerned, it is no

longer a matter of reform. Society is changing much too fast and is facing such basic crisis that the education set up have to be reformed. It may be rebuilt. I am inclined and I entirely agree with the contention of Mr. Abraham. It is not posible to reform. Any reform is tinkering with the system. We are not going to give radical change. It will have to be rebuilt. Take Somalia experience. It is a very good experience. Let us close down our present institutions for some time and think of a new programme otherwise, we will be simply spending Rs. 140 to 150 crores, not getting any result. Because what is happening at the primary level ? Nobody become literate. Those people who complete their Matriculation or S S. C. they are in the streets, they are in the quesnes,you are making them frustrated and the frustrated educated lot do all sorts of disturbances,

Now let us take Secondary Education, the enrolment at this level is 11.16 lakhs. I am sure it will raise to 13 lakhs because everything is subsided. If they simply spend time at home, there will come secondary school.

Take the experience of Japan and Germany. 2 out of 3 enroled, in vocational schools: not like our secondary schools studying wonderful lessons presciibed in the text books. Here our students, after completition of studies obtained a pass, go to streets, and when they do'nt get employment, immediately rush to the Junior Colleges and later to the Degree Colleges. There is a crisis in Higher Education and Secondaiy Education in this country.

I would suggest, instead of increasing the High Schools, you can convert 50% of the present high schools into vocational or technical schools. This will certainly give us better dividends. Convert them into technical schools, give them some training in crafts and trades like ITIs and those things which are needed in the rural areas to-day. If such a step is taken, our Secondary Education may become a little meaningful if not completely meaningful.

Now we go to the Intermediate Education. This is another unnecessary, unwarranted luxuiy which our Government has accepted. This is a inter class mentality something like between First Class and the Third Class. We have the old Inter-Class. Our Government is also having another system of school Education and University education between the school and the university. We have created this Board of Intermediate Studies but its management is absolutely unsatisfactory. I have complained to the Minister often that the Board of Intermediate Studies is not suitable for its challenging task and yet we have accepted it and we are trying to reform it.

-10 a.m. Sir, what is it that is being taught at the Intermediate level ? Yesterday evening I was going though the English Text for Senior Intermediate. It is really amusing. After all, you are not training a student to become proficient in English literature. I can understand if it

is at Post Graduate level or at the graduate level-B.A. (Literature). In the Intermediate you are trying to give him a working knowledge of English. In the English Text book in Prose, Sir, you will find 16th century writers, 18th century writers and 19th century writers. In the preface itself, authours have said that they want to introduce to the student the niceties and fineness of the 16th century and 18th century. Why should my boy learn of the authors of 16th century or 18th century? All these authors,-they are from Britain. As if there is no body in India capable of writing a few passages in English, which can be called Modern Prose. What about Harindranath Chattopadyay, Narayan,Mulkraj Anand ? We have got very great men in this country who are reputed for better English, perhaps better English than most of the men in the West. This western psychology, this inhibition, this fad about Britain in regard to English language will have to be removed if we should come to modern times, if our thinking should get modernised.

Sir, in regard to Poetry also, it is amusing. There are fifteen lessons. One is of 16th century, four of 18th century, six of 19th century and four of 20th century, So, we are trying to take our students back to the 16th century and bring them to the 20th century. And these are the names of authors whom we were reading 30 or 25 years back.Scott, Wordsworth Shelley. Tennyson are the very same authors, as if there is no one else in the Modern world.I do not say that we should not read them. But at the Intermediate level, is this profound knowledge of the 16th century, 18th century necessary as far as general reading of English is concerned ?

Then Sir, I understand that the entire Text book affair of the Intermediate class is a sort of big racket. This text book publication for the Intermediate is a big racket. It is in the hands of publishers. There are lot of pressures, pulls, counter pressures. They have been going on. Having nationalised the text books at the Secondary education level and having allowed the Universities to have their own text books, why should our Government take upon itself this unnecessary responsibility of accepting private text books and allowing them huge margin. I understand that the text books for the next year have not been selected till to-day. I do not know what exactly is the difficulty. But, I am sure it must be the pressure, presssure from all sections. If selection has not been made. I would request the Minister to give consideration atleast to some of the Indian writers. Collections made from the Indian writers, collections from 20th century pepole, this consideration should be shown and the selection should be finalised as quickly as possible.

Now, Sir, the Degree colleges. Our Minister is taking pleasure that 21 Degree colleges have been permitted. I consider it is absolutely not necessary to have so many colleges and that too these institutions in the hands of private managements. I have been feeling right from the beginning just as the postal system cannot be left in

the hands of the private management, just as armaments production cannot be entrusted to private factories and just as oil cannot be allowed to remain in the hands of private individuals, just as printing of currency notes cannot be entrusted to private Presses, Education also cannot be ieft in the hands of either local bodies or private managements. It must be a State subject. And if the State is interested to utilise this weapon for social and political changes, it cannot afford this luxury of allowing everybody to deal with education and allow everybody to manipulate in their own way and distorting, polluting, sometimes subverting the citizens of day after to-morrow. This is my conviction, Sir, and I request the Hon. Minister to give very serious thought to take over all the educational institutions from the hands of the several managements and have it under the Government. In Punjab, Education is completely under the Government control. So also in Haryana. In the former Hyderabad State it was ditectly under the control of the Government. Unfortunately after Andhra Pradesh we have brought in all these agencies.

Now, Sir, one or two words about Academies. There is proliferation of academies. As if the Lalith Kala Akademy is not sufficient, we have started an akademi for Photography. What exactly is the reason, the Minister does not say. Because our Chief Secretary is an expert in Photography and on account of the pressure from our Chief Secretary, a Photograph akademi has been started. I am going to mount a big pressure. Why not we have an akademi for Folk Arts. If photography has become so very important, folk arts, they are the culture of our State. Why not there be a separate akademi for Folk Arts. I would request the Minister to kindly explain. If you have simply surrendered to the pressures of a bureaucrat Chief Secretary who has specialised himself in photography, we are going to build public pressure and you will have to succumb to our pressure also.

శ్రీ యం. వి. కృష్ణారావు :—ఇండివిడ్యువల్ కోసము పెట్టింది కాదది. చీఫ్ శెక్రటరీ గారి కోసము పెట్టింది కాదు. ఫోటోగ్రఫీ అనేది మాడరన్ మాడరన్ అంటున్నారు కాబట్టి అదియొక మాడరన్ ఆర్టు.

Sri A. Sriramulu :—All right, Sir. We want to know what exactly is the Lalith Kala Akademi, what is lalith kala. Is photography also not a fine art and does it also not come under Lalith Kala Akademi: if it is not for the Chief Secretary and if it is not for his pressure? Our Minister wants to explain it away. Kindly do not explain. Do not defend all these things. Be plain. We shall appreciate you. We shall give you full support because you know and I know and every body in this State knows that this Photography akademi has come on account of the expert photographer, who is fortunately or unfortunately our Chief Secretary. I am sorry, this is my firm conviction and I cannot change and I am prepared to establish it and prove it beyond doubt. That is why, Sir, I am now demanding, I would request the people of the State to demand a sort of academi for Folk arts because they are equally important.

Finally, the Chief Minister announced in December, 1975 that a preexamination training centre for All India Examinations

(I. A. S. & I. P. S) would be set up. Now, we are told that a Committee is being constituted. It is not yet constituted The Government proposes to constitute with this Secretary and that Secretary to examine the possibility I would immediately request the Government to set up this Institute immediately. No Committee is necessary. Entrust it to one or two Secretaries. Let them sit together for seven days and give the report. Let the pre-Examination Training Centre be set up in Andhra because Andhra is getting into background-why Andhra, the South is getting into the background. The recent selections to I. A. S. and I.P.S.—they are revealing and the candidates are mostly from Punjab and Haryana. This is going to be the order in the coming years. Unless we wake up right now, and unless we make our own preparations, the future is going to be very, very critical and going to be very distressing.

And finally, before I conclude-the plight of teachers. Whatever reform you may bring forward, and whatever policy you may enunciate, ultimately the end product would depend upon the quality of the teachers, their devotion to duty, their determination and their identification. To-day we have a sort of discontented staff. The reasons are so many. I do not say only pay scales. There are so many reasons. The treatment given to the teachers, the place occupied by a teacher in modern society, the method of recruitment, all these are there. Our Government itself is grudging to give U. G. C. scales to the College lecturers. They are thinking that if the College teachers are given U. G. C. scales, then they would be drawing more salaries then the I. A. S. Officers. Why not they draw more than the I.A.S. officers? I had an opportunity to attend the World Conference of Teachers. Even in African countries, the teacher is paid the highest salary and the best persons are being selected for the job. So, I would request the Minister for Education to immediatly concede the U.G.C. scales for the college teachers. Do not stipulate And if somebody does not come to your expectations, you frame charges and remove them. But do not make a distinction between less useful and more useful persons. Do not import such a criterian in the grant of U.G.C. Scales.

With this, let me hope that our Minister would give reply for 10-20 a. m.
some of these points raised because it has almost become a fashion for the Ministers in this Session not to reply to anything that has been raised and finally go on lecturing what has been written in the notes. Let me atleast frankly hope that the Education Minister would not stick up to that tradition which has developed over the past two months in this House.

శ్రీ టి. రామారావు (విజయవాడ ఈస్ట్):— అధ్యక్షా విద్యాశాఖ మంత్రి గారు ప్రవేశ పెట్టిన డిమాండును హృదయపూర్వకంగా బలపరుస్తూ కొన్ని సూచనలు చేస్తున్నాను విద్యాశాఖ మంత్రి గారు ఎంతో ఉదారంగా ఎంతో దూరదృష్టితోటి ఎక్కువ శాత్తాన్ని 140 కోట్ల రూపాయలు మించి నటువంటి రొుక పద్దును విద్యాశాఖకు, దానియొక్క అభివృద్ధిని వినియోగించే నిమిత్తము

సక్రమంగా దాన్ని సద్వినియోగము చేసే నిమిత్తము ప్రవేశ పెట్టినటువంటి దానిని నేను ఎంతో హర్షిస్తున్నాను. అమాత్యశేఖరులుగా వారు విద్యాశాఖకు అధిపతులైన తరువాత గొప్ప మార్పులు తీసుకొచ్చారు అనడంలో సందేహము లేదు

10-20 a. m. ప్రత్యేకించి తెలుగు దేశంలో తెలుగు భాష తెలుగు ప్రజల యొక్క అభివృద్ధి కోసం నిరంతరంకృషి సలిపి. ప్రత్యేకించి ఒక తెలుగు ఎకాడమీ స్థాపించి ప్రపంచ తెలుగు మహాసభలలో వారు చేసినటువంటి కృషి అదే ప్రత్యేక తార్కాణమని నేను మనవి చేస్తున్నాను. తరువాత విద్యకు ప్రాతిపదిక అనేటటువంటిది పల్లె ప్రాంతములలో ఎలిమెంటరీ ఎడ్యుకేషన్. అన్ని విద్యలకు ప్రధానమైన స్థానము ఎలిమెంటరీ ఎడ్యుకేషన్ పల్లె ప్రాంతములో ఏవిధంగా అభివృద్ధి చెందాలి, ఏ విధంగా అభివృద్ధి చెందితే ఉత్తరోత్తరా భావి కాలంలో విద్యార్థులకు ఆ పల్లె ప్రాంతములో ఉండేవిద్యార్థులకు ఫౌండేషన్ గట్టిగా ఉంటుంది, ఈ పల్లె ప్రాంతాలు ఏ విధముగా అభివృద్ధి చెందడానికి అవకాశాలున్నాయి అనే విషయాలు ప్రత్యేకించి శ్రద్ధ వహించాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఇప్పుడు పల్లె ప్రాంతాలలో నామ మాత్రము విద్యాలయాలు వున్నాయి. ఎక్కువ ప్రాంతాలలో ఎక్కువ అభివృద్ధి సాధించలేకపోయాయి. అందువల్ల వారు ఉన్నత విద్యలోకి వచ్చేసరికి తెలుగులో ప్రత్యేకించి నిపుణులు కాలేక పోతున్నారు, వారు ప్రత్యేకించి తెలుగు నేర్చుకోవలసిన దుర్గతి పడుతుంది. తెలుగువారై ఉండి, తెలుగు విద్యార్థులై ఉండి, తెలుగు దేశంలో పుట్టి తెలుగులో పాస్ మార్కులు వరకు వస్తున్నాయి అంటే యిది చాలా విచారకరమైన విషయం. తెలుగులో కనీసం ఇప్పుడు ఉన్నటువంటి మార్కులు కాకుండా ఇంకా ఎక్కువ మార్కులు వస్తే పాస్ కావడానికి వీలు ఉంటుందనే నియమం తీసుకుని తెలుగు భాషను అభివృద్ధి చేసుకోడానికి పాటు పడుతారని మనవి చేస్తున్నాను. తెలుగు చదువుకున్న వారికి తెలుగు అర్థము చెప్పుకోవలసిన పరిస్థితి ఉంది. కాబట్టి ఎలిమెంటరీ ఎడ్యుకేషన్ నుంచి హైస్కూలు ఎడ్యుకేషన్ వరకు తగినంత శ్రద్ధ తీసుకుంటే తెలుగు విద్యార్థులు నిజంగా తెలుగు విద్యార్థులు అని అనిపించుకుంటారు. కాబట్టి ప్రత్యేకించి దాని విషయం శ్రద్ధ తీసుకోవాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఎడ్యుకేషన్ డిపార్టుమెంటులో గాని, ఎడ్యుకేషన్‌కు సంబంధించినంత వరకు ఇటీవల మన 20 సూత్రాల ప్రణాళిక అమలు లోనికి రాకముందు నుంచి మన విద్యార్థులలో క్రమశిక్షణ ఏర్పడింది. డైరక్టరేట్‌లో గాని ఇతర విద్యాశాఖలలో ప్రత్యేకించి ఒక క్రమమైన శిక్షణ, ఒక క్రమమైన పద్ధతిలో నడుస్తూంది. దానికి చాలా సంతోషం. వారు ప్రత్యేకించి శ్రద్ధ తీసుకోవడం వల్ల వారు ఎంతో ఆదర్శప్రాయులుగా ఉన్నారని. గవర్నమెంట్ కాలేజెస్ ఇదివరకు ఎలాగు ఉన్నవో ఇప్పుడు అట్లాగే ఉన్నవి, అభివృద్ధి పొందలేకపోతున్నాయి. ఉదాహరణకు విజయవాడ సిటీలో యస్.ఆర్.ఆర్. అండ్ సి. వి. ఆర్ కాలేజి ఉంది. అది గవర్నమెంటు టేక్ అప్ చేసిన తరువాత ఎక్కువగా అభివృద్ధి సాధించలేదు. ఇప్పటికి కాలేజి కొన్ని

పాకలలో మాత్రమే పని చేస్తూ ఉన్నవి. విద్యార్థుల అభివృద్ధిని బట్టి బిల్డింగ్ కూడా అభివృద్ధి చేస్తే చాలా మంచిదని ఇంత మొత్తాన్ని వెచ్చించి బిల్డింగులు బాగుచేసుకోవడానికి గాని విద్యార్థులు వసతికి సరియైన అభివృద్ధి సాధించలేకపోతే దానిని చూడడానికి చాలా అసహ్యకరంగా ఉంటుంది. విద్యార్థులకు సరియైన వసతులున్నప్పుడే అవి సత్ఫలితాలు యిస్తాయి ఒకే ఒక గవర్నమెంటు కాలేజి అలాంటి పట్టణంలో ఉంది మరొక జూనియర్ కాలేజి ఏర్పాటు చేయవలసిందిగా నేను అనేక సార్లు వారి దృష్టికి తీసుకుని వచ్చాను. జూనియర్ కాలేజిని యిప్పటి వరకు సాధించలేక పోయాం. 4 లక్షల జనాభా గలిగి ఉన్నటువంటి పట్టణంలో జూనియర్ కాలేజి పెట్టాలని యిదివరకు ప్రపోజల్సు వెళ్లినవి. జూనియర్ కాలేజి ఎందుకు ఏర్పాటు చేయలేదో తప్పక తెలియపరుస్తారని నేను ఆశిస్తున్నాను. గాంధిజీ మునిసిపల్ హైస్కూలులో కొంత భాగాన్ని జూనియర్ కాలేజికి యివ్వమని మునిసిపాలిటీ వారిని అడిగాము. వారు. ఒప్పుకున్నారు. తరువాత ఏమైనదో ఆ విషయం తెలియ చేయలేదు. విజయవాడ సిటీలో ఒక జూనియర్ కాలేజి విద్యార్థులకు లేదు. ప్రయివేటు కాలేజెస్‌కు పోయినట్లయితే అక్కడ ఫీజులు వగైరా చాలా హెచ్చుగా ఉన్నవి. కాబట్టి ఆ విషయము గురించి ప్రత్యేక శ్రద్ధ వహించి అక్కడ జూనియర్ కాలేజి ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతున్నాను. ఇప్పుడు అన్ని కాలేజీలలో విద్యార్థులందరు యిదివరకటి వలె కాక ఇప్పుడు గొప్ప క్రమశిక్షణ అలవర్చుకున్నారు. అందువల్ల విద్యార్థుల వల్ల ఏవిధమైన అలజడులు లేవని మనం చెప్పుకోవడం చాలా సంతోషంగా ఉంది. ఓరియంటల్ స్కూల్సు గురించి యిదివరకటి కంటె గవర్నమెంటు తగిన శ్రద్ధ తీసుకోవాలి. మీరు యిచ్చిన బుక్‌లెట్ ద్వారా ఓరియంటల్ హైస్కూలు, ఓరియంటల్ లాంగ్వేజ్ కొంతవరకు అభివృద్ధి చెందింది. తరువాత అట్లాగే గరల్సు విషయంలో కూడా నూతనమైన చైతన్యం, నూతనమైన ఉత్సాహం తోటి విద్యాభివృద్ధి జరుగుతూంది అని మీరు యిచ్చినటువంటి పర్టిక్యులర్స్ బట్టి తెలుస్తున్నది. తరువాత జాబ్ ఓరియంటెడ్ విద్యకు కాలేజెస్ ప్రవేశపెట్టడానికి ప్రపోజల్సు ఉన్నవి. యివి త్వరగా ఏర్పాటు చేసినట్లయితే విద్యార్థులలో, విద్యాధికులైన గ్రాడ్యుయేట్స్ గాని, పోస్ట్ గ్రాడ్యుయేట్స్ గాని వారికి ఉద్యోగాలు దొరకలేదనే అలజడితో ఉన్నారు. జాబ్ ఓరియంటెడ్ అయితే ఇమిడియేట్‌గా వారు జాబ్ చేసుకోడానికి వీలుగా ఉంటుంది. గవర్నమెంటు మీద ఒత్తిడి తీసుకుని రాకుండా ఉంటారని నేను మనవి చేస్తున్నాను. అలాగే అన్ని విధాలా అభివృద్ధిని సాధించిన విద్యాశాఖామాత్యులు ప్రవేశ పెట్టిన ఈ బడ్జెట్‌ను హృదయపూర్వకముగా బలపరుస్తూ సమయం యిచ్చినందుకు కృతజ్ఞతలు తెలుపుతూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీమతి ఎన్. విజయలక్ష్మి (తుని) :—అధ్యక్షా. విద్యాశాఖామాత్యులు ప్రవేశపెట్టిన డిమాండును సంపూర్ణంగా బలపరుస్తున్నాను. డిమాండు ప్రవేశపెట్టి క్రమ శిక్షణను, నిజాయితీని ప్రోత్సహించినందుకు యిది చాలా అభినందదాయకమైన డిమాండుగా వారిని అభినంధిస్తున్నాను. ముఖ్యంగా బుక్

బ్యాంక్సు ప్రతి జిల్లాలో 10,12 నెలకొల్పామని అన్నారు. యివి ఏమాత్రం సరిపోవు. బ్యాక్‌వర్డు తాలూకాలో తాలూకాకు ఒకటి బుక్ బ్యాంకు నెలకొల్పాలి. ఎందువల్లనంటే సకాలంలో విద్యార్థులకు బుక్స్ లభించడానికి దీనివల్ల ఎంతో అవకాశం ఉంది. కాబట్టి వీటిని విరివిగా నెలకొల్పాలి. విద్యా సంస్థకు సంబంధించినంతవరకు ఒకే ఒక మేనేజిమెంటు క్రిందకు తీసుకురావాలి. వివిధ రకాలైన మేనేజిమెంట్సు లేకుండా సమగ్రమైన పటిష్టమైన విధానం నెలకొల్పాలంటే అవి అన్నీ ఒక మేనేజిమెంటు క్రింద రావాలి, అని భావిస్తున్నాను ఈ విషయం ప్రభుత్వం ఆలోచించాలని మనవి చేస్తున్నాను. నాన్ డిటెన్షన్‌వల్ల క్రమ శిక్షణ, క్వాలిటీ అఫ్ ఎడ్యుకేషన్, ఇర్‌రెస్పాన్సిబిలిటీ, పెరిగిపోవడమే కాకుండా గురువుల మీద ఒక విధమైన బేధాభిప్రాయం కూడా విద్యార్థులలో కలుగుతుంది. The second home of Chi'd is school అంటారు. అటువంటప్పుడు విద్యార్థులకు విలువ, గురువులకు పరువు, విద్యాలయాలకు విలువ పెరగాలంటే డిటెన్షన్ ఉంచాలని నేను భావిస్తున్నాను. 7వ తరగతి, 10వ తరగతులకు పబ్లిక్ ఎగ్జామినేషన్ ఉంది. అదే విధంగా 5వ క్లాసుకు కూడా పబ్లిక్ ఎగ్జామినేషన్ ఉండాలని నా మనవి. విద్య అన్నది కేవలము ఉదర పోషణకే కాకుండా సాంస్కృతి, సాంప్రదాయాలను అభివృద్ధి పరుస్తూ ఉత్తమ పౌరునిగా తీర్చి దిద్దే విధానంగా నెలకొల్పాలని దానికి ఎక్కువగా ప్రోత్సాహం యిచ్చే విషయాన్ని పరిశీలించాలని నేను ప్రభుత్వానికి మనవి చేస్తున్నాను. ఇప్పుడున్నటువంటి మూడు విశ్వవిద్యాలయాలలో మూడు రకాలైన విద్యా విధానాలు ఉన్నాయి. ఆ విధముగా కాకుండా హామిజినియస్ యూనిఫార్మిటీ అన్నది సిలబసులో చూపించాలని నేను కోరుతున్నాను. ఎన్‌రోల్‌మెంటు విషయం చూస్తే చాలా నిరుత్సాహకరంగా ఉంది. ఇప్పుడు బోయిస్ ఎన్‌రోల్‌మెంటు చూస్తే 38.2 ఉంటే గరల్స్ ఎన్‌రోల్‌మెంటు 19 శాతము ఉంది. చాలా నిరుత్సాహకరమైన విషయం. ఎన్‌రోల్‌మెంటుకు ప్రాధాన్యత యిచ్చి ఎక్కువ ఎట్రాక్టు చేయాలంటే, మధ్యాహ్న భోజనాలు, పాఠ్య పుస్తకాలు, యూనిఫారమ్సు, ఇలాంటివి అన్నీ కూడా ఫ్రీగా డిస్ట్రిబ్యూషన్ విరివిగా చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. స్త్రీల విద్యకు సంబంధించి చాలా నిరుత్సాహకరంగా ఉంది. ఈనాడు ప్రభుత్వానికి స్త్రీ విద్యను ప్రోత్సాహించవలసిన ఆవశ్యకత ఎంతైనా ఉంది. స్త్రీకి కంపల్సరీ ఎడ్యుకేషను ఇంటర్మీడియేట్ వరకు సంక్రమింప చేయాలి గరల్ ఎన్‌రోల్‌మెంటు అభివృద్ధి చెందాలంటే టెక్ట్సు బుక్సు, యూనిఫారమ్స్, మిడ్ డే మీల్స్, కేవలం షెడ్యూల్డ్ ట్రైబ్, షెడ్యూల్డ్ కాస్ట్ విద్యార్థినులకే కాక బీద వర్గానికి చెందిన విద్యార్థినులకు కూడా అవకాశాలు కల్పించాలని కోరుతున్నాను. తరువాత

10.30 a. m. గరల్సు ఎడ్యుకేషన్ విషయంలో ప్రత్యేకంగా ఒక విషయాన్ని గుర్తించాలి. కేవలం విద్యార్థినులు విద్యను అభ్యసించడమే కాకుండా విద్యార్థినులు ఉత్తమ గృహిణులుగా, ఉత్తమ ఆదర్శప్రాయ గృహిణులుగా వారిని పైకి తీసుకు రావాలి. అటువంటప్పుడు వాళ్లకు హైస్కూల్ స్టాండర్డులో కూడా హోమ్ బడ్జెటింగ్, హోమ్ సైన్స్, హోమ్ ఎకానమి, కుకింగ్, ఎంబ్రాయిడరీ లాంటివి

ముఖ్యమైన సబ్జెక్ట్సుగా కంపల్సరిగా వారు చేపట్టేట్లుగా ప్రభుత్వం యీ యొక్క కంపల్సరీ సబ్జెక్ట్సును హైస్కూల్ స్టాండర్డులోనే వారికి ఇంట్రడ్యూస్ చేయ్యాలని నేను మనవి చేస్తున్నాను. తరువాత బీద వర్గాలవారికి చెందిన విద్యార్థినులు ఉన్నారు. తల్లిదండ్రులు మగపిల్లవాని మీద అయితే డబ్బు వెచ్చించడానికి వస్తారు కాని ఆడపిల్లమీద ఖర్చు పెట్టడానికి ముందుకురారు. సాధారణంగా వారికొక అభిప్రాయం ఉంటుంది. ఆడపిల్లలు ఉద్యోగాలు చేయాలా, ఊర్లు ఏలాలా అనే ఉద్దేశ్యము చాల మంది తల్లిదండ్రులకు వుంది. మరి అటువంటి దురభిప్రాయాన్ని తొలగించాలంటే మనము యీ పరీక్షఫీజు ఎగ్జమ్ప్షన్ యిచ్చినట్లయితే పేద విద్యార్థినులకు కూడా విద్యాభ్యాసానికి ఎక్కువ అవకాశం వుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను. తరువాత స్త్రీ టెక్నిషియన్సు చాలా తక్కువ వున్నారు. ప్రతి టెక్నికల్ ఇన్‌స్టిట్యూట్‌లో కూడా యీ స్త్రీ టెక్నిషియన్సు అభివృద్ధి చెందడానికి ప్రభుత్వం వారు ఎక్కువ రిజర్వేషన్స్ కల్పించాలని నేను మనవి చేస్తున్నాను. తరువాత రూరల్ ఏరియాస్‌లో షెడ్యూల్ కాస్టు మరియు షెడ్యూల్ ట్రైబ్ విద్యార్థినుల హాస్టల్సు ఉన్నాయి. కాని రూరల్ ఏరియాస్‌లో ఎకనమికల్లీ బ్యాక్‌వర్డు గరల్సుకు హాస్టల్సు లేవు. అటువంటి హాస్టల్స్ నెలకొల్పాలని నేను మనవి చేస్తున్నాను. అంతే కాదు, అధ్యక్షా ప్రతి హైస్కూల్ స్టాండర్డులో సెక్రటేరియల్ కోర్సులు కూడా విరివిగా ప్రభుత్వం వారు ప్రవేశపెట్టాలి. ఎందుకంటే టైపు, షార్టుహ్యాండు వంటివి పాస్ అయితే హైయర్ ఎడ్యుకేషన్‌కు అవకాశం లేని విద్యార్థినులకు దీనిలో తర్ఫీదు పొందినట్లయితే వారికి ఎంప్లాయిమెంటుకు ఎక్కువ అవకాశాలు వుంటాయి. అందువల్ల యీ సెక్రటేరియట్ కోర్సును ప్రవేశపెట్టాలని నేను మనవి చేస్తున్నాను. తరువాత స్త్రీల విషయమునకు సంబంధించినంతవరకు చాలా డ్రాబేక్సు ఉంటున్నాయి. అటువంటి డ్రాబేక్సును డిస్‌కరేజి చేయాలంటే పేద విద్యార్థినులకు బస్‌పాస్‌లను కన్సెషనల్ రేట్సు మీద యివ్వించడం చాలా అవసరం. ఈ విషయమై మంత్రిగారు ఆలోచించాలని మనవి చేస్తున్నాను. తర్వాత—యీ కాన్వెంట్సు చాలా విరివిగా పెరిగిపోతున్నాయి. ఆక్స్‌ఫర్డు డిక్షనరీలో దీని అర్థం చూసినట్లయితే ఏమిటి? Religious community of women అని వుంది. కాని యీ దేశ నాయకుల పేర్లు పెట్టుకొని ప్రతిదీ కూడా కాన్వెంటు స్కూలు అంటున్నారు. మరి కాన్వెంటు అంటే దాని సమగ్రమైన అర్థం ఏమిటో మీరందరూ కూడా సూచించి సరైన పేరు నిర్ణయించాలి గాని హాస్యాస్పదంగా ప్రతి స్కూలు కూడా కాన్వెంటు పేరు పెట్టుకోవడం బాగులేదు. ఈ విషయంలో పునరాలోచించాలని నేను మనవి చేస్తున్నాను. ఇక ఆటలకు సంబంధించినంతవరకు మనము ప్రతి సంవత్సరం కొంత బడ్జెటు కేటాయిస్తున్నాము. కేవలం బడ్జెట్ కేటాయించి ఫిజికల్ డైరెక్టర్సును యిచ్చినంత మాత్రాన చాలదు. విద్యార్థినులకు విద్యతో పాటు మానసిక వికాసం పెంపొందాలంటే ఆటలు కూడా చాలా అవసరం. ప్రతి స్కూలుకు ఆట స్థలము ఉన్నదో లేదో ఆలోచించాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఉదాహరణకు మా కాకినాడలో వున్న పి. ఆర్. కాలేజీలో యిప్పుడున్న స్థలము యొక్క పరిస్థితి ఎలా వున్నదనే విషయం ఆలోచించాలి. అది కేవలం ఒక గ్రేజింగ్ స్థల

గానే వుందిగాని అసలు ఆటగాంగ్రడకు మాత్రం కూడా ఉత్సాహకరంగాలేదు. కనీసం ఆ ఫిజికల్ డైరెక్టరుకు ఉత్తర్వులు యిచ్చి దానిని సరిగా మెన్‌టేన్ చేసేలాగా చూడాలని మనవిచేస్తున్నాను. అంతేకాదు టేలెంటెడ్ ఆటగాళ్ళు ఉంటేవారికి స్కాలర్‌షిప్స్ యిచ్చి మరి ప్రభుత్వ ఉద్యోగాలలో కూడా అవకాశం కల్పించాలని నేను మనవి చేస్తున్నాను. ఈ ఆరు సూత్రాల పథకం మనం చూసినట్లు అయితే హైయ్యర్ ఎడ్యుకేషన్‌కు ఎక్కువ ప్రాధాన్యం యిస్తున్నాం ప్రతి బాక్‌వర్డు తాలూకాలోకూడా డిగ్రీ కాలేజీ నెలకొల్పాలని అనుకుంటున్నాం. ఉదాహరణకు మా తుని తాలూకాలో జూనియర్ కాలేజీ ఒకటి వుంది. మా తాలూకాలోనే కాకుండా మా చుట్టు ప్రక్కల తాలూకాలలో ఉండేటటువంటి హైస్కూల్‌కు చెందిన విద్యార్థులు అంతాకూడా యీ కాలేజీలోనే చదువుకుంటున్నారు. ఈ హయ్యర్ ఎడ్యుకేషనుకు పోవాలంటే 60 మైళ్ళ దూరంలో వున్న విశాఖపట్టణమో, లేక 40 మైళ్ళ దూరంలోవున్న కాకినాడో పోవలసివస్తున్నది. తీరా వాళ్ల అక్కడ ఎప్లయి చేసేటప్పటికి సీట్లు అయిపోవడం, మరి విద్య అభ్యసించ డానికి వీలులేకుండా పోతోంది. అందుచేత అప్‌లాండ్ ఏరియా, బేక్‌వర్డు ఏరియా అయినటువంటి తుని తాలూకాలో ఒక జూనియర్ కాలేజీ నెలకొల్పాలని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. మా తాలూకాలో 94 ఎలిమెంటరీ స్కూల్సు వున్నాయి. అందులో 60 స్కూల్సుకు మాత్రమే పక్కా బిల్డింగులు వున్నాయి. మిగతా స్కూల్సు అన్నీ కూడా టాచ్‌డ్ షెడ్సులోనే వున్నాయి. ప్రభుత్వాన్ని మేము ఎన్నో సార్లు కోరినప్పటికీ ప్రత్యేకంగా డబ్బు మాకు కేటాయించలేదు. జిల్లా పరిషత్ నుండి రు 36 వేలు సాలుసరి వస్తుంది. ఈ వచ్చేటటువంటి ఆదాయం మరి మాస్టర్ల యొక్క జీతాలకు మరి చిన్న చిన్న రిపేర్సు చేసుకోవడానికే సరిపోతుందిగాని పక్కా బిల్డింగ్సు నెల కొల్పుకోవాలంటే అందులో ఏ మాత్రం కూడా లేదు. అందుచేత స్పెషల్ కేసు క్రింద కన్సిడర్ చేసి స్పెషల్ బడ్జెట్ కేటాయించాలని నేను మనవి చేస్తున్నాను. పోతే సంగం ఆవతల ఒక ఆశ్రమం స్కూలుకు శాంక్షన్ మాత్రం యిచ్చారు. మరి బిల్డింగు శాంక్షన్ చెయ్యలేదు. ఆశ్రమ స్కూలంటే అది ట్రైబల్సు పిల్లలకు చెంది నటువంటిది. కాబట్టి దానికి వెంటనే పక్కా బిల్డింగుకు శాంక్షన్ చెయ్యాలని మనవి చేస్తున్నాను. కాకినాడలో పి. జి. సెంటర్ నెలకొల్పాలని మేము చాలమంది శాసన సభ్యులంతా పదే పదే కోరుతున్నాము. గుంటూరు, వరంగల్ ప్రాంతాలలో నెల కొల్పారుగాని కాకినాడ విషయం నామం మాత్రంగా కూడ సూచించలేదు. అందుచేత ఒక పి. జి. సెంటరును కాకినాడలో నెలకొల్పాలని నేను మనవి చేస్తున్నాను. చివరగా ఇంగ్లీషు మీడియం స్కూల్సుకు ప్రభుత్వం ఎక్కువగా గుర్తింపు యివ్వాలి ఇంటర్ నేషనల్ లెవెల్‌లో మనం కేవలం తెలుగులోనే చదువుకున్నట్లయితే చాలా కష్టం అవుతుంది. మన ముందు ఎన్నో సమస్యలను విద్యార్థులు ఎదుర్కోవలసి వుంటుంది. అందుచేత ఇంగ్లీషు మీడియం స్కూల్సుకు ఎక్కువ గుర్తింపు ఇవ్వాలని కోరుతూ Central Board of Secretary Educationకు affiliate అయినటువంటి స్కూల్సును కాకినాడలో నెలకొల్పాలని కోరుతూ యీ అవకాశం కల్పించినందుకు అభినందనలు తెలుపుతూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను

Sri M. Narayan Reddy (Bodhan) :—Mr. Speaker, Sir, While appreciating some of the progressive measures taken by the Education Department in recent past, I would set upon those things which are still to be considered and implemented.

As you know, Sir, more than 1/4th of the Budget is spent on Education Department. Similarly, more than 1/3rd of the Government employees are working in this sector. Therefore, how important is this sector, I need not over-emphasise. For this reason alone, there is a need for submission of a performance-budget. Unfortunately, as regards this Department there is no performance-Budget. Rs. 140 crores are spent on this Department. There is a need for performance Budget to show in what terms we have achieved progress in various fields of education. Therefore. I would request the Hon'ble Minister to have such a performance-Budget atleast for the next year.

More than any development, development of Education is very important for our State because it is the human resources and the man-power which ultimately counts for the progrees of any State. Now, what is our performance. Out of 29,770 villages in our State, only 18,000 are covered by Primary Schools. The gap is 11,675 villages, where there are no Primary Schools. Then, Sir, the growth in the Primary Sector has been very un-impressive compared to the growth in Upper-Primary and Secondary Schools. In 1956-57, when Andhra Pradesh was formed, there were 29,000 Primary Institutions, whereas in 1974-75 they were only 36,195. So, the growth is hardly 21%. Compared to this, I commend the progress made in the Upper Primary Schools, which is more than thousand per cent. In the Secondary Schools it is more than 350%. But, the same progress could not be seen in Primary Sector, which is a very important one.

Under our Constitution, within ten years we wanted to achieve elementary education for the boys in the age group of 7-11, but we could not do so. Secondly, in 1972, in our own manifesto we had declared that by 1975 we would have achieved total elementary education for all the boys in the age-group of 6-11. But, this also we could not achieve. If you see the progrees of universal compulsory education in our State and I would request the Hon'ble Minister to bestow his special attention to this-in 6-11 age-group you will notice that in 1974-75 it is 70.5%, in relation to the total number of boys in the State (in the age-group of 6-11), whereas the peak we reached in 1965-66 was 76.5% of the students in the age group of 6-11. And again in 1968-69 it was 65%, and in 1974-75 it was 70%. So there is a steady decline from 1965 onwards, i.e. over a period of ten years. This means, that a decade back we were better off in the 'compulsory

elementary education'. Therefore, this aspect must also receive the attention of the Minister very seriously.

Now, if we Judge in terms of literacy, the All India Literacy (an seen from 1974 Census) figure is:

Total .... 29.41 per cent.

Males .... 39.04 per cent.

Females .... 18-77 per cent.

As against this our performance in the State is:

Total .... 20.46 per cent.

Males .... 33.20 per cent.

Females 15.8

So, in total, as well as, in respect of males and females howmuch we lag behind is clear, when we compare this with national average. Therefore, I need not emphasise, how much more effort is needed in the sphere of elementary education and also adult education. The Government must set a target-date for achieving the figure atleast on par with national level. It is no use constructing or taking up various projects while neglecting this sector. This is a very important sector for becoming self—reliant in all programmes and activities of nation-building.

Another important aspect which normally misses the attention of Government and other Hon'ble Members here is the literacy percentage in three Regions, which varies vastly from region to region. In above 30% literacy, District Krishna leads the entire State, and fortunately our Educaction Minister comes from that State. He will have better understadding of this aspect, 30% and above it is in Guntur, East and West Godavari, less than 30% but above 20%, there are 7 districts, and below 20%, but between 10-20% there are 9 Districts (except Srikakulam). so, except Srikakulam, in all the Districts the total percentage is, in any case, more than 20. But what about Telengana Region. It is below 20%. So, what is the concept of our present educational policy? What are the efforts made and needed to develop the backward areas; economically, socially and educationally bakward areas. What are the efforts made in the direction of improving educationally bakward areas, firkas and villages. Therefore, I want the Government to come out with a policy statement that within next how many years they would bring the other regions (which have less than 20% of literacy) on par with those which have more than 30% literacy. Otherwise, the integration would not have any meaning as long as this disparity in education continues. After all in the ultimate anaysis it is education which

counts for employment etc. Therefore, the Government must make efforts to bring the educationally bakward areas on par with other areas. I would suggest to identify such areas and districts. For instance take Srikakulam, which is absolutely backward educationally and requires special attention and special fund for accelerated and rapid development. The same stands good for Adilabad where the literacy percentage is less than 14%. There is need to make serious efforts in this area.

Then, coming to the cost of education, it is not generally realised that it is on the high side. In our state it is Rs. 98/- per pupil for primary education, and Rs. 280/- at the secondary level. The cost of Secondary level education is very high compared to the primary level. There appears to be lot of expenditure without comunserate results. There is no result in relation to expenditure we are making on this. There is need to look at this aspect too.

There are number of institutions, and for the qualitative control, there is need for proper supervision and periodical inspections by the Department at various levels. But what is the present situation ? In Primary, we have as many as 38,195 institutions, out of which as many as 33,824 are controlled by local bodies, Panchayat Samithisetc., i.e. 80% Institutions are managed, controlled by the local bodies. Then what is the supervision ; spupervisory staff given to local bodies is only a Dy. Secretary at the District level and Block level. This is very wrong. Where 90% of the institrtions are run by local bodies, there is not much supervisory staff. We cannot expect qualitative improvement in these institutions without providing adequate trained and competent supervisory staff. This is the aspect which must receive the serious attention of the Department, if any improvement is expected.

Similarly, for the Upper Primary and Higher Secondary Schools where 85-90% are under the local bodies, nothing has been done to have adequate supervisory staff. But, how this supervision can be made effective and adequate in a short time, for that I would suggest something. The Education Department is a 'vacation department', and you will notice that in the last 50 years no effort has been made to reduce the vacations. There is absolute need for reducing these vacations. It (the long vacation) is not in the interest of the Education Department or Institutions. There is very less workload, I would request the Minister, that if any serious improvement is wanted, then the first thing would be to reduce the vacations.

My suggestion is to stagger the vacations from region to region and from urban to rural. There must be two types of vacations; in a particular period they may be in urban areas and then with a difference

of 15-20 days in Rural areas. A practical scheme can be worked out. By doing this we can achieve qualitative improvement in education, by frequent inspections and strict supervision. We can do this within the same area by re-adjusting the vacations. We can also enlist the services of competent Headmasters within that Block or Samithi, and form a task-force to inspect schools for academic standards enrolment and assessment of teachers, etc. This inspection can go on for a week or so, and then prepare a Report and forward it to the Dy. Secretary, Dy. Director and others concerned, recommending the corrective measures that are needed in the respective institutions, You can draw upon the existing teachers - good teachers - within the same area, and parents association at the institutions-level. Ultimately these are the parents who are the eyes & ears of the Education Department for the qualitative improvement.

10-50 a. m. I commend the efforts made by the Residential Schools. These three schools have done very good work. But three are not enough. There is need for one more (Residential School) in each Region. When Sri P.V. Nasasimha Rao was there as Education Minister and Chief Minister, he had realised this. It is time that we extend this scheme, and have three more schools.

There is a horrible state of affairs in single teacher schools in rural areas. They get transferred to other areas. These schools are almost closed. There is absolutely no teacher. The people have lost faith in the single teacher schools.

A large number of unrecognised schools have come all over the State particularly in big cities. Instead of curbing these schools, there should be a study made as to why parents are patronising these schools in cities and see how they can be regularised. Instead of encouraging private initiative, let us not curb it. Let us study why they are becoming popular and whether we cannot introduce such good measures in our own schools.

About the non-detention system, I for one would not disagree with the efficacy of the system. We have tried this enough. This may not be in the interests of the students because there is absolutely no criteria or administrative machinery to judge what is being assimilated even as minimum quantum of knowledge by the students. It is high time that Government make a review of this.

About adult education, some schools are being located. But I beg of the hon. Minister to select places which are really backward.

About Colleges, in Kurnool, there is one institution. Such institutions must be extended to all centres as model to other colleges. Each district must have an institution like Kurnool institution.

There are 170 private colleges as against 62 Government Colleges. But the recruitment is not common. There must be a centralised recruitment for all the private colleges since the entire grants are given by the Government. There will be mobility of the teachers who can be transferred from one place to another. The High School teachers are being automatically promoted as college lecturers without any interview as soon as they pass their M. A. Degree. This is very wrong. It kills efficiency and the standard of education. If at all they are to be selected, there should be an inverview and selection of competent people, on merit only.

Tha department has been pre-occupied, obcessed perhaps, due to pressures and otherwise, with the teacher aspect only and not the taught aspect. It is high time that the department makes a fresh approach about the pupils, about the standard of education etc. There has been a constant pressure on the department with regard to enjoining more fecilities and amenities to teachers without any corresponding obligation that teachers should teach better. There is a need for change. There are a number of posts vacant in all colleges on account of pressures that no transfer should be made in short duration. If it all it becomes necessary, a substitute should be posted immediately.

There are some of things which I would like the hon. Minister to kindly note so that qualitative improvement comes up in our institutions.

شری سلطان صلاح الدین اویسی (یاقوت‌پورہ) — جناب اسپیکر صاحب - وزیر تعلیم جن کی تقریر ایوان کے اندر ایک دستاویز کی حیثیت رکھتی ہے لیکن مجھے بڑے افسوس کے ساتھ کہنا پڑتا ہے کہ اس کے اندر بیس نکاتی فارمولا لکھا گیا ہے۔ کیا یہ کوئی پرائمری یا ہائی اسکول ہے جو آپ اس میں بیس نکاتی فارمولا لکھے ہیں۔ یہاں کوئی بیس نکاتی فارمولا کا مخالف نہیں ہے۔ سب موافق ہیں - کیا آپ بچوں کی طرح ہم کو رلانا چاہتے ہیں۔ آپ تو نہیں لکھے ہیں اور کوئی دوسرا شخص لکھ کر دیا ہے۔ لیکن پالیسی اسٹیٹمنٹ میں لکھنے کی ضرورت نہیں ہے - اسکے ساتھ ساتھ اس میں بارہ نکاتی پروگرام بھی شائع کئے ہیں - اسکے بعد آپ نے طلبا اساتذہ اور منتظمین کے لئے وقت کی پابندی اور دیانتداری کا ذکر کیا ہے۔ کیا میں آپ سے پوچھوں کہ آپ دیانتداری امانت داری کی بات کرتے تو ہیں اسی ایوان میں سٹی کے ڈی-ای-او کے خلاف سخت ترین الزامات لگائے گئے ہیں۔ لیکن آپ ڈسپلن اور وقت کی پابندی کی باتیں کرتے ہیں - کیا وہ اپنے دفتر میں رہتی ہیں۔ انکی جیپ کہاں جارہی ہے۔ اور کس کے گھر میں رہتی ہے۔ میں صرف اتنا کہونگا کے بری صحبت کسی بھی عمر میں اچھی نہیں ہوتی - اور یہ چند الزامات انکے اوپر لگائے

گئے ہیں - وہ بالکل حقیقت ہیں - میں آپکے سامنے ایک بات رکھوں کہ چند مہینے پہلے شریمتی اندرا گاندھی حیدرآباد آئی تھیں - اس وقت ٹیچر عورتوں اور چند چپراسیوں کو مدرسے عالیہ میں ٹھہرنے کا انتظام کیا گیا تھا - اسکے بعد یہ ایک لیٹر آیا اس میں لکھا گیا کے جو لوگ کام کئے ہیں انکو دوسو روپیہ دیئے جاتے ہیں - اسکے بعد ڈی-ای-او- نے وہاں ایک لیٹر لکھا ہے کہ پرنسپل کو دو سو روپیے دیئے گئے ہیں - اور یہ رقم شری غوث معین الدین لیجاکر دیئے ہیں - اور اس رقم کو تمام ٹیچرس میں تقسیم کیا گیا ہے - اور تھوڑے دن کے بعد ڈی-ای-او- کی جانب سے لیٹر آتا ہے کہ مدرسے عالیہ کے ریکارڈ کے اندر جو رقم تقسیم ہوئی ہے وہ منسٹر صاحب واپس منگا رہے ہیں - اسطرح سے جن ٹیچرس کو پچیس پچیس روپیے دیئے ہیں انکی تنخواہ میں سے وضعات کر کے واپس کردیا گیا - اس طریقہ کی حرکتیں کیجارہی ہیں اور پہلے رسیدوں پر ان ٹیچرس کی دستخط لی گئی - اسکے بعد پیسے واپس منگوایا گیا ہے - اور آخر میں انکی رقم واپس مل گئی ہے - آپکے سامنے ایک چیز رکھتا کس طریقہ کے سنگین الزامات انکے خلاف میں اسکے بعد بھی کوئی کاروائی نہیں کی گئی ہے - میں اس مدرسہ کا نام لیکر کہتا ہوں کے مدرسہ عالیہ جونیر کالج کی ایک ملازمہ جسکا نام شریمتی کے- لکشمی ہے یہ عورت انکے گھر میں پکاتی ہے - اور کالج کی جانب یہ لکھ کر بیھجا کہ ہمارے پاس کام خراب ہورہا ہے اس ملازمہ کو بیھجوا دیجئے - لیکن اس کو واپس نہیں بیھجا گیا - ایسے ہی کئی لوگ معطل ہیں - جنکے نام ایوارڈ کی فہرست میں شامل ہے مسٹر پرکاش راو ہیڈ ماسٹر رین بازار ہیں اسکے بعد بھی اگر آپکو سمجھنے میں تکلیف ہورہی ہے تو میں آپکو تفصیل سے فہرست دونگا - اور آپ اسکا جواب دیجئے - ایسے تمام سنگین الزامات ڈی-ای-او- کے خلاف لگائے گئے ہیں - ڈائرکٹر اور ڈپٹی ڈائرکٹر ڈی-ای-او- کو کچھ نہیں کرسکتے - سب مجبور ہیں - ایسا معلوم ہورہا ہے کہ محکمہ تعلیمات خود کچھ نہیں کرتا بلکہ یہ محکمہ صرف ڈی-ای-او- پر چل رہا ہے - اس سے پہلے اسی ڈی-ای-او- نے بچوں کو نیچے گرا کر مارا ہے - اور یہی وہ تھیں جنھوں نے لڑکیوں کا پورا اسکرٹ اتار کر دیکھا کے انکے پاس نقل مارنے کیلئے کوئی چیز تو نہیں ہے - یہ تمام الزامات سنگین ہونے کے باوجود تبادلہ نہیں کیا جاتا ہے آخر وہ کونسے اسباب ہیں جنکی بنیاد پر تبادلہ نہیں کیا جاسکتا - انکو ہٹایا بھی نہیں جاسکتا - وزیر تعلیم کا مختلف اوقات میں مختلف بیانات رہتے ہیں تاکہ تلگو ذریعہ تعلیم والوں کو ملازمت دیجائیگی اس کا کیا مطلب ہے کیا یہ سنٹرل پالیسی ہے - اصل پالیسی تو یہ ہے کہ ملازمت رہنے کے بعد اگر کسی کو تلگو زبان نہیں آتی ہے تو اس کو تین برس کا موقع دیا جاتا تھا کہ وہ اس مدت میں تلگو سیکھ لے اسکی ملازمت برقرار رہتی ہے آپکے

11-00 a.m.

ڈی ۔ای۔ او۔ حیدرآباد میں اردو اسکولس ختم کررہے ھیں اور یہ کہہ رہے ھیں کے اسکول بلڈنگ خراب ھوچکی ھے اور بلڈنگ گرنے والی ھے ۔ اسکو بند کردیا جاے یا دو مدرسوں کو ایک جگہ ملادیا جائے یہ کس قدر سنگین الزامات ھیں۔ منسٹر صاحب واضح طور پر انکے خلاف تحقیقات کریں ایسا معلوم ھوتا ھے کے متوازی گورنمنٹ چل رھی ھے چیف منسٹر صاحب کہتے ھیں کے سب کو ملازمت ملیگی اور وزیر تعلیم کہتے ھیں کے صرف تلگو پڑھنے والوں کو ملیگی ۔ اسطرح متوازی قسم کے بیانات چل رہے۔ میں چاھونگا کے اس تعلق سے ذرا سونچ سمجھ کر کام کریں ۔ آخر کونسی پالیسی صحیح سمجھی جائے ۔ اردو کے تعلق سے واضح اور صاف طور پر کہا جائے ۔ جسطرح اردو کے مدارس کو ختم کیا جارھا ھے میں چاھوں گا کے اردو کے مدارس کو ختم نہ کیا جائے ۔ بلکہ انکی تعداد کو زیادہ سے زیادہ بڑھایاجائے ۔ ایک مثال آپکو بتاونگا کسطرح سے آپ کا ڈی۔ای۔او۔ آفس ایک پولیس کا ڈپارٹمنٹ بن گیا ۔ ایک ٹیچر جنکا نام محی الدین علی خاں پورانام لیکر کہہ رھا ھوں جامعہ عثمانیہ کے ایک اسکول پر اس شخص کو تبادلہ کیا گیا اس بے چارے کو فیلٹس کی شکایت ھے وہ رخصت لیکر بیٹھ گیا ۔ آپ بتائے کے کیا ریاست میں یا ھندوستان میں کوئی ایسا واقعہ پیش نہیں آیا ھوگا ۔ پولیس کے ذریعہ اس بیمار شخص کے گھر میں گھس جاتے ھیں اور تبادلہ کے احکام اسکو دیتے ھیں ۔ جیسا کے وہ میساکا وارنٹ تھا ۔ ایک ٹیچر کیلئے ڈی۔ای۔او۔ ایسی حرکت کرتی ھے ۔ اسکے بعد بھی اسکو ھٹایا نہیں جاتا آخر کونسی چیز ھے جسکی بناء پر رکھنا چاھتے ھیں ۔ اس طرح سے ایسی کئی خبریں روز بروز ایسے واقعات پیش آرھے ھیں۔ میں چاھونگا کے واقعی ایسی حرکتیں ھوں تو ھم کو سخت ترین قدم اٹھانے کی ضرورت ھے۔ اور اس کے ساتھ ساتھ ڈیولپمنٹ کے تعلق سے ذکر کررھے ھیں ۔ میں چاھنگا کے پرانے شہر کیلئے کچھ بھی نہیں کیاجارھا ھے سکندرآباد میں حکومت ھند نے چار لاکھ کی تخمینی لاگت سے ایک بلڈنگ خریدی ھے تاکے وہ سیاحت کے لئے آنے والے عوام کو ٹھیرانے کیلئے استعمال ھوسکے ایسی بلڈنگ سکندرآباد کے بجائے حیدرآباد میں خریدتے تو بہت ھی ٹھیک تھا کیونکہ آثار قدیمہ کی یادگاریں پرانے شہر ھی میں ھے ۔ اس سے سیاحت کے لئے آنے والے لوگوں کو سہولت ھوتی ۔ اسطرح سے عالمی تلگو کانفرنس کی گئی ھے ۔ تلگو بولنے والے صرف یہاں ھی ھیں لیکن اردو بولنے والے ساری دنیا کے اندر رھے ۔ ایسے عالمی کانفرنس اردو کی کرنی چاھیئے تھا ۔ آپ اردو کے تعلق سے واضح بیان دیجیے ۔ آپ نے گندہ بستیوں کے تعلق سے اپنے ڈیمانڈ میں صفحہ ۴۰ اور ۴۲ میں لکھتے ھے کے گندہ بستیوں میں رھنے والوں کے لیئے نہرو یووک کیڈر قایم کئے جائیں ۔ تاکہ پرانے شہر میں رھنے والوں کو سہولت پہنچ سکے ۔ میں منسٹر صاحب کی سہولت کیلئے فہرست دیتا ھوں ۔ جس میں الزامات

کا تذکرہ کیا گیا ہے ۔آخر میں اتنا کہونگا کے تعلیم کے میدان میں ایسی وچیزوں کی ابتدا ہورہی ہے جس تو آئندہ اسکا کیا حال ہوگا ۔ ان حالات پر منسٹرصاحب توجہ فرمائیں ۔

శ్రీ డి. కృష్ణారెడ్డి (నరసరావుపేట) :— అధ్యక్షా, విద్యాశాఖామాత్యులు గారు ప్రవేశపెట్టిన డిమాండ్స్‌ను బలపరుస్తున్నాను. మనకు గత 10 సంవత్సరాలలో ఎక్కువగా స్కూల్స్ పెట్టడం టీచర్స్‌ని ఎక్కువగా అప్పాయింటు చేయడం మొదలైన వాటిలో డెవలప్‌మెంటు బాగానే ఉంది. కాని స్టూడెంట్స్ ఎన్‌రోల్‌మెంటు మాత్రం పది సంవత్సరాలనాడు ఎలా ఉందో ఇప్పుడు కూడా అల్లాగే ఉంది. ఎన్‌రోల్‌మెంటు పెరిగి స్కూల్స్ చక్కగా పనిచేసేట్లు ప్రభుత్వం కృషిచేయవలసిన అవసరం ఉంది. పంచాయతీ సమితులు ప్రతి గ్రామంలో సింగిల్ టీచర్ స్కూల్స్ పెట్టడం జరిగింది. ఏదో కొంత జనాభా ఫిక్స్ చేసి అవన్నీ కలిపి ఒకే స్కూలుగా చేస్తే ఉపయోగం ఉంటుంది. సింగిల్ టీచర్ స్కూల్స్ పెట్టడంవల్ల ఆ టీచరు ఎబ్సెంటు కాకపోతే అసలు స్కూల్సే జరగని పరిస్థితులున్నాయి ఎగ్జామినేషన్ సమయంలో ఉండే ప్లయింగు స్క్వాడ్స్ ఇతర సందర్భాలలో కూడా ఉండి ఏ స్కూలులో టీచరు సక్రమంగా పనిచేయడం లేదు. ఎవరు ఎబ్సెండు కావడంలేదో చూడాలి. ఆఫ్ ఎ మిలియన్ జాబ్ సందర్భంలో ప్రమోషన్ ఇచ్చేప్పుడు 2, 3 సంవత్సరాల క్రితం జాబ్స్‌లోకి వచ్చినవాళ్ళను అప్పర్ ప్రయిమరీ స్కూల్స్‌కి హెడ్ మాస్టర్స్‌గా వేయమని ప్రభుత్వం ఆర్డర్స్ ఇచ్చింది. కాని 10 సంవత్సరాలనుంచీ ఎలిమెంటరీ స్కూల్స్‌లోనూ అప్పర్ ప్రయిమరీ స్కూల్స్ లోనూ పని చేస్తున్న టీచర్స్ చాలమంది ఉన్నారు. వాళ్ళకు రిటైర్ అయ్యే స్టేజిలో కూడా ప్రమోషన్స్ లేవు. వాళ్ళు బి.యి.డి. పాస్ అయిన వాళ్ళు. చాల సర్వీస్ ఉన్న వాళ్ళు. వాళ్ళను కూడా ప్రమోటు చేసి అప్పర్ ప్రయిమరీ స్కూల్స్‌కి హెడ్‌మాస్టర్స్‌గా వేయాలి. వీళ్ళకు కూడా కొంత పర్సంటేజి ఇచ్చి కొంతమందిని ప్రమోటు చేసే ఏర్పాటు చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను

బడ్జెటులో చాల భాగం జీతాలకే పోతుంది. కాని డెవలప్‌మెంటు ఏక్టివిటీస్‌కి చాలడంలేదు కొన్ని గ్రామాలలో స్కూల్స్‌కి కనీసం పాకలు టీచరు కూర్చునేందుకు కనీసం కుర్చీలు కూడా లేని పరిస్థితులు ఉన్నాయి అందుచేత ప్రభుత్వం కనీసం ఖర్చుపెట్టేదాంట్లో 50 శాతం అయినా స్కూల్ బిల్డింగ్సు కట్టేందుకు టీచర్స్‌కి కుర్చీలు ఇచ్చేందుకు వినియోగపరిచే ఏర్పాటు చేయాలి. ఇప్పుడు పెట్టిన రెసిడెన్షియల్ స్కూల్స్ చాల చక్కగా పని చేస్తున్నాయి, కనుక ప్రతి జిల్లాకు ఒక్క రెసిడెన్షియల్ స్కూలు చొప్పున పెట్టాలి. ట్రయినింగు స్కూల్స్‌కి సెలెక్టు చేసుకుటనేప్పుడు టీచింగు కెపేసిటీ ఉన్న వాళ్ళని సెలెక్టు చేసుకుంటే బాగుంటుంది. ఎక్కువగా మార్కులు వచ్చిన వాళ్ళని, చక్కగా చదువు చెప్పేవాళ్ళని సెలెక్టు చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను. 5వ తరగతి కూడా పబ్లిక్ పరీక్షలు త్వరగా ఎక్సెటెండు చేస్తేనే బాగుంటుంది. అసలు పరీక్షలు లేకుండా పిల్లలని ప్రమోటు చేయడం వల్ల స్టాండర్డు తగ్గి పోయింది.

ప్రతి సంవత్సరం పరీక్షలు పెడితేనే స్టూడెంటుకి కొంచెం భయం ఉంటుంది మున్సిపల్ స్కూల్స్ తీసుకోవడం వల్ల టీచర్స్‌కి జీతాలు లేకపోవడం అనే బాధ కొంత పోయింది. జూనియర్ కాలేజస్‌కి 105, డిగ్రీ కాలేజస్‌కి 180 చొప్పున ఫీ కన్సెషన్స్ ఇస్తున్నారు కాని ప్రయివేటు కాలేజీలలో మెయిన్‌టెయిన్ చేయడం చాల కష్టంగా ఉంది. ఫీ కన్‌సెషన్ పెంచాలని కోరుతున్నాము. మొత్తం మీద ఎడ్యుకేషన్ చూస్తే మన రాష్ట్రంలో 24.6 ఉంది. అదే దేశం మొత్తం మీద 29.4 ఉంది. అలాంటప్పుడు కనీసం ఇది దేశ స్థాయికైనా పెరిగేటట్టుగా ప్రభుత్వం శ్రద్ధ తీసుకోవలసిందిగా కోరుతూ ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు కృతజ్ఞత తెలుపుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ యన్. వెంకటరత్నం :—అధ్యక్షా, విద్యాశాఖమీద కేటాయింపు సంవత్సరం సంవత్సరానికి పెరుగుతున్నది. ఇచ్చిన లెక్కల ప్రకారం దేశములో నిరక్షరాస్యత సంవత్సరం సంవత్సరానికి పెరుగుతున్నది. డబ్బు ఎక్కువ పెరుగుతూవుంటే నిరక్షరాస్యత పెరుగుతున్నదేమో అర్థము కావడంలేదు. నిరక్షరాస్యత అని పెద్దలు అన్నారు లెక్కల ప్రకారం ఋజువు చేశారు. ఈ డబ్బు మొత్తము చదువుకొన్నవారి ప్రాధాన్యతకే పనికివచ్చే విధంగా ప్రణాళిక వుందేమో అన్పిస్తున్నది. అంటే చదువులేనివారికి ఉపయోగించే డబ్బు చాల కొద్ది అయినది. నిరక్షరాస్యతా నిర్మూలనకు ఈ డబ్బు ఉపయోగపడడము లేదనేది అర్థమవుతున్నది. ఈనాడు యూనివర్శిటీలు ఆటోనమస్ బాడీస్ అంటున్నాము. ఈ ఆటోనమీ అనే పదము నా ఉద్దేశ్యములో బొట్ మోడెడ్, బొట్ పేటెక్. విద్యారంగములో ప్రభుత్వము జోక్యము చేసుకొనకూడదు అనే సిద్ధాంతము వున్న రోజులలో ఈ ఆటోనమస్ బాడీలను క్రియేట్ చేశారు. కాని ఈనాటి సిద్ధాంతము అదికాదు. విద్యావిధానమును, మనిషి ఆలోచించే పద్ధతిని ప్రభుత్వము కంట్రోల్ చేయాలనే సోషలిస్టు సిద్ధాంతములోకి వచ్చాము. ప్రతి స్ఫియర్ లోనూ ప్రభుత్వము జోక్యము చేసుకోవలసిన అవసరం కన్పిస్తున్నది. జోక్యము చేసుకొంటున్నారు. అటువంటప్పుడు యూనివర్శిటీలను ఆటోనమస్ బాడీస్‌గా వుంచి, వాటిని చెడిపోయిన పెద్దకొడుకులాగ పెంచుతున్నట్లు కన్పిస్తున్నది. కోటానుకోట్ల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టి నిర్వహించే బాడీస్‌పైన మన కంట్రోల్ లేకపోవడం మంచిదికాదని మనవిచేస్తున్నాను. సాహిత్యరత్న, అలహాబాదు డిగ్రీని మన యూనివర్శిటీ యమ్. ఎ. డిగ్రీతో సమానంగా గుర్తించినారు. ఆ డిగ్రీకి ఇక్కడ కోచింగ్ లేదు. సరియైన పరీక్షా విధానం లేదు. అయినా ఏదో డబ్బుయిచ్చి డిగ్రీ తెచ్చుకొంటే మన యూనివర్శిటీ యమ్. ఏ. తో సమానముగా గుర్తించారు. ఇది 10 సంవత్సరాల క్రితము వచ్చిన పరిణామము. అంతకంటె ముందు గుర్తింపు లేదు. ఇక్కడ యమ్. ఏ. డిగ్రీ సంపాదించుకొన్న వారికి ఉద్యోగాలు రావడంలేదు. డబ్బు యిచ్చి తెచ్చుకొన్న ఈ అలహాబాదు డిగ్రీవారికి ఉద్యోగాలు యిస్తున్నాము. ఇలాంటివి చాల వున్నాయి. ఇంతకు ముందు ప్రస్తావించాను. మనము ఏ కార్యక్రమము మొదలుపెట్టినా కరప్షన్‌తో ప్రారంభమవుతుంది. గుంటూరులో నాగార్జున యూనివర్శిటీ కరప్షన్‌తో 11-10 a.m.

ప్రారంభమైనది. డబ్బు తినివేస్తున్నారని మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకువచ్చాను. మంత్రిగారికి ఏమి చెప్పినా పర్టిక్యులర్ ఇన్‌స్టెన్స్ యివ్వండి చూస్తాను అని చెప్పే అలవాటు వుంది. పర్టిక్యులర్ ఇన్‌స్టెన్స్ యిచ్చాము. ఏమి చేస్తారో చూడ వలసి వుంది. ప్రైవేటు కాలేజీలు రాక్షసిలాగ తయారైనవి. వారికి కోటాను కోట్ల రూపాయలు సహాయము చేసినప్పటికి వాటిపైన మన కంట్రోల్ లేదు. ఈ మధ్య ఒక ఆర్డినెన్సును తెచ్చి వాటిని కంట్రోల్ చేయడానికి ప్రొవిజను రూల్స్‌లో పెట్టారు. రూల్స్ రూల్స్‌లాగే వున్నాయి కాని కంట్రోల్ లేదు. ఎవరైనా ఒకరిని ఉద్యోగమునుంచి తీసివేయాలంటే గవర్నమెంటు పెర్మిషన్ వుండాలని పెట్టారు. ఆ రకముగా గవర్నమెంటు పెర్మిషన్ తీసుకొనకపోతే ప్రాసిక్యూట్ చేస్తామన్నారు. ప్రభుత్వముతో నిమిత్తము లేకుండా తీసివేస్తున్నారు. అపీల్ చేసుకొంటే ఇక్కడ అయితే కష్టము మీద రీఇన్‌స్టేటు చేసుకోవాలని ప్రభుత్వమువారు ఆర్డరు ఇస్తున్నారు ఆ ఆర్డరును అమలుచేయక పోతే ఏమి చేయాలనే ప్రొసీజరు ఏమీ లేదు. ఎన్ని కేసుల విషయములో ప్రభుత్వ అనుమతి లేకుండా తీసివేయడం జరిగింది? ఎన్ని సందర్భములలో ప్రాసిక్యూషన్స్ అమలుచేయకుండా వుంచారు? నోటీసులు యిచ్చారు? గుంటూరు దగ్గర వున్న ఒక కాలేజీలో సెయింట్ జోసఫ్ జూనియర్ కాలేజీలో 9 సం. లు పని చేసిన సైన్స్ అసిస్టెంటును కారణము లేకుండా పని నుంచి తీసివేశారు. గవర్నమెంటుకు అప్పీల్ చేసుకొంటే రీఇన్‌స్టేట్ చేసుకోవాలన్నారు. చేసుకోము అని తీర్మానము పాస్ చేశారు. ప్రాసిక్యూషన్ నోటీసు అయినా యిచ్చారా? ఆ స్కూలు విషయములో ఏమీ చేయడం లేదు. ప్రైవేటు కాలేజీల విషయము తెలుసు. న్యూ ఎవ్ ఆఫ్ కాలేజీలు వస్తున్నవి, కులము ప్రాతిపదిక మీద ఆధారపడి కాలేజీలు వస్తున్నవి. లక్ష రూపాయలు ఇవ్వడం, డొనేషన్స్‌తో బిల్డింగ్స్ కట్టడం. సెలక్షన్ కాస్ట్ బేస్ మీద జరగడం చూస్తూనే వున్నాము. నామక యూనివర్శిటీ ప్రతినిధులు, గవర్నమెంటు ప్రతినిధులు వుంటారు, వీటిపైన ప్రభుత్వ కంట్రోల్ వుండాలి. విశారద, భాషా ప్రవీణ అనే రెండు డిగ్రీలు వున్నాయి. యమ్. ఏ. తో సమానమైన గుర్తింపు లేదు. గుర్తింపు లేకపోయినా గుంటూరు జిల్లాలోని పి. వి. యన్. మొదలైన 8 కాలేజీలు ఫస్ట్ క్లాస్ యమ్.ఏ వారిని ఇగ్నోర్ చేసి యూనివర్శిటీ రికగ్నయిజ్ చేయనివారిని సెలక్టు చేయడం జరిగింది. 7, 8 సంవత్సరముల నుంచి వారు ఉద్యోగాలు చేస్తున్నారు. నెక్ట్ కాని వారు పిటిషన్ పెట్టుకొంటే వీరిని తీసివేసి క్వాలిఫైడ్ వారిని వేయాలని ఇంటర్‌మీడియట్ బోర్డువారు క్లియర్ ఇన్‌స్ట్రక్షన్స్ యిచ్చారు. ఇంతవరకు వారిపైన చర్య తీసుకొనలేదు. డబ్బు మనము యిస్తున్నా పెత్తనము వారు చేస్తున్నారు. మునిసిపాలిటీలలో అంతే. సమితులలో అంతే. డబ్బు విద్యాశాఖది. పెత్తనం వారిది. యూనిఫారమ్ పాలసీ లేదు. హయ్యర్ ఎడ్యుకేషనును, ప్రైమరీ ఎడ్యుకేషనును ప్రభుత్వము తీసుకొన్నది. సెకండరీ ఎడ్యుకేషనుకు సెపరేట్ బోర్డు ఎందుకు వుండాలి? డైరెక్టరేట్ క్రిందకు ఎందుకు తీసుకురాకూడదు? ఇంటర్‌మీడియట్ బోర్డులో వున్నంత కేయాటిక్ కండిషన్ ఎక్కడా

లేదు. ఇంటర్ మీడియట్ బోర్డు వారు వసూలు చేసే డబ్బు చాల ఎక్కువగా వుంది. వడ్డీవ్యాపారస్తులు వసూలు చేసినట్లు చేస్తున్నారు. ఒక్కడినుంచి వచ్చే సర్వీసెస్ తక్కువ. యూనివర్శిటీ నుంచి ఎలిమెంటరీ ఎడ్యుకేషనువరకు వాటి పైన గవర్నమెంటు కంట్రోల్ వుండాలి. వయోజన విద్య విషయములో మనము చాలా వెనుకపడి వున్నాము. ప్రయివేటు మేనేజిమెంటు పెట్టుకొన్న వయోజన విద్యా కేంద్రములకు కూడ గవర్నమెంటు సహాయము చేస్తున్నట్లు పశ్చిమ బెంగాలు ప్రభుత్వ కమిటీ యిక్కడకు వచ్చినపుడు చెప్పారు. ప్రతి తాలూకా లోను గవర్నమెంటు రన్ చేసే కేంద్రాలు నడుస్తున్నవి అనే చెప్పారు. దీనిని గవర్నమెంటు టేక్ అప్ చేయాలి, టెక్నికల్ ఎడ్యుకేషను. మ్యూజిక్‌ని దీనిలో చేర్చారు. డ్రెస్ మేకింగ్ దీనిలో చేర్చారు. కరస్పాన్ డెన్స్ కోర్సు, టైపురైటింగ్ అన్నీ దీనిలో చేర్చారు, ఆర్ట్‌కి సంబంధించిన సబ్జెక్ట్సు టెక్నికల్ ఎడ్యుకేషనులో చేర్చారు. టెక్నికల్ ఎడ్యుకేషను ఇన్‌స్టిట్యూషన్ ప్రిన్సిపాల్ కావాలంటే టెక్నికల్ క్వాలిఫికేషను వుండాలని అన్నారు. ఈ తేడా ఏమిటో అర్థము కావడం లేదు. కోర్సు స్టడీ చేస్తున్నవుడు సీనియారిటీ ప్రకారము ప్రమోట్ చేసే అవకాశము కల్పించాలి. గవర్నమెంటుకు వ్రాసినా ఏమీ చర్య తీసుకోనలేదు. ఎడ్యుకేషను డిపార్టుమెంటులో వేస్ట్ డిపార్టుమెంట్సు చాల వున్నాయి. గుంటూరులో మ్యూజిక్ కాలేజి పెట్టాము అన్నారు. అక్కడ మ్యూజిక్ టీచర్స్ ఉన్నారో లేదో తెలియదు. ఇక సాహిత్య అకాడమీ అని, నాటక అకాడమీ అని అకాడమీలను పెట్టారు. కొంతమంది మనుష్యులు జీవించ డానికి సృష్టించబడిన అకాడమీలు తప్ప వీటివల్ల ప్రజలకు చాల తక్కువ మేలు జరుగుతోంది. దీనిమీద సమగ్రమైన ఆలోచన రావాలి. అన్ని శాఖలకంటె ఎడ్యుకేషను డిమాండ్‌కి ఎక్కువ డబ్బును యిస్తున్నాము. సద్వినియోగను జరిగే ఆలోచన కావాలి. ఈ సమస్యలన్నింటినీ సమగ్రముగా విచారించడానికి ఒక ఎడ్యుకేషన్ కమీషన్‌ని నియమించాలని కోరుతున్నాను. అందులో ఎయిమ్స్ అండ్ ఆబ్జెక్టివ్స్ ఆఫ్ ఎడ్యుకేషను రావాలి. వేస్ట్ కాకుండా చూసుకోనవలసి వుంటుం దని మనవి చేస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

Sri H. Satyanarayana (Adoni):—Mr. Speaker, Sir, while welcoming the Demand moved by the Hon'ble Minister for Education, I would like to highlight one or two points. The Education Minister in the long stride which he has taken has faltered at the very outset in his note because I find that the allotment that has been made under Scientific Services and Research is only Rs. 50,000/- both either in non-Plan or Plan. You know that in developed countries like ours Research plays a major part in the uplift of the masses because finally it helps to improve the industries. Unfortunately our Government seems to have been creating more and more academies for music, drama, etc. but research has not been given the attention which it deserves. It works out to something like 0.005% in the entire budget of Rs. 140 crores. This is a serious state of affairs. I hope the Hon'ble Minister will rectify this aspect.

My next point is with regard to the imbalances between region and region in regard to higher education. All of us know that there was some proposal to start a P.G. Centre at Kurnool and I do not know what has happened to this. Even in the R.D.B. an amount of Rs. 5 lakhs has been sanctioned for the starting of P.G. Centre. I do not know whether it has been deferred or it has been put in the permanent cold storage; I hope it is not the latter. Further the centres at Warangal and Guntur have been raised to the status of Universities, but when we come to Anantapur, it is given only a P.G. Centre with autonomous powers. Anantapur also can be raised or converted into a unitary University or residential university as has been done in the case of Warangal and Guntur.

The M.B.A. course is not there either in Tirupathi or Anantapur: most of our students have either to come to Hyderabad or go to some other place. This M.B.A, course has become a very important course now-a-days. Hence I request the Hon'ble Minister to take such steps as are necessary to start M.B.A. course at Anantapur. Further. Adoni is a very importanl centre with a population of 95,000; it is a big taluk centre: we do not have a college foi women. We have a mixed college far away from the town. There is necessity for a junior college at least for women at Adoni.

Another point is-though we have made efforts to proliferate education, we have not cared to see that adequate buildings are constructed for housing the schools in the mofussil areas especially in the villages: number of high schools have come up but unfortunately there is a ban on the construction of buildings. Where people are willing to come forward with some donations say Rs. 25,000/, the government also can give some sort of a matching grant to encourage people to construct their own buildings to house the schools.

A lot of labour was spent on the Education Bill. I do not know what has happened. I am afraid the Government is dragging its feet to get the Education Bill to this Assembly, I hope the hon. Minister will take steps to see that the Education Bill is introduced least in the next session if not in this session and see that the Education Bill is passed into an Act ere long. Thank you very much.

Sri Ch. Parasuram Naidu (Parvathipuram):—Sir, I have to appreciate the candour and the frankness and the humility with which the Education Minister has come forward confessing the long-standing failure of the entire education system in this country prevailing for over a quarter of a century. Long-titled pandits and experts have mon eyed with this educational system and they played havoc with the destinies of this country itself. I need not say anything more than

on my own and in the budget speech itself our Education Minister is so good as to concede this in a very fair manner. at page 8 it is said: "The education we have been imparting so far has not been able to succeed in training individuals to be self-reliant and to serve the major ideal of creating a socialistic society. A number of Commissions have made a number of recommendations in regard to the improvement and the quality of education. Eeven so, the facts remains that we have not succeeded siggnificantly in this direction . . . , . The emphasis will be on making the student coming within the portals of school and colleges self-reliant, so that he will be a useful citizen of the contry contribuing to the economic, political and social life". Again at page 38, it is said "the importance of education in Nationol Development has been emphasised by various Commissions on Education in India. It has been aptly said that, the destiny of India is now being shaped in her classrooms'. Educational expenditure is no longer regarded as a social services, it is an investment in human resource development. Although attemps have been made in the past to transform the educational system in the country to suit the needs and aspirations of the people, the outcome of these reforms has not made any significant dent on the educational structure and content. It is therefore necessary to re-orient the educational system to subserve the accepted goals of national development". So sir, here stands in all nakedness the colossal failure of the so called experts and I am very glad that the lay-man's mind is being brought to the system of re-orienting and in the matter of this re-orientation a lot of caution is necessary. The Hon'ble Minister should not be misled into delusions, already there seems to be an entrance into elusion. This could be seen from the observation at page 40—"The educational scene in our Stote during the current acadamic year has been marked by devoted work by teachers, students and administrators. It has been a period of undisturbed and concerated acadamic effort. It is true that disturbances are not there-strikes have been curbed, teachers are not beaten. To this extent there is improvement. To the extent that examination, have been controlled and copying has been eliminated, it is really something of an achievement but to say that there is devoted work by teachers, students and administrators is nothing but absolute delusion. I request the Hon'ble Minister not to accept that, He is no doubt trying to do something but that should not be overshadowed by this sort of delusion.

There is then the 12-point programme. There is a sentence about this programme at page 40. "The twelve-point programme for Education Department has been received by all functionaries in the field of 11-30 a.m

education with zeal and entunsiasm''. The description is far from actuality, reality and what is obtaining. There is absolutly nothing of what is described The 12-point programme as laid down here is really good but the goodness lies on paper only, it has not reached the stage of implementation. No doubt there is 5% implementation of it in the shape of achievement, Mr. Krishnarao has yet to exert himself to really achieve what is stated here in the 12 Point programme. There is no doubt earnest effort but that is not even touching the outer fringe of the problem.

Now I invite the attention ot the Hon'ble Minister and the Government to another aspect of delusion. The attendance in the elementary schools and primary schools is supposed to be 83.6 boys and 60.3 girls.

This is a false report. This is a rediculously false, absurd and nobody can accept it. These primary school teachers are not really going to the school. They are merely cooking up electoral rolls. They are eating away public money. Rs. 140 crores of public money has been brought here, the heaviest burden on the public exchequer, and this money is simply eaten away by these primary teachers without attending the schools. No doubt that primary education is a grand ideal. But it should be real education. It should not be merely numerical literacy and it should not be merely the literacy on the rolls of the school teacher and therefore, the teachers will have to really deal with it seriously and severely.

With regard to the Arts Colleges, 21 Private colleges are said to have been granted. I think the granting of private colleges should stop. It is already taking the share of failure of the good funds. At Parvathipuram a private college had been given. They are not able to raise the funds because there are conditions that a 40 acres of land building had to be given. They simply kept the junior college building. A sort of fraud has been resorted to and the junior college has been put to danger. It has been given all the promises that 20 acres of land would be given and Rs. 2 lakhs worth of building would be provided. They have kept the building by force. This art of fraud Is going on. So expenditure on private colleges should not be there. I request the Hon'ble Minister to consider the backward area and give us a Government College, if not to-day, tomorrow and not allow this fraud.

Let us not spend money on these simple colleges for the sake of Degree. Once I have examined a B.A. man. I have had an occassion to ask him to write one page about a subject. There are spelling errors, sentence errors. So, let us not waste our money. Let us have universal knowledge education which will be on general knowledge.

Let us concentrate upon technical education, job-oriented education. With regard to general education, let there be correspondence courses, informal education centres and let utility be derived out of it. If man has inherent capablity, he will certainly take advantage of the correspondance courses and he will be of greater use to the Nation than the ordinary man who does not even attend the college and who wostes the funds of the Government. Therefore, let every pie of our money should be spent on technical education, scientific education and medical education wherever necessary only, Our country has to depend on technical advancement. We have yet to advance. When people are going into the sun and other heavens, we are not even on earth. Let our technical education be perfect.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—అధ్యక్షుమహాశయా, నిజానికి యీ విద్యా పద్ధు పైన మాట్లాడేటప్పుడు గోడలకు కట్టెన్లకు మాట్లాడాలా అనే అపోహపడవలసి వస్తున్నది.

శ్రీ యం. వి. కృష్ణారావు :—మనుష్యులు వున్నారు.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—మనుష్యులు వున్నారు, వుండవలసిన మనుష్యులు వున్నారా ?

మిస్టర్ స్పీకర్ :—మనుష్యులు వున్నప్పుడు మాట్లాడండి, ఇంకొక రోజున.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—ఈ పరిస్థితులలో చాలా కాలం నుండి మాట్లాడుతున్నాను. మనుష్యులు ఏమి అర్థం చేసుకుంటారా అనేటటువంటి అపోహలో పడిపోయినాను. విద్యామంత్రి శ్రీ మండలి వెంకట కృష్ణారావు గారు కొంత ప్రోత్సహించారు. మాట్లాడమని ......

శ్రీ యం. వి. కృష్ణారావు :—మనుష్యులతో మాట్లాడమని.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—మనుష్యులు మనుష్యులా అనవలసి వస్తుంది. ఎందుకు ప్రోత్సాహం చేశారా అనిపిస్తుంది, ఇంత గొప్ప పని చేస్తున్నాను, దీని మీద మాట్లాడుమని. బయట ఎలాగో చేయవలసిన ప్రచారం చేస్తున్నారు, 140 కోట్ల ప్రజల సొత్తుతో యీ డిపార్టుమెంటు పైన ఆధిపత్యం వహిస్తూ చిన్న జమిందారు వ్యవహారం క్రింద యీనాడు పాలకవర్గములో చేరిన మీదట యింత గొప్పచేస్తున్నాను ఏమి మాట్లాడుతావో మాట్లాడు అని చాలెంజి తీసుకువచ్చారు, ఒక్క మాటలో చెప్పాలంటే, మీకు తెలుసు, నాకు తెలుసు, యీ విషయాలు వ్రాయవలసిన అవసరం లేనే లేదు. ఈ దేశముఈ ప్రజాస్వామ్యం ఏ విధముగా ఒక ఫాల్స్‌గా తయారు అయిందో విద్యా విధానము కూడా ఒక విధమైన హాస్యాస్పదమైనటువంటి వ్యవహారంగా తయారు అయింది. నిజంగా చూస్తే బ్రిటిష్ పరిపాలనలో వున్న మనుష్యులు, స్వర్గములో గాని నరకములో గాని వుంటే, యీ దేశము వైపు చూస్తే నిజంగా సిగ్గుపడతారు. మేము చేయలేనటువంటి పనిని ఈనాడు ఈ మనుష్యులు చేస్తున్నారా అని. ఈ విద్యా విధానము అనే

పేరుతో బానిసలుగా తయారు చేస్తున్నారు అని సిగ్గుపడి పోతారు, ఈ బానిస విధానము ఎంతవరకు పోయింది? చదువుకుంటున్నారు. పొట్టపోషణకు చదువుకుంటున్నారా? విజ్ఞానానికి చదువుకుంటున్నారా? దేశములో స్వేచ్ఛాస్వాతంత్ర్యంవుందని చదువుకుంటున్నారా? దేశంలో సోదర పౌరుడికి సహాయ పడవచ్చుని చదువుకుంటున్నారా? లేనేలేదు. దేశంలో చదువుకుంటున్నప్పుడు, బానిస మనస్తత్వం వుంటే చదువు విలువ వున్నట్లు తెలుసుకుంటున్నారు. 140 కోట్లు పేద ప్రజానీకాన్ని పీడించి పాలకవర్గము చేతిలో పెట్టినప్పుడు, విద్యా విషయానికి సంబంధించిన ఈ విధానాలు పూర్తిగా ప్రజలను మోసం చేసే, మాయ చేసే విధానాలుగా వున్నవి. అందుకని ఈ విద్యా విషయములో ప్రధానమైన మార్పు రావాలి. ఈ దేశాన్ని పాలించే మనుష్యులకు ఓనమాలు నేర్పవలసి వుంటుంది. పాలకవర్గం కనీస బాధ్యత ఏమిటి? చదువు రాని వారికి చదువు నేర్పడం. ఎందుకంటే మనిషి తాము సముపార్జించిన నాగరికతను, తాను సాధించిన విజయాలను తెలుసుకోడానికి విద్య అవసరం. స్వాతంత్ర్యం వచ్చి 27 సంవత్సరాలు అయినప్పటికి చదువుకున్న వారు ఈ దేశములో నూటికి 24 మంది వున్నారు. ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లో చదువుకున్న వారు 24.6% ఉన్నారు అంటే 75 చదువు లేకుండా ఉన్నారు. శ్రీమతి ఇందిరాగాంధిగారు పాలిస్తున్న భారతదేశంలో, ఇందిరాగాంధీ

11-40 a.m. పేరు చెప్పుకుని వ్యవహరిస్తున్న ఈ పెద్ద మనుష్యులు పెత్తనంలో 24 6% ఉంది. ఈ అంకె చూసి సిగ్గు పడాలి. రాష్ట్రం మొత్తంలో టోటల్ శాతం చెప్పుకోవాలి. మొగవారు 33% ఉన్నారు. భారతదేశం మొత్తం లో 39% ఉంది. అర్బన్ ఏరియాలో 47 ఉంది. స్త్రీలకు సంబధించి 15 మాత్రమే చదువుకున్నారు. వాస్తవంగా విద్య రానివారికి ఎందుకు విద్య నేర్పడం లేదు? విద్యావిధానంలో పూర్తిగా విఫలం అయిందని నేను చెప్పవలసి ఉంటుంది. 20 సూత్రాల ఆర్థిక కార్యక్రమం. శ్రీ ఎమ్.వి. కృష్ణారావుగారి 12 సూత్రాల కార్యక్రమం అట్లాగి ఉంచి పరిపాలనా వ్యవస్థలో చాకిరీ చేసేటటువంటి సిబ్బంది సరిగా గుర్తించారా అని నేను అడుగతున్నాను. మీకు అనవసరమైనటువంటి మనుష్యులను ప్రోత్సహించడం తప్ప విద్యలో దేశానికి సేవ చేసేటటువంటి వారిని గుర్తించడం లేదు. పరిపాలనా పునర్ వ్యవస్థీకరణ విషయంలో చూస్తే సీనియర్ ఇనస్పెక్టర్సును పెట్టాము. అంతటితో సరిపోతుందనే దృష్టిలో ఉన్నారు. హాఫ్ ఎ మిలియన్ జాబ్స ప్రోగ్రాం క్రింద నియమితులైన ఉపాధ్యాయులను విలీనం చేయడం జరిగించన్నారు. ఇంకా ఎంతమంది ఉపాధ్యాయులు ఉద్యోగాలు లేకుండా ఉన్నారు? ఎంతమంది ప్రజలకు మీరు విద్య నేర్పాలనే ఉద్దేశంతో ఉన్నారు? ఇందులో చాలా లోటుపాట్లు ఉన్నాయి. ఇక సెకండరీ విద్య గురించి చెప్పనక్కరలేదు. ప్రాథమిక విద్య సరిగా లేనేలేదు. ఈ విద్య అనేదానిని వ్యాపారస్థుల చేతులలో పెట్టారు వ్యాపారం చేయడానికి ఇది చక్కగా ఉంది వారికి. పురపాలక సంస్థలలో ఉన్నటువంటి విద్యా సంస్థలు, పరిషత్‌లో ఉన్న విద్యా సంస్థలను గురించి ఎంత తక్కువ మాట్లాడితే అంత మంచిది.

ఛార్లెస్ డికెన్స్ వ్రాసినటువంటి గ్రంధాలు ఎన్నో ఉన్నాయి. మనం ఎంతో వెనకబడి ఉన్నామని చెప్పుకోడానికి సిగ్గుచేటుగా తయారైంది. విద్యా బిల్లును ప్రచారం చేసుకోడానికి సాధనంగా ఉపయోగించుకొంటున్నారు కాని ఇప్పుడున్నటువంటి విద్య శాసనాల లోటు కానేకాదు. అవి సక్రమంగా అమలు చేయడానికి పూనుకోవడం లేదు విద్య అంతా బానిస విధానంగా తయారుచేస్తున్నారు. కాబట్టి విద్యా సంస్థలన్నింటిని ప్రభుత్వం చేతుల్లోకి తీసుకోవడం మంచిదని నేను భావిస్తున్నాను. సాంకేతిక విద్యా విషయం వేరే చెప్పనక్కరలేదు. సాంకేతిక విద్య భుక్తికి ఉపయోగించే విద్య. ఇప్పుడు దానిలో చాలామంది నిరుద్యోగులు అవుతున్నారు. విద్య పేరుతో రాష్ట్ర అకాడమీలు తమకు కావలసిన తొత్తులను వాటిలో పెడుతున్నారు. ఇన్ని వ్యవహారాలు చేసి బూటక విధానంగా తయారు చేస్తున్నారు. సమర్థవంతులను వేసి ఈ విద్యా విధానాన్ని నడపడానికి అవకాశం లేకుండా ఉంది. బానిసల చేతులలో పెట్టి బానిసలను తయారుచేసే విధానంగా తయారు చేస్తున్నారు.

ఇమ్మను జేశ్వరాధముల కిచ్చి పురంబులు వాహనంబులున్ సొమ్ములు గొన్నిపుచ్చుకొని సొక్కి శరీరము బాసికాలుచే సమ్మెట వాటుజంబడక సమ్మతి శ్రీహరికిచ్చి చెప్పెనీ బమ్మెర పోతరాజొకడు భాగవతంబు జగద్ధితంబుగన్.

నిజంగా విద్యను అభ్యసించిన మానవులు బానిసలుగా చేసే ఈ పాలక వర్గాన్ని ఛాలెంజి చేసి దారిలో పెట్టడంద్వారా నిజమైన విద్యను ఏర్పాటు చేసినవారం అవుతామని మనవిచేస్తూ తమరు టైము లేదంటున్నారు కనుక సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎమ్ ఆర్. డీన్. (విశాఖపట్నం-1) :—అధ్యక్షా, విద్యా శాఖా మాత్యులు ప్రవేశ పెట్టిన డిమాండును నేను హృదయపూర్వకంగా బలపరుస్తూ కొన్ని ముఖ్య సూచనలు చేయదలచుకున్నాను. ఇప్పుడు విద్యలో కొన్ని మార్పులు తీసుకొని వచ్చారు. ఇంతకు ముందు జరిగిన మాస్ కాపీయింగు ఇప్పుడు జరగడం లేదు. ఫ్లయింగు స్క్వాడ్సు పెట్టారు. విద్యార్థులలో క్రమశిక్షణ తీసుకొని వచ్చారు. విద్యార్థులకు కావలసిన వస్తువులను సక్రమంగా సప్లయి చేస్తున్నందుకు నేను ప్రభుత్వాన్ని అభినందిస్తున్నాను, ఒక్కొక్క గ్రామంలో. ఒక్కొక్క పట్టణంలో ఈ పాఠ్య పుస్తకాలు విక్రయించడానికి 10, 20 మంది హోల్ సేల్ డీలర్సుకు ఇస్తున్నారు. అందులో బ్లాక్ మార్కెట్ జరుగుతున్నది. విశాఖపట్నంలో పేవ్ మెంట్సుమీద పుస్తకాలు పెట్టి బ్లాక్ మార్కెట్‌లో అమ్మడం నేను చూసాను. వారికి ఎక్కడినుంచి వచ్చాయని నేను విచారణ చేసాను. ఇనస్పెక్టర్సు ఆ డీలర్సు దగ్గరకు వెళ్లి ఏఏ విద్యార్థులకు అమ్మారో ఆ లిస్టు చూస్తే తెలుస్తుందని మనవి చేస్తున్నాను. ఎలిమెంటరీ స్కూలులో 4 వంతులు, 7 వంతుల వరకు స్ట్రెంగ్తు హెచ్చించారు. కాని టీచర్సు లేరు. ఒక్కొక్క క్లాసులో అడుగుపెట్టడానికి అవకాశం లేకుండా ఉంటున్నాయి. ఇక మునిసిపల్ స్కూలు అంటే చెప్పనక్కరలేదు. 9 వేలు, 10 వేలు జనాభా ఉన్నటువంటి ఒక్కొక్క వార్డుకు ఒక స్కూలు అంటే ఎలాగ సర్దుకోగలరు? ఎనామడేషను చాలదు. మునిసిపల్ స్కూల్సును గవర్నమెంటు తీసుకొని మేనేజి చేయాలని కోరుతున్నాను. అవి బ్లాక్ హోల్ ఆఫ్ కలకత్తా లాగ తయారైనాయని మనవి చేస్తున్నాను. విశాఖపట్నం జిల్లాలో ఉర్దూ హైస్కూలు ఒకటి ఉంది. అది ఉర్దూ

జిల్లా పరిషత్ హైస్కూలు. ఆ స్కూల్సు కమిటీకి నేను సెక్రటరిని. అక్కడ ఉర్దూ తెలియనివారిని హెడ్మాస్టరుగా వేస్తున్నారు. కండెమ్డు టీచర్సును అక్కడ వేస్తున్నారు. వారు ఎలాగ చదువు చెప్పగలరు ? పని చేయలేనివారిని అక్కడకు ట్రాన్స్ఫర్ చేయడం జరుగుతున్నది. అటువంటివారిని అక్కడకు ట్రాన్స్ఫర్ చేయవద్దని, ఉర్దూ తెలిసిన వారిని నియమించమని చెప్పాను. అక్కడ తెలుగు పేరలల్ స్కూలు కూడా ఉంది. మూడు జిల్లాలకు ఒక్కటే ఉర్దూ హైస్కూలు ఉంది. విద్యా బోధన తెలుగులోనే ఉండాలని చాలామంది అంటున్నారు. పెద్ద పెద్దవారి పిల్లలందరూ కాన్వెంట్సులోను, ట్యుటోరియల్ కాలేజీలలోను చదువు తున్నారు. సామాన్యుల పిల్లలు కాన్వెంట్లకు, ట్యుటోరియల్ కాలేజీలకు వెళ్ళ లేరు. వాటికి కావలసిన డబ్బు పెట్టలేరు, స్టాండర్డు ఆఫ్ ఎడ్యుకేషను తగ్గడంవల్ల పెద్దపెద్దవారి పిల్లలందరు కాన్వెంట్సుకు, ట్యుటోరియల్ కాలేజీలకు వెళ్ళు తున్నారు. ఈ స్కూల్సులోకూడా స్టాండర్డు ఆఫ్ ఎడ్యుకేషను బాగు చేయాలని మనవిచేస్తున్నాను. జాబ్ ఓరియంటేషను పథకం ప్రవేశపెడతామని చాలాసార్లు చెప్పారు. కాని ఇంతవరకు ప్రవేశపెట్టలేదు. కాబట్టి అది తొందరగా ప్రవేశపెట్టా లని మనవిచేస్తున్నాను. ఇప్పుడు ఉర్దూ ట్రెయినింగ్ టీచర్సు లేరు. ఉర్దూస్కూల్సు మూసివేస్తున్నారు. గుంటూరులో వుండేది మూతబడిపోయింది. దానిని తెరచి ఉర్దూ ట్రెయిన్డు టీచర్సును తయారు చేయాలని కోరుతున్నాను. విశాఖపట్నంలో పోలీటెక్నిక్ స్కూలు ఒకటి వుంది. అక్కడ 20% సీట్సు హెచ్చిస్తామని అన్నారు. కాని 4 సంవత్సరాల నుంచి 5, 10 హెచ్చించడము జరుగుతున్నది. విశాఖపట్టణంలో షిప్యార్డ్ ఫోర్టు కోరమాండల్ ఫెర్టిలైజర్స్ భారతీయ
11-50 a.m. ప్లేట్స్ యివన్ని ఉన్నాయి. వాటికి తగినటువంటి పరికరాలు తయారు చేసే దానికి ఒక కోర్సును అక్కడ పెట్టి దానికి సంబంధించిన స్టూడెంట్సునే ఎడ్మిట్ చేసి కొన్ని అధునికపద్ధతులలో మార్పులుతీసుకురావాలని నేనుకోరుతున్నాను. విశాఖపట్టణంలో ఒక బౌను హైస్కూల్ ఉంది. ఆ స్కూలులోని టీచర్స అనేకసార్లు ఫిర్యాదులు చేయడం జరిగింది. ఆ స్కూలులో ఉండే టీచర్స్కు సగం జీతం యిచ్చి వారికి పూర్తి జీతం యిచ్చినట్లుగా వ్రాయించుకొని సంతకాలు తీసుకున్నారు. దీనిమీద అనేకసార్లు నేను కూడా ప్రభుత్వానికి రిప్రజంటేశన్స యిచ్చినాను. దీనిని కూడా తమ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. తర్వాత యీ ఎయిడెడ్ కాలేజెస్లో 1974 నుంచి రిటైర్స్ టీచర్స్, లెక్చరర్స్కు పెన్షన్ దొరుకుతుందని వారు దీనిలో వ్రాసారు. ఇంతకు ముందు రిటైర్ అయిన వారు చాలా తక్కువ మంది ఉంటారు. వీరు వృద్ధులు వీరు యేమీ పని చేయలేరు, 1968 తర్వాత నుంచి రిటైర్ అయినవారికి కూడా పెన్షన్ వచ్చినట్లు చూడాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఆర్. సీతారామయ్య (కమలాపురం) :—అధ్యక్షా, విద్యా మంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన డిమాండును నేను మనస్ఫూర్తిగా బలపస్తున్నాను. ఈ డిమాండు మన రాష్ట్రానికి చాలాఅభివృద్ధికరముగా ఉండి మన విద్యావిధానాన్ని పూర్తిగా తీర్చలేక పోయినప్పటికిని చాలాముందుకు వస్తుందని మనవిచేస్తున్నాను. మారుమూల గ్రామాలలో ఉన్నటువంటి బీద ప్రజానీకానికి విద్య చాలా ముఖ్యం, కొండ ప్రాంతంలో ఉన్న గ్రామలలోని పాఠశాలలో చదువు చెప్పేదానికి ఉపాధ్యాయులు

ముందుకు రావడం లేదు. వారికి సరియైన బిల్డింగ్స్ కూడా లేవు. ఇటువంటి గ్రామాలకు ప్రాముఖ్యం యిచ్చి అక్కడచదువు చెప్పడానికి వెళ్ళే టీచర్లకు తగిన వసతి సదుపాయాలు కలుగ జేయడం చాలా అవసరం. తర్వాత కడపలో పి.జి. సెంటర్ చాలా అవసరం. మా జిల్లా నుంచి అనేకమంది ఉత్తర యిండియాకు ఎమ్.ఎ. ఎమ్.ఎస్.సి, ఎమ్.కామ్ చదువుకోడానికి వెడుతున్నారు. అది చాలా వ్యయప్రయాసలతో కూడిన పని. అనేకమంది విద్యార్థులకు మన రాష్ట్రంలో అవకాశాలు లేక పోవడం వల్ల యితర రాష్ట్రాలకు వెళ్ళి వేలకొలది రూపాయిలు ఖర్చుపెట్టుకొని చదువుకొని యిక్కడకు వస్తున్నారు. కడపలో యిప్పుడున్న గవర్నమెంట్ ఆర్ట్సు కాలేజీలో పి.జి. సెంటర్ పెట్టడానికి కూడా అన్ని అవకాశాలు ఉన్నాయి. ఇంతకు ముందు దీనిమీద కూడా విచారణ జరిగింది. అందుచేత కడపలో పి.జి. సెంటర్ను పెట్టడం చాలా అవసరం తమ ద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. హాస్టల్స్ విషయం ఉంది. హరిజనుల హాస్టలు, బాక్వర్డు క్లాస్ హాస్టల్ అని సెపరేట్గా లేకుండా అన్ని హాస్టల్స్ను కలిపి ఒకే హాస్టల్ పెట్టి అందులో హరిజనులకు, వెనుకబడిన జాతులకు, ఆతర్వాత మూడింత భాగం సవర్ణ హిందువులకు అవకాశం యివ్వడం మంచిది. సవర్ణ హిందువులలో చాలమంది పేదవాళ్లు, చదువుకోడానికి అవకాశం లేనివారు ఉన్నారు. కాబట్టి వారికి కూడ మొత్తంలో మూడవ వంతు బలం పెంచి అవకాశం యివ్వడం మంచిది. వారినికూడ సమ దృష్టితో చూసి వారికి ఉపయోగపడాలని కోరుతున్నాను. ప్రతి తాలూకాలో ఒక జూనియర్ కాలజీని నిర్మించాలని ప్రభుత్వపాలసీగా ఉంది. మా కమలాపురం తాలూకాలో ఒక ప్రయివేటు జూనియర్ కాలేజీని పెట్టారు. దానికి ఎయిడ్ యివ్వాలని అభ్యర్థన చేసినాము. దీనిని ముఖ్యమంత్రిగారు చూసినారు. 500 జనాభా గల పల్లెటూరిలో అక్కడ వున్నటువంటి ఎలిమెంటరీ స్కూలును యిప్పుడు దానిని జూనియర్ కాలేజీగా యేర్పాటు చేయడ ంజరిగింది. ఆ గ్రామము ఆర్థికంగా చాలా వెనుకబడినటువంటి ప్రాంతం, అటువంటి ప్రాంతంలో వారు ముందుకు వచ్చి జూనియర్ కాలేజీని పెట్టడం చాల గొప్ప విషయం. విద్యాభివృద్ధికి వారి పథకాన్ని కృషి చేసి ఆ గ్రామాన్ని యింత పై స్థితికి తెచ్చినారు. కాబట్టి ప్రభుత్వం ఆ వీరమానెపల్లి గ్రామానికి వుండే జూనియర్ కాలేజీకి సంపూర్ణమైన సహాయం యివ్వాలని మనవిచేస్తున్నాను. ఇప్పుడు యీ హైస్కూల్కు కొన్నిటికి మాత్రమే హాస్టల్సు ఉన్నాయి. కొన్ని హైస్కూల్స్కు హాస్టల్స్ లేవు. హరిజన హాస్టల్, బ్యాక్వర్డుక్లాస్ హాస్టల్ లేదు. తప్పనిసరిగా ప్రతి హైస్కూలుకు ఈ హాస్టలు అవసరం అని మనవిచేస్తున్నాను. ఫ్రీడమ్ ఫైటర్స్ కుటుంబాలలోని వారికి చదువుకోవడానికి అనేక ప్రత్యేక అవకాశాలు యివ్వడం ధర్మం. హరిజనులకు, మిలటరీ వారికి యిచ్చినటువంటి అవకాశాలు యివ్వడం న్యాయం. ఎందుచేతనంటే వీరు దేశం కోసం కష్టాలు పడినటువంటి కుటుంబాల వారు. మరియు ఈ ఫ్రీడం కుటుంబాల వారికి యింత వరకు ఈ అవకాశం యిచ్చినందుకు నా ధన్యవాదాలు అర్పిస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ బి. రామశర్మ (దేవరకొండ):—అధ్యక్షా, విద్యాపద్దు క్రింద 140 కోట్ల రూపాయల డిమాండు ప్రవేశ పెట్టినారు. చూడడానికి విద్యకు 140 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు పెడుతున్నామని చెప్పడానికి ఉపయోగపడుతోంది తప్ప ప్రణాళికాబద్ధంగా మనము ఖర్చు పెట్టేది 6 కోట్ల 27 లక్షల రూపాయలే. దీనివల్ల యీ ప్రాథమిక విద్యను అన్ని వర్గాలవారికి తీసుకువెళ్లె అవకాశం లేకుండా పోతోంది. ఉదాహరణకు మనకు స్వతంత్రం వచ్చి 28 సంవత్సరాలయి నప్పటికి మనము ఈ ప్రాథమిక విద్యలో చాలా వెనుకబడి పోతున్నాము. మన విద్యా విధానంలో విపరీతమైన లోపాలు ఉన్నాయి. గ్రామాలలో హరిజనులు ఈ ప్రాథమిక విద్యకు యెంతమంది వస్తున్నారో ఒకసారి పరిశీలిస్తే బాగుంటుంది. ప్రతి గ్రామములో సుమారు 100, 200 హరిజనుల కుటుంబాల వారు ఉంటారు, ఆ హరిజన కుటుంబాల నుంచి 10, 20 పిల్లలు కంటే యెక్కువ మంది చదువు కోవడానికి రావడం లేదు. వారు ఆర్థికంగా వెనుకబడిన వారు. కనుక వారికి చదువుకోవడానికి అవకాశాలు చాలా తక్కువగా ఉన్నాయి. మనము వారికి విద్యగరపవలసిన అవసరం యెంతైనా ఉంది. ఇకపోతే మధ్యాహ్న భోజనం పథకం పెట్టారు. ఈ పథకం యెన్ని స్కూల్స్‌లో అమలులో ఉంది. ఆ సమితిలో 20, 50 స్కూల్స్‌లో కంటె 100స్కూల్స్ ఉంటే యీమధ్యాహ్న భోజన పథకం యెక్కువ అమలుజరపబడడం లేదు. ఈ పథకం కనీసం ప్రాథమిక పాఠశాలలకు అమలుజరిపితే కొంతవరకైనా యీ విద్యార్థులను పెంపు చేయడానికి అవకాశం ఉంటుంది. ప్రతి సమితిలోని ప్రాథమిక పాఠశాలలోను యీ పథకం ప్రవేశపెట్టే ప్రయత్నం చేయవలసిన అవసరం ఉంది. ప్రతి సమితిలో ప్రాథమిక పాఠశాలలు లేని గ్రామాలు ఉన్నాయి. అంతే కాకుండా గ్రామాలలో లంబాడి తండాలు వేల సంఖ్యతో ఉన్నాయి. కనీసం ఒకొక్క ఊరికి రెండు, మూడు మైళ్ళ దూరంలో రెండు మూడు లంబాడి తండాలు ఉంటాయి. ఆ తండాలకు అక్కడ ప్రాథమిక పాఠశాల సౌకర్యం లేదు. కొన్ని చోట్ల వారు డబ్బులు ఖర్చుపెట్టు కొని టీచర్స్‌ను తెప్పించుకొన్న ఘటనలు ఉన్నాయి. అందువల్ల యీ లంబాడి తండలకు, హరిజన వాడలలోని వారికి యీ ప్రాథమిక పాఠశాలలను పెట్టడానికి ప్రయత్నించాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. దేవరకొండ తాలుకాలో 16 హైస్కూల్స్, ఒక జూనియర్ కాలేజీ ఉంది. ఈ స్కూల్స్ సరిపోయేటటువంటి టీచర్స్ లేరు. ఇక్కడ ప్రతి సంవత్సరం పెరుగుతూనే ఉన్నాయి. కాని యీ తరగతులకు టీచర్లను సరఫరా చేయడం పెరగలేదు. ఈనాడు 6వ తరగతి 7వ తరగతి పాఠాలు చెప్పడానికి ముగ్గురు నలుగురు టీచర్స్ మాత్రమే ఉన్నారు. 10వ తరగతి పాఠశాలలో అయిదారు గురు టీచర్లు మాత్రమే ఉన్నారు. ఒకొక్కక్క టీచరు ఉంటే విద్యా బోధన సక్రమంగా జరుగుతుంది. క్లాసుల సంఖ్య పెరుగుతోందితప్ప టీచర్ల సంఖ్య పెరగడం లేదు. ఆ విధంగా క్లాసులతో బాటు టీచర్ల సంఖ్య కూడా పెంచాలని కోరుతున్నాను. అదేవిధంగా దేవరకొండ జూనియర్ కాలేజీ ఉంది. దీనిలో 820 మందికి పైగా విద్యార్థులు ఉన్నారు. 1972లో దీనికి డిగ్రీకళాశాల యిమ్మని కోరినాము. దీనిని మేము అడిగి మూడు సంవత్సరాలు అయింది. ఇంతవరకు యీ డిగ్రీ కళాశాల గురించి ఆలోచన లేదు.

బాగా డబ్బుఉన్న ప్రాంతాలలో లక్షల రూపాయలు డొనేషన్స్ యిచ్చి కాలేజీలు పెట్టుకొనే అవకాశాలు ఉన్నాయి. వెనుకబడిన ప్రాంతాలలో ఆ విధంగా డొనేషన్స్ యిచ్చే ప్రజలు లేరు. కాబట్టి ప్రభుత్వం అటువంటి వెనుక బడ్డ ప్రాంతాలను దృష్టిలో పెట్టుకొని వాటికి డిగ్రీ కళాశాలలను ఇవ్వడానికి పూను కోవాలని రు తున్నాను. తాలూకాకు ఒక హాస్టలు వున్నది తాలూకాలో తప్ప ప్రతి గ్రామ హైస్కూలులోనూ హాస్టలు సౌకర్యం లేదు. హరిజనులు, వెనుకబడిన తరగతులవారు చదువుకునే హైస్కూల్స్‌లో హాస్టలు సౌకర్యం లేకపోతే వారు చదువు కోడానికి ఎట్లా వీలవు తుంది ? ఆర్థికంగా వున్నవారు మాత్రమే తమ పిల్లలను చదివించుకో డానికి అవకాశం ఉంటుంది. అందువల్ల ప్రతి హైస్కూలు సెంటరులోనూ ఒక హాస్టలు ఏర్పాటు చేసినట్లయితే వెనుకబడినతరగతులవారు, హరిజనులూ తమ పిల్లలను చదివించుకోడానికి అవకాశం ఉంటుంది. కాబట్టి ఆ ప్రయత్నం చేయాలి. పరీక్షలలో కాపీలు కొట్టకుండా స్ట్రిక్ట్‌గా ఉంటున్నారు. మంచిదే. మేము కాదనం. కాని పాఠశాలల్లో టీచింగ్ సౌకర్యాలు, టీచర్స్ లేకుండా వున్నప్పుడు విద్యార్థి పరీక్షలలో ఏవిధంగా సరిగా వ్రాయగలుగుతాడు ? దేవరకొండ జూని యరు కాలేజీలో 6 నెలల వరకూ ఇంగ్లీషు లెక్చరరు, సైన్సు లెక్చరరు కూడా లేరు. ఈమధ్య ఒక నెలరోజుల క్రిందటనే వారిని నియమించారు. మేము అనేక సార్లు యిక్కడ ప్రయత్నం చేసి రిప్రజెంటేషనులు యిచ్చిన మీదట యీమధ్యనే వారిని వేశారు. లెక్చరర్సు లేక, పాఠ్యాంశాలు పూర్తిగాకపోతే విద్యార్థులు పరీక్షలలో కాపీలు కొట్టకుండా ఎట్లా వ్రాయగలుగుతారు ? పాఠ్యాంశాలు పూర్తయితే పరీక్షలు కూడా సక్రమమైన పద్ధతిలో జరిపించవచ్చు. దీనివల్ల విద్యార్థులు నష్టపడే ప్రమాదమున్నది. పాఠ్యాంశాలు పూర్తిచేసి, పరీక్షలు పెట్టాలి. పాఠ్యపుస్తకాలు కూడా సరైన టైములో సరఫరా చేయాలి. స్కూల్సు తెరిచిన తరువాత మూడు నెలలవరకూ పాఠ్యపుస్తకాలు రాని ప్రాంతా లున్నాయి. స్కూల్సు తెరవడంతోనే పాఠ్యపుస్తకాలు అందించే ప్రయత్నం చేయాలి. నల్లగొండ జిల్లాలలో ఒక పాలిటెక్నిక్ కళాశాలను ఏర్పాటు చేయ వలసిందిగా కోరుతూ నేనింతటితో విరమిస్తున్నాను. 12-00 a.m.

Sri N. Yellappa (Madakasira) — I whole heartedly support the Education Demand for Rs. 140,38,05,500. While doing so, I would like to make a few observations.

There are Junior Colleges in the State. Out of them, 192 Junior Colleges are Government Colleges and 110 are Private Colleges. Some Junior Colleges are established in remote and backward areas, far away from the centres where there are Ist Grade Colleges. It is necsssary that the Minister should see that these Junior Colleges are upgraded into Ist Grade Colleges so that the students may be benefited. In this connection, I with to say that in Madakasira there is one Junior College and the 1st Grade College is far away from Madakasira. There are 62 main villages surrounding the Junior College. Students of Madakasira have to go to Anantapur where there is one Government College. At Hindupur there is one private College. Madakasira to

Ananthapur it is nearly 100 miles and Madakasira to Hindupur it is 25 miles. So in view of the backwardness of the area, I request the Hon'ble Minister to upgrade the Junior College at Madakasira into a First Grade Government College.

Ananthapur Town and District is educationally very forward and there is one P. G. Cenrre at Anantapur with all the necessary buildings and other amenities. I request that the Minister will be pleased to institute M. B. A. Course in P.G. centre at Anantapur. Otherwise students would be put to a great loss and difficulty whenever they go to distant places for the studies.

There are 7 Academies as is adumbrated in the Budget speech for 1976-77 and Rs. 12.5 lakhs alloted for the Academies. I do not know why Photography is constituted as a separate Academy. Is it superior and far more important than, Art. Drawing and Painting ? This photography is not a creative art. It is a mechanical art where much skill is not necessary. I suspect that the Minister has not taken into consideration the importance of Art, Drawing and Painting. Moreover, I want to know whether the Minister is pleased to establish Art Galleries in each district ? If so, I request the Minister to make a policy statement in this regard.

As for Men of letters, financial assistance to Men of Letters in 1975–76 was enhanced to Rs. 100/–. The Minister has excluded the Artists and Painters. Artists and Painters are equally important, So, I request the Hon'ble Minister to make the eminent Artists and Painters equivalent to them. I our State, wherever, they are deserving, I hope the Minister will extend the financial assistence to such people also,

English education is receiving care and attention of a step mother. Late Mr. Nehru gave an assurance to the country that English education shall continue as an associate language as long as the country thinks it as useful. But it is not being implemented in the spirit in which the assurance was given by Pandit Nehru. It is dangling uuder a death warrant and soon it will be dragged to the mortuary. Telugu language never suffered during the period of 150 years of British regime, Instead, it flourished well in the matter of literacy, poetry, etc. In democracy, the language should not be made to suffer. English language should be part and parcel of the curriculam of the State.

Lastly, about the Official Language Commission, Sir. The unfortunate thing is the gentleman who presides as Chairman or President of this Institution is not well versed in English language literature and poetry. Hc is rendering Sanskrit words Into Telugu

language. He does not use pure Telugu words. Whenever he addresses a letter, he uses many sanskrit words like starting with "Arya and ends with Bhavadeeya." Several of his words were taken from Sanskrit language and used in Telugu.

With all these, I do not expect fine treatment tn the language by this Commission so far as education is concerned.

Thank you, Sir.

شری مسعود احمد (عادل‌آباد) :- جناب اسپیکر صاحب - وزیر تعلیم نے محکمہ تعلیم کے تعلق سے جو مطالبہ زر پیش کیا ھے - میں اس کی تائید کرتا ھوں 12-10 p.m.
جیسا آپ جانتے ھیں جاریہ سال کے دوران عالمی تلگو کانفرنس کا انعقاد ایک عرصہ دراز کے بعد وقت پر مارچ کے مہینہ میں امتحانات کا انعقاد نظم و نسق کی وسیع پیانہ پر تنظیم جدید کنٹرول کی قیمتوں پر طلبا کو کتابوں کی تقسیم ڈسٹرکٹس کے سطحوں پر سمینارس کا انعقاد اور پھر ۱۲ نکاتی پروگرام کے ذریعہ وزیر تعلیم نے تعلیمی نظام کو آندھراپردیش میں ایک نیا روپ دینے کی کوشش کی ھے میں اسکے تعلق سے بدھائی دیتا ھوں۔ ۱۴۰ کروڑ روپیہ اس ڈپارٹمنٹ پر خرچ کئے ھیں - ان وسیع تر مسائل پر غورخوص کرکے حکومت نے شعبہ تعلیم کو جو محکموں میں تقسیم کردیا ھے وہ ضروری تھا - اگر اس تعلق سے مزید اقدامات کئے جاتے تو زیادہ بہتر رھتا - مثال کے طور پر جو لسانی اقلیتین آندھراپردیش میں ھیں ڈائرکٹوریٹ میں انکے لئے اگر ڈپٹی ڈائرکٹوریٹ کا محکمہ قائم کیا جاتا تو زیادہ مناسب تھا - وزیر تعلیم نے بتایا کے تعلیمی اداروں کی دیکھ بھال کیلئے اور تعلیمی اداروں پر گرفت مظبوط رکھنے کیلئے گزیٹیڈ انسپکٹر آف اسکولس کے اختیارات کو غیر محدود کردیا گیا ھے - میں جناب کی توجہ اس جانب مبذول کراونگا کے گزیٹیڈ انسپکٹرس کی جو جایئدادیں قائم کی گئی ھیں اس میں کوئی تناسب کو پیش نظر نہیں رکھا گیا ھے - ۷ ھائی اسکولس کیلئے ایک گزیٹیڈ انسپکٹر آف اسکولس کی جائیداد کو قائم کیا گیا ھے - اور بعض اضلاع کیلئے صرف ایک ھی گزیٹیڈ انسپکٹر آف اسکولس کی جائداد ھے مثال کے طور پر میں اپنے ضلع کی مثال آپ کے سامنے رکھتا ھوں وھاں پر ۷۸ ھائی اسکولس ھیں ان سب کے لئے صرف ایک ھی گزیٹیڈ انسپیکٹر کا پوسٹ ھے - برخلاف اس کے نظام آباد جیسے چھوٹے ضلع کے اندر دو دو گزیٹیڈ انسپکٹر آف اسکولس کے پوسٹ ھیں - ایک اور چیز کی طرف توجہ مبذول کراونگا کہ حکومت آندھراپردیش نے پہلی مرتبہ اردو کے تعلق سے بہت ھی فراخدلانہ نقطہ نظر اختیار کیا ھے - یہ صیح ھے کہ سنجیوا ریڈی صاحب برھمانند ریڈی ، پی - وی - نرسمہا راو صاحب کے زمانہ میں بھی اردو کے تعلق سے ریاستی حکومت فراخ دلانہ نقطہ نظر اختیار کی ھے لیکن گزشتہ ایک ڈیڑھ سال کے اندر اردو اکیڈیمی کا قیام عمل میں آیا ھے -

بیسک ٹریننگ اسکولس ۷۴-۱۹۶۹ سے بند تھے - لیکن اب یعنی ۱۲ اسکولس کا قیام عمل میں آیا ہے - حکومت نے یہ بھی اعلان کیا کہ رائے چوٹی کڑپہ ڈسٹرکٹ تیروسیٹ ضلع حیدرآباد میں اور ایلورو ضلع مغربی گوداوری میں بھی اردو سکشن قائم کے جارہے ہیں چنانچہ نمبر و سیٹ (ضلع حیدرآباد) کے لئے ڈسمبر میں ۱۰۳ اسایذہ سے درخواستیں طلب کی گئی ہیں میں اس سلسلے میں وزیر تعلیم سے کرونگا کے وہ ان سکشن کے کھولنے کے تعلق سے فوری عملی اقدامات کریں - میں یہ پہلی مرتبہ کہ رہا ہوں کے لساتی اقلیپوں کے تعلق سے بہت ہی فراخ دلانہ نقط نظر اختیار کیا گیا ہے - اردو اکیڈیمی کا قیام اس کی واضح مثال ہے - حکومت کو بدھائی دیتے ہوے میں یہ عرض کرنگا کے ان رقومات کے الاٹمنٹ میں فراخ دلانہ نقطہ نظر اختیار کرے تلنگانہ کے اضلاع میں اردو مدراس کی کافی تعداد ہے - اور بعض اضلاغ میں چار چار جونیر کالجس کام کررہے ہیں - میں وزیر تعلیم سے یہ خواھش کرونگا کے ہر ایک ضلع میں ایک ڈپٹی انسپیکٹر آف اسکولس کا پوسٹ قائم کریں - لسانی اقلتیوں کے اردو، مرھٹی اور کنڑی اسکولس کی دیکھ بھال کا کام کریں - اور ایک چیز کی طرف آپکی توجہ مبذدل کراونگا - چھ نکاتی فارمولا کے تحت ریجنل اسکیات کے لئے جو رقومات الاٹ کی جارہے ہیں وہ صرف پوسٹ گریجوٹ سنٹر کے حد تک محدود ہیں - تلنگانہ میں ورنگل، آندھرا میں گنٹوو اور اننت پور کے پوسٹ گویجویٹ سنٹر کو چھ نکاتی فارمولا کے تحت رقومات دی جارھی ہیں -

ابھی وزیرتعلیم نے اپنے نوٹ میں بتایا کے پورے آندھراپردیش میں چار اضلاع ایسے ہیں جہاں لڑکیوں کیلئے کوئی ڈگری کالجس نہیں ہیں - یہ اضلاع محبوب‌نگر نلگنڈہ میدک اور عادل‌آباد ہیں - میں چاھونگا کے ان چار اضلاع کے منجلہ دو اضلاع میں ڈگوی کالجس قائم کی جایں - آپ نے اپنے نوٹ میں یہ بات بتائی ہے محبوب نگر، نلگنڈہ اور میدک یہ اضلاع حیدرآباد کے بہت قریب ہیں - اگر آپ دو ڈگری کالجس دے رہے ہیں تو اس کیلئے عادل‌آباد سب سے زیادہ موزوں ہوسکتا ہے - ابھی میرے بیشتر و ایک ممبر شری نارائن ریڈی صاحب نے بتایا کے آندھراپردیشں میں تعلیم کا اوسط ۲۴ فیصد عادل‌آباد پورے آندھراپردیشں میں سب سے کم یعنی ۱۳۰۰ فیصد ہے - یہاں پر لڑکیوں کے لئے کالج نہیں ہے اور یہ پسماندہ علاقہ ہے - آپ بیاک ورڈ اضلاع کو اوپر لانے کا سونچ رہے ہیں تو میں چاھونگا عادل آباد میں عورتوں کے لئے ڈگری کالج قائم کویں حکومت نے ہرضلع میں اورہر تعلقہ میں ہیڈکواٹر پر ایک جونیر کالج قائم کرنیکا اعلان کیا ہے - ضلع عادل آباد میں چھ تعلقہ ہیڈکواٹرس لکشٹی پیٹھ مدھول سرپور مدنور خانہ‌پور ایسے ہیں جہاں پر ایک بھی جونیر کالج نہیں ہے - یہی نہیں بلکہ خود ڈسٹرکٹ عادل‌آباد میں بھی ایک علیحدہ جونیر کالج نہیں ہے - اور اس کے علاوہ اس ڈسٹرکٹ میں کوئی ٹکنیکل انسٹیوٹ اور کوئی کالج نہیں ہے - میں چاھونگا

کے چھ نکاتی فارمولا کے تحت جو رقومات ریجنل اسکیمات کے تحت صرف کی جارہی ہیں ۔ تو عادل آباد ہی وہ ضلع ہے جس پر توجہ مرکوز کرنی چاہئے کیونکہ اعداد و شمار کے اعتبار سے یہی ضلع سب سے پسماندہ ہے ۔ عادل آباد ایک سرحدی علاقہ ہے وہاں پر ہندی اور مرہٹی بولنے والوں کی کافی تعداد آباد ہے ۔ وہاں دو ہندی کے اسکولس کام کررہے ہیں اور مرہٹی کے ہائی اسکول بھی وہاں کام کر رہے ہیں ۔ اس تعلق سے بھی حکومت اپنی توجہ مرکوز کرے ۔ ائی ۔ اے ۔ ایس اور ائی ۔ پی ۔ ایس وغیرہ کے امتحانات کے لئے تربیتی مراکز قائم کرنے کے تعلق سے وزیر موصوف نے اپنی تقریر میں بیان کیا ہے ۔ یقناً یہ بات لائق توجہ ہے کیونکہ ۱۹٦۷ سے ۱۹۷۰ تک آئی ۔ اے ۔ ایس اورآئی ۔ پی ۔ ایس کے امتحانات ہوے ہیں ان میں زیادہ تر شمالی ہند اترپردیش ، پنجاب، بہار اور مغربی بنگال سے منتخب ہونے والوں کا تناسب زیادہ ہے ۔ میں یہ کہنا نہیں چاہتا کے انکا تناسب نہ بڑھے لیکن ضرورت اس امر کی ہے کے ہماری اسٹیٹ کو بھی اپنا پورا پورا حصہ ملنا چاہئے ۔

(శ్రీ) సైఫుల్లాబేగ్ (పితేరు) :—అధ్యక్షా, యీ నాడు మన విద్యాశాఖా మాత్యులు ప్రవేశపెట్టిన విద్యా డిమాండును బలపరుస్తూ కొన్ని ముఖ్యమయిన విషయాలు చెప్పదలచాను. మన విద్యా బడ్జెట్ 1971 వ సంవత్సరములో 65 కోట్ల రూపాయలు ఉండగా ఇప్పుడు 140 కోట్ల రూపాయలకు పెరిగింది. ఈ నాడు మనకు చదువుకున్నవారు 16 శాతం ఉన్నారు. ఇప్పుడు చదువుకునేవారు 24 శాతం వరకూ ఉన్నారు. యీ లీకేజి ఎక్కడ ఉందోమరి. ఇతర రాష్ట్రాలతో పోలిస్తే కేరళ 60 శాతము, మద్రాసు 39 శాతము మహారాష్ట్ర 39 శాతము, గుజరాత్ 35 శాతము మణిపూరు 32 శాతము పంజాబు 33 శాతము ఉండగా మన బడ్జెట్ పెరిగినప్పటికి చదువులో వెనుకగా ఉన్నాము. జనాభా 80 శాతము పల్లె ప్రాంతాలలో ఉన్నారు. పట్టణాలపైన ఎక్కువగా ఖర్చు చేస్తున్నాము కాని 80 శాతం వరకూ పల్లెలలో ఉన్న వారి చదువు విషయంలో శ్రద్ధవహించడములేదు. పల్లెప్రాంతాల వారికి చదువు విషయంలో శ్రద్ధవహించి ఎక్కువగా ఖర్చుచేయాలని కోరుతున్నాను. ప్రాథమిక విద్యవరకూ యస్.యస్.సి. వరకూ హెచ్చుగా హాస్టల్సు సౌకర్యం కలుగచేసి పేదవారికి ఎక్కువగా చదువుకునె అవకాశం కలుగచేయాలి. ఉపాధ్యాయులు ట్యూషన్సు చెప్పుకుంటున్నారు. ఆ పద్ధతి నిలపాలని కోరుతున్నాను. ట్యూషన్సు చెప్పేవారు 20 శాతం మార్కులు యాడ్ చేస్తున్నారు. వచ్చిన మార్కులకు ట్యూషన్సు చెప్పించుకునె విద్యార్థులకు ఆ 20 శాతం మార్కులు కలుపుతున్నారు. డబ్బు ఉన్న విద్యార్థులే ఆ అవకాశం వినియోగించుకుని పైకి వస్తారు కాబట్టి ఆ ట్యూషన్సు పద్ధతి రద్దు చేయాలని కోరుతున్నాను. అన్ని రంగాలలో విద్యను ముందుకు తీసుకొని రావాలి. ఈ శాఖకు ముగ్గురు డైరెక్టర్లు వున్నారు. ఇది చాలదని నా అభిప్రాయము. నేనొక చిన్న సూచన ఇందులో చేయదలచుకొన్నాను. వీరు యిపుడు ఇండిపెండెంటుగా చేస్తున్నారు. వీరిపైన డైరెక్టరు జనరల్ ఆఫ్ ఎడ్యుకేషను అని ఒకరిని నియమిస్తే శాఖా చక్కగా వుంటుందని నేను అనుకొంటున్నాను. కాని పోస్టు పెట్టక పోతే 12.20p.m.

ఎడ్యుకేషను శెక్రటరి గారే ఆ బాధ్యతను వహిస్తె బాగుంటుందని నేను మనవి చేస్తు, పల్లె ప్రాంతాలలో ఎక్కువ ప్రాధాన్యత యివ్వాలని మంత్రిగారిని కోరుతూ మీరు ఈ అవకాశము యిచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు అర్పిస్తు విరమిస్తున్నాను.

Sri Syed Hasan (Charminar) :—Sir, I will tell about Technical Education first. There are Typewriting and Shorthand Examinations. They should be conducted twice a year. But they have been conducted in a very careless manner once in a year only. Results are taken out after 6 months. Certificates of 1972 Examinations have not been distributed till now. As you know, since 1972, the post of the Director of Technical Education is vacant. The Hon'ble Minister has given assurance in the House. But so far, it has not been filled up. Several other Gazetted posts are vacant in D. T. E.'s office and you can understand the plight of the department.

Coming to Education side, Sir. The yardstick of the prosperity and civilization of a State is by three things. It is where the Government provides better food, better health facilities and better education. Now, we are on the point of education and we would like to see about the conditions of education in our State. This is the third generation since 1947 where we have still been experimenting on the generation. We are experimenting on a generation who are going to become the citizens of tomorrow. We are in the process. The Minister has said in second para at page 8 as follows :—

"Government is concerned about the poor progress in the development of elementary education inspite of our commitment to free universal compulsory elementary education. There has not been any improvement either in enrolment or in attendence at the primary level. Since this is the foundation in the educational process of the children, the Government is keen to implement appropriate measures to secure great enrolment as well as great attendance. From now onwards, the accent will be on the development of primary education". This is very clear. The Government itself is not satisfied. We have to go to the reason as to why it is happening. I will quote two instances as to why this is happening. For example, last year the Class VII Examinations were held and it is almost a Public Examination. and the material, for the Examination, supplied by the Hyderabad District D. E. O. was for 7 days. But the material exhausted in one day. You can understand the plight of those students who had to write the examinations. Then, there is one Tamil Medium School at Secunderabad. At the time of Examination, papers were given to those Tamil medium students. They had gone through the paper and three questions were missing in the paper. They pointed out to the Invigilators and they had to run to Dy. Inspector of Schools. There, they asked

them to go to D.E.O's Office. There, they sent them to Key's High Schools, where the person, the teacher who set the paper, was available. They then cantacted the paper setter. There, the paper-setter said like this "As per the instructions, I have to destroy the original paper which was set by me". If this is the case, you can know very well the plight of the students. Another point Sir, There is Jawahar Upper Primary School, where 100 students were appearing for the examinations. They have to write the examinations. But only 60 question papers were sent and 40 boys had to wait till such time the papers were made available for them to write the examination till 3-00 p.m.

You would be surprised to know that one teacher in Science was appointed by D.E.O. as English Examiner and a Gazetted Officer as Examiner in Maths for the same Examination. This has also to be looked into by the Minister. The reasons for unsuccessful primary education is the lack of buildings and furniture and even chalks. Teachers themselves are supposed to purchase the chalks for 10 paise or so for their teaching. Without it. they cannot manage. This is the condition of the Primary Schools, and Secondary schools. Urdu Schools at Charminar, Dharushafha, Kali Kaman have been abolished. Irrespective of caste and religion majority of population in those localities speak Urdu and they perfer their childrens to study with Urdu Medium. Even late Sri K V. Ranga Reddy, former Dy. Chief Minister had a special staff to translate his office files in Urdu. His endorsements were again re-translate in English. A peculiar tendency has cropped and the Urdu schools were abolished. Another reason for failure of these institutions is that there are no library facilities, no laboratory facilities, no subject-wise teachers, no trained-hands etc. At the same time there are certain persons, who pay heavy donations to Mission Schools for education of their children. It is high time that the authorities should look into these gaps. There are certain other matters which other members have already told in this connection. Now about the administrative lapse and treatment of superiors with the teachers, there is a person at Jami Osmania School, who applied for leave on medical reasons from 12-12-1975 to 5-1-1976. In between, he was transferred from one place to another. He was Urdu speaking person and he was transferred to Telugu medium school. This person was served with the transfer orders in a peculiar way with two police constables and Gazetted Inspector. They went inside and they served the order and pasted it on the wall. The ladies of his family observe parda and that was also over-looked, while serving the order. Even after the expiry of the leave, the person had to go to the D.E.O. or Inspector of Schools for postings, else the service of transfer orders could have been done through Registered Post. This sort of inhuman behaviour is highly objectionable.

I happened to be a Member of the Osmania University Senate. About 6 Point Formula and about region-wise appointments, areas have been fixed. In Hyderabad City, 60 teachers from Kurnool district were appointed. They obviously deprived the persons from this region. I will tell you one other interesting thing. 2 Members are nominated from the Assembly to the Osmania University Syndicate. One person who was defeated in Senate elections was also nominated. Cannot you get any better person than him? You must see all these things. A person from Workers' Community, or a person from Bar Council or a retired Educationist. could have been taken. We should have selected a person with more skill and capability. Another thing is in Osmania University, people who are aged about 45 to 50 years were removed and persons aged about 60 years were appointed. Violation of Rules is there. There are a set of rules. If there is violation of rules, it should be looked into. The Vice-chancellor has the authority of appointments and he made the appointments of the Principal of a College, Controller of Examinations, Additional Controller of Examinations, Lecturers, Readers etc., single-handed. A person who has to supervise is incharge of several matters as Registrar and the President of Osmania University Teachers Association etc. One person is given charge of so many important assignments and you have to see that also, as it cannot be by passed easily.

In 1973-74, 2 fresh lecturers were appointed in Economics and in 1974-75, 3 senior readers were forced to apply for pre-mature retirements. This sort of things should go from the Educational Institutions and the Educational Institutions should be encouraged to grow in a healthy atmosphere. I hope it will be looked into. Thank you, Sir.

12.30. p.m. శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి :— అధ్యక్షా, కాంప్రెహెన్సివ్ ఎడ్యుకేషను బిల్లు శాసనసభ సమావేశాలు పరిసమాప్తి అయ్యేలోగా ప్రతిపాదించడానికి ముఖ్యమంత్రిగారు విద్యామంత్రిగారు అంగీకరించడం చాలా సంతోషకరమైన విషయం. కనీసం దానిమీద రెండురోజులు చర్చించి దానిని జాయింటు సెలక్టు కమిటీకి పంపిస్తే బాగుంటుందని నేను అర్థిస్తున్నాను. యు జి సి స్కేల్సును అమలు జరిపే విషయములో 1-1-1973 నుంచి అమలు జరపగలిగితే బాగుంటుంది అనే సూచన చేస్తున్నాను. ఏలాంటి షరతులు లేకుండా అమలు జరిపితే బాగుంటుంది. మెరిట్ అనేదానికి డిఫినిషను చెప్పాలంటే చాలా కష్టమైన విషయం. నిర్వచనము లేనటువంటి పదము. ఖచ్చితమైన నిర్వచనములేని ఒక పదాన్ని మెజరింగురాడ్‌గా పెట్టుకోవాలంటె చిన్నపనా ? కొలబద్ధలేని వ్యవహారంగా తీసుకుంటే యిబ్బంది కలుగుతుంది. పైగా యు జి సి వారు 80 శాతము గ్రాంటు యిచ్చేదానికి సిద్ధముగా ఉన్నారు. యుజిసి స్కేల్సు రెట్రాస్పెక్టివ్ ఎఫెక్టివ్‌గా అమలు జరిపితే గ్రాంటు యివ్వడానికి వారు సిద్ధముగా ఉన్నారు కాబట్టి రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి వచ్చే నష్టము లేదు. ఈ విధముగా చేస్తే బెనిఫిట్స్ ఉపాధ్యాయులకు లభ్యము అవుతాయి. కావున 1-1-1973 నుంచి రెట్రాస్పెక్టివ్ ఎఫెక్టుగా అమలు చేయగిలితే బాగుంటుంది. ఈ ప్రైవేటు మేనేజిమెంటును సంబంధించి ఎడ్యుకేషనల్

ఇనిస్టిట్యూషన్సులో జరిగే అనేక సమస్యలు గురించి అనేక దఫాలు మంత్రి వర్గం దృష్టికి తీసుకురావడం జరిగింది. జీతాలు ఇచ్చే విషయం అయితేనేమి, లేబరేటరీ, లైబ్రరీ ఎక్విప్‌మెంటు మీద మీరు యిచ్చే గ్రాంటును దుర్వినియోగం చేయడం మొదలైన వ్యవహారాలు ఎన్నో జరుగుతూనే ఉన్నాయి. మీరు 100 శాతము టీచింగు గ్రాంటు యిస్తున్నా కూడా 3, 4, నెలలు జీతాలు యివ్వకుండా దుర్వినియోగం చేసిన సంఘటనలు ఉన్నాయి. నేను ఈ విషయాలు శ్రీ యం. వి. కృష్ణారావుగారి దృష్టికి తీసుకుని వచ్చాను. వాకాడు విద్యాసంస్థలలో 3 నెలలు 4 నెలలు మొన్న జనవరి నెలదాకా యివ్వకుండా ఉంటే వారు విచారణ చేయమని డి. ఇ. ఓ. ని పంపారు. డి. ఇ. ఓ. గారికి వాళ్లు ఎక్కడ దొరుకుతారో అర్థము కావడములేదు. డి. ఇ. ఓ. గారు ముందుగా ఫోనుచేసి పోతే డి. ఇ. ఓ గారు వస్తున్నారు అని తెలిసికొని పంటిడేట్స్‌తో సంతకాలు పెట్టమని టెలిగ్రాం ఇచ్చి ఉపాధ్యాయులచేత పంటి డేట్స్‌తో ఎక్విటన్సు రిజిష్టరులో సంతకాలు పెట్టించిన సంఘటనలు ఉన్నాయి. లేబరేటరీ లైబ్రరీలకు ఎక్విప్‌మెంటు ఖచ్చితంగా మీరు వస్తురూపములో యిస్తే బాగుంటుంది గాని గ్రాంటు రూపములో యివ్వడము మంచిదికాదు. కొన్ని విద్యాసంస్థలు ఇంటర్ స్టేట్ స్మగ్లర్స్ చేతులలో ఉన్నాయన్న విషయము కూడా నిర్వివాదాంశమైన విషయం. మొన్న 11 వ తేదీన నా ప్రశ్నకు సమాధానముయిస్తూ వాకాడు విద్యాసంస్థల అధినేతలు కొంతమంది ఇంటర్ స్టేట్ స్మగ్లింగ్‌లో ఇన్‌వాల్వ్ అయినారు. అరెస్టు చేయడానికి కూడా దొరకడము లేదనే విషయము ఈ శాసనసభలోనే ఒప్పుకున్నారు. మీరు లేకపోవచ్చు. అటువంటి వ్యక్తుల చేతుల్లో విద్యాసంస్థలు ఉన్నాయని ముఖ్యమంత్రిగారు, చల్లా సుబ్బారాయుడు గారు ఒప్పుకున్నారు. అటువంటి వ్యక్తుల చేతులలో ఈ విద్యా సంస్థలు ఉండడము న్యాయమైన విషయమా? ఎబ్‌స్కాండ్ అయిన వ్యక్తులు పరోక్షంగా విద్యా సంస్థలు నిర్వహించాలంటే చిన్న విషయం కాదు. దీని విషయంలో తీవ్రంగా ఆలోచించి అటువంటి విద్యా సంస్థలన్నీ ప్రభుత్వము స్వీకరించేటట్లు ఏర్పాటు చేయాలని నేను అభ్యర్థిస్తున్నాను. ఇక అప్‌గ్రేడు చేయవలసినటువంటి ట్యూటర్, డిమానిస్ట్రేటరు పోస్టులు అనేక చోట్ల ఉన్నాయి. ట్యూటరు, డిమానిస్ట్రేటరు పోస్టులు ఎబాలిష్ చేసి వీటిని కూడా అప్‌గ్రేడ్ చేసి లెక్చరరు పోస్టులుగా కన్వర్టు చేస్తే బాగుంటుందేమో ఆలోచించమని కోరుతున్నాను. జూనియర్ లెక్చరరు పోస్టులు కూడా డిగ్రీ కాలేజీలలో ఉన్నవి కనుక లెక్చరర్ పోస్టులుగా కన్వర్టు చేస్తే బాగుంటుందని నేను సూచన చేస్తున్నాను. ఈ నాన్ టీచింగు స్టాఫ్ ప్రైవేటు మానేజిమెంట్సులో ఉన్నటువంటి ఇన్‌స్టిట్యూషన్స్‌లో వాళ్ళ బావమరదులు, వారి అన్నదమ్ములు, మేనమామలు, మేనల్లుల్లు, వీళ్ళందరిని పెట్టుకుంటారు. నామకార్థమే వారి పేర్లు రిజిష్టర్సులో ఉంటాయి. కాని వాళ్ళు ఎప్పుడూ వచ్చిన పాపాన పోలేదు. నెలకు 10,000 రూపాయలు కనీసం నాన్‌టీచింగు స్టాఫ్, బినామీ నాన్ టీచింగు స్టాఫ్ మీదనే సంపాదించేటటువంటి ప్రైవేటు ఎడ్యుకేషనల్ ఇన్‌స్టిట్యూషన్సు వాకాడు ఇన్‌ట్యూషన్స్ ఉన్నాయి. అధికారులకు, డి.పి.ఐ. గారికి వ్రాసినా, శ్రీ యం. వి. కృష్ణారావు గారికి వ్రాసినా

వారు డి.ఇ.ఓ.ను మాత్రమే పంపుతున్నారు. డి.ఇ.ఓ.ను పంపితే వాళ్ళు జవాబు చెప్తుతారా ? గొప్ప వ్యక్తుల మీద విచారణకు ఒక జిల్లా విద్యాశాఖాధికారి పోతే అక్కడ ఎవరు కనబడుతారు ? బినామీ పెర్సన్స్‌ను ప్రొడ్యూస్ చేసి వీళ్ళే నాన్ టీచింగు స్టాఫ్ అని వాళ్లు చెప్పుతూ ఉంటే పాపము డి.ఇ.ఓ. గారు నల్ల మొఖము వేసుకుని వచ్చే పరిస్థితి ఉంటే డి.పి.ఐ. గారు ఎందుకు స్వయంగా చూడరు ? ఎడ్యుకేషన్ డిపార్టుమెంటునుంచి విజిలెన్సు సెల్ వాళ్ళను ఎందుకు పంపరు ? కేవలం డి.ఇ.ఓ. తోనే ఎంక్వయిరీ పరిమితం చేస్తారా ? ఎడ్యుకేషన్ సెక్రటరీ స్వయంగా పోయి ఎందుకు ఎంక్వయిరీ చేయకూడదు ? లేదు నేను ఒక్కటే చెబుతున్నాను. శ్రీ యం.వి. కృష్ణారావు గారినే రమ్మంటున్నాను. స్థానిక శాసన సభ్యులను పిలిచి ఎంక్వయిరీ కండక్టు చేయించండి. బినామీ నాన్ టీచింగు స్టాఫ్ వ్యవహారమైతేనేమి నాలుగు నెలలు జీతాలు యివ్వని వ్యవహారమైతే నేమి, ఏంటీ డెట్స్‌తో క్రెట్ యిచ్చి ఎక్విలెన్స్ రిజిష్టరులో సంతకాలు పెట్టించే వ్యవహారమైతే నేమీ నేను ఋజువు చేయడానికి సిద్ధముగా ఉన్నాను. శ్రీ యం.వి. కృష్ణారావు గారిని రమ్మనమని అర్థిస్తున్నాను. మీ ప్రభుత్వానికి మంచి పేరు రావాలంటే యిటువంటి విషయాలన్నీ సీరియస్‌గా తీసుకుని విద్యా విషయంలో ఖచ్చితమైన నిబంధనలు అమలు జరిపే ఏర్పాటు చేయమని నేను అర్థిస్తున్నాను. స్కూళ్ళలో వృత్తి విద్య విషయంలో సెంట్రలు ఎయిడ్ ఉందంటున్నారు. దానిని మనం ఎక్కువగా తెచ్చుకోడానికి ప్రయత్నం చేయాలంటే ఈ పథకం విస్తృతంగా అన్ని పాఠశాలలలో అమలు జరుపడానికి ప్రయత్నం చేయాలని నేను కోరుతున్నాను.

12.40 p.m. ఇక వాకాడు విద్యా సంస్థలలో డి.ఎ. కు సంబంధించిన డిడక్టు చేసిన కంపల్‌సరీ డిపాజిట్ అమౌంటు 14 నెలల నుండి బ్యాంకులో డిపాజిట్ చెయ్యలేదు. ఇది ప్రభుత్వం దృష్టికి వచ్చింది విచారణ చేయలేదు. ఎందుకు డిపాజిట్ చేయలేదని నేను అడుగుతున్నాను. ఈ రోజు టెలిఫోన్ చేసి అడగండి 14 నెలలుగా మరి డిడక్టు చేసినటువంటి ఇంక్రీజ్‌డ్ డి.ఎ. పాళ్ళు డిపాజిట్ చేయకుండా మిస్‌ప్రోప్రియేట్ చేసి తినేస్తే, స్టాపు గతి ఏమిటి ? మరి ప్రభుత్వం ఎందుకు చూస్తూవూరుకో వాలని నేను అడుగుతున్నాను. ఇది ఎంతవరకు సబబుగా వుందని నేను అడుగుతున్నాను. ఇటువంటి స్పెసిఫిక్ కేసులు ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకురమ్మంటూ వుంటారు కృష్ణారావుగారు. మరి నేను కృష్ణారావుగారి దృష్టికి స్పెసిఫిక్ ఇన్‌స్టెన్‌సెస్ తెస్తూవున్నాను. దాని మీద వెంటనే రామచంద్రన్‌గారిని రేపు రైలు ఎక్కించండి, వాకాడులో దిగమనండి. దీనిని రెమిట్ చేసారో లేక మిస్‌ప్రోప్రియేట్ చేసారో మీకు స్పష్టంగా అర్థం అవుతుంది. ఉపాధ్యాయులతో మేనేజ్‌మెంటు వారు చెలగాటం ఆడుతూవుంటే ఇది ఎంత వరకూ బావుందో ఒకసారి చూడమని నేను కోరుతున్నాను. ఇక స్కూల్ లెస్ సెంటర్సు 1971 లెక్కల ప్రకారం 5657 మన రాష్ట్రంలో వున్నాయి. 71 సంవత్సరం యివతల బహుశా 50 శాతం స్కూల్ లెస్ సెంటర్సు పెట్టి వుండవచ్చునని నేను ఊహిస్తున్నాను. అది ఊహామాత్రమే. పోతే స్కూల్ లెస్ సెంటర్సు ఇంకా పెరిగే వుండవచ్చుకూడా, ఎందుకంటే రీహేబిలిటేషన్ సెంటర్సు కొన్ని తయారవుతూ

వుంటాయి. అటువంటి చోట్ల కూడా స్కూల్సు పెట్టవలసిన అవసరం ఉంటుంది. స్కూలులెస్ సెంటర్సు సంఖ్య మొదట 50 శాతం చూపినా యిప్పటికి 10 శాతం 15 శాతం పెరిగేటటువంటి అవకాశం వుంది. కనీసం ఒక సంవత్సరంలో స్కూల్ లెస్ సెంటర్సు లేవు అని అనిపించుకుంటే మన రాష్ట్రం మొదటిదిగా రాగలిగితే మరి ఏకోపాధ్యాయ పాఠశాలలు పెట్టగలిగామని నిరూపించుకో గలిగితే బాగుంటుందని నేను కోరుతున్నాను. ఇక 1975 వరకు దాదాపు 4, 5 సంవత్సరాలు ఈ మూడవ డిగ్రీ కోర్సులో ఉండేవాళ్లకు ఫైనల్ ఎగ్జామినేషన్స్ రోజు విడిచి రోజు ఎగ్జామినేషన్స్ పెట్టేవారు వెంకటేశ్వరా విశ్వవిద్యాలయంలో. ఎందుకనో దురదృష్టవశాత్తూ ఈ సంవత్సరం మరి మూడేండ్లకు ఒకేసారి ఎగ్జామినేషన్ జరిపే పథకం పెడుతూ వుంది. ఇక వచ్చే సంవత్సరం ప్రతి సంవత్సరం ఎగ్జామినేషన్ ఉంటుంది. అందువల్ల డిగ్రీ కోర్సెస్‌లో త్రీ యియర్సుకు కూడా ఏ సంవత్సరమునకు ఆ సంవత్సరం కోర్సుకు ఎగ్జామినేషను పెట్టాలి. ప్రతి యియరు పెడుతున్నారు కాబట్టి ప్రతిరోజు పెట్టుకున్నప్పుడు యిబ్బంది వుండదు. కాబట్టి త్రీ యియర్సు కోర్సును ఒకేసారి జరిపేటప్పుడు రోజు విడిచి రోజు యీ సంవత్సరం కూడా ఫైనల్ యియర్ ఎగ్జామినేషన్సు జరిపితే బాగుంటుంది. దీనిని యీ ఒక్క సంవత్సరం కోసం మీరు ఎందుకు అభ్యంతరం పెడుతున్నారని నేను అడుగుతున్నాను. అభ్యంతరం పెట్టకుండా ఫైనల్ యియర్ డిగ్రీ ఎగ్జామినేషన్స్ వెంకటేశ్వరా యూనివర్సిటీలో ఆల్‌టర్‌నేటివ్ డేస్ నిర్ణయించేటటువంటి ఉత్తర్వులు జారీ చెయ్యాలని నేను కోరుతున్నాను. ఇక లిబరలైజ్‌డ్ పెన్‌షన్ స్కీమ్సు. మీరు 1969 నుండి అమలు జరుపుతున్నారు మరి రెట్రాస్‌పెక్టివ్ ఎఫెక్టుతో మీరు యివ్వవలసిందని యివ్వమని నేను అనను. కనీసం, మిగిలిన వాళ్లకు రిటైర్ అయి జీవించి వుండేవాళ్లకు అందరికి కూడా యీ నాటినుంచి అయినా యివ్వండి. దానికి ఒక టైమ్ లిమిట్ ఎందుకు పెట్టాలి, ఫలానా సంవత్సరానికి యివతలే యిస్తామని, రిటైర్ అయి యింకా జీవించి వుండే వారికి, మరి బ్రతికే జీవనం లేని వాళ్లకు, మరి కాలం గడుపుకోవడానికి యిబ్బంది పడే వ్యక్తులకు అందరికికూడా యీ లిబరలైజ్‌డు పెన్‌షన్ స్కీం యిక ముందునుంచి అయినా యిస్తే బాగుటుందని నేను కోరుతున్నాను. ఇక మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వ విద్యా సంస్థలే కానీయండి. ప్రైవేటు మేనేజ్‌మెంట్సులో వున్నటువంటి విద్యా సంస్థలే కానీయండి, స్టాఫ్ ప్యాట్రన్ ప్రకారం మనము పోస్టులు యివ్వడం లేదు. ఉదాహరణకు చెప్పాలంటే అప్పర్ ప్రైమరీ స్కూలు వుంది. దానికి బి. ఇ. డి. హెడ్‌మాస్టారు వుండాలి. గ్రేడ్-2 తెలుగు పండిట్ వుండాలి. గ్రేడ్-2 హిందీ పండిట్‌ను యివ్వగలిగామా అంటే యివ్వలేక పోయాము. మరి 7వ తరగతికి పబ్లిక్ ఎగ్జామినేషన్ వుంది. మరి హిందీ కంపల్‌సర్ సబ్జెక్టు చేశాము. మరి హిందీ పండిట్ లేకుండా హిందీ ఎగ్జామినేషన్‌కు 7వ తరగతి విద్యార్థి పోతే ఎంతవరకు న్యాయంగా వుంటుందో ఆలోచించమంటున్నాను. మరి స్టాఫ్ ప్యాట్రన్ ప్రకారం కనీసం అటువంటి పోస్టులయినా గ్రేడ్-2 హిందీ పండిట్ తెలుగు పండిట్ పోస్టులపైనా ప్రతి అప్పర్ ప్రయిమర్ స్కూల్సులో యివ్వవలసిన అవసరం వుంది. స్టాఫ్ ప్యాట్రన్ ప్రకారం అదే విధముగా కాలేజీలలో కానీయండి,

హైస్కూల్సులో కానీయండి, స్టాఫింగ్ ప్యాట్రన్ ప్రకారం అదే విధముగ కాలేజీలో కానీయండి. హైస్కూల్సులో కానీయండి అప్పర్ ప్రయిమరీ స్కూల్సు వంటివి కానీయండి స్టాఫ్ ప్యాట్రన్ ప్రకారము పోస్టులు మంజూరు చేయాలి. అప్పుడే విద్య సక్రమంగా బోధించిన వాళ్లము అవుతాము. అయితే ఒక గ్రేడ్-1 తెలుగు పండిట్ పోస్టులు ఫుల్ గ్రోన్ హైస్కూల్సులో కూడా యీనాటికి లేవు. 10వ తరగతి వున్నటువంటి అన్ని హైస్కూల్సులో కూడా గ్రేడ్-1 తెలుగు పండిట్ పోస్టులు ఉండితీరాలి. కానీ చాలా హైస్కూల్సులో గ్రేడ్-1 తెలుగు పండిట్ పోస్టు లేకుండా గ్రేడ్-2 తెలుగు పండిట్స్ తోనే, మరి 10వ తరగతి కూడా ఆయనే టీచ్ చేస్తూంటే ఎంతవరకు గ్రేడ్-2 తెలుగు పండిట్ 10వ క్లాసు తెలుగు సబ్జెక్టు బోధించగలరో నేను ఆలోచించమని కోరుతున్నాను. ఇక యీ టీచర్సుకు సంబంధించి 1-4-60కి ఇవతల వాళ్లకు యివ్వవలసిన ఎరియర్సు అన్నీ కూడా యిచ్చారు. 1-4-68 ముందు వాళ్లకు యివ్వవలసిన ఎరియర్సు ఎన్నిసార్లు విజ్ఞప్తి చేసినా ఎందువల్లనో నిష్కారణంగా ఆ ఎరియర్సును మాత్రం డిస్‌బర్సు చేయకుండా వుంటున్నారు. 1-4-60 ముందు టీచర్సుకు రావలసిన బకాయిలు అన్నీ వెంటనే మంజూరు చేసే అవకాశాన్ని ప్రసాదించమని నేను అర్థిస్తున్నాను. ఇక యీ టీచర్సుకు సంబంధించి రెగ్యులరైజేషన్ ఆఫ్ సర్వీసెస్ కాని, డిక్లరేషన్ ఆఫ్ ప్రొమోషన్ కానియండి, పే ఫిక్సేషన్ కానియండి ఇంక్రిమెంట్లు మంజూరు కానియండి అవసరంగా మేనేజిమెంటు జాప్యం చేస్తున్నటువంటి సంఘటనలు ఉంటున్నాయి, పంచాయితీ సమితిలే కానీయండి, జిల్లా పరిషత్తులే కానీయండి ప్రైవేటు మేనేజ్‌మెంటులే కానీయండి ప్రభుత్వ ఆధీనంలో ఉండేటటువంటి సంస్థలే కానీయండి ఇటువంటి విషయాలలో జాప్యం చేస్తే కఠినమైన చర్యలు తీసుకోవలసిన అవసరం ఉంది. వెంటనే కృష్ణారావుగారు ఖచ్చితమైన ఉత్తర్వులు జారీ చేసి అటువంటి జాప్యం జరగకుండా చూడవలసి వుందని నేను అంటున్నాను. ఇక యీ ఎంటిసిడెంట్సు పద్ధతి తొలగించాలని ప్రతీ శాసనసభలోనూ చెబుతూనే యున్నాను. విద్యా పద్దులు వచ్చినప్పుడు, మరి యీ పద్ధతి తొలిగించలేదు. ఎందుకనో తెలియదు. కేవలం ఒక విద్యార్థి బి. యి. చదవడానికి కూర్చున్నా లేక సెకండ్రీ గ్రేడ్ ట్రైయినింగ్ స్కూలులో చేరినప్పుడే యీ యాంటిసిడెంట్సు వెరిఫై చేసి అతను పనికి రాని వ్యక్తి అయితే తీసివేయడం బావుంటుంది గాని రెండు సంవత్సరాలు ట్రైనింగ్ పూర్తి చేసుకొని ఉద్యోగంలోకి వచ్చిన తరువాత యాంటిసిడెంట్సు వెరిఫై చేసి తీసివేసిన సంఘటనలు కూడా వున్నాయి. ఆ విధంగా కాకుండా ఎప్పుడైతే అతను ట్రైనింగ్‌కు పోతున్నాడో అప్పుడే అది వెరిఫై చేస్తే బాగుంటుంది. ఉద్యోగం వచ్చిన తరువాత యీ యాంటిసిడెంట్సు వెరిఫై చేయడం న్యాయం కాదు. పి. జి. కోర్సులు నెల్లూరు వగైరా చోట్ల పెడతామని వాగ్దానం చేశారు. మరి శ్రీకాకుళం కూడా వెనుకబడిన ప్రాంతమని మిత్రులు అడుగుతున్నారు. అలాంటి సెంటర్సులో పి.జి కోర్సులు వరంగల్ గుంటూరు యూనివర్సిటీస్‌కు వాగ్దానం చేసారు. మంచిదే వీలైనంత ఎక్కువ విస్తారమైన సబ్జక్ట్సులో స్టార్టు చేయగలిగితే బాగుంటుందని నేను కోరుతున్నాను. సెంట్రల్ యూనివర్సిటీకి సంబంధించి ఏ కొద్దిపాటి సబ్జెక్ట్సుతోనో యీా

సంవత్సరం ప్రారంభించడం జరిగింది. కొద్దిమంది విద్యార్థులను చేర్చుకోవడం జరిగింది. దానికి విస్తృతమైన ప్రచారం కూడా యివ్వలేదు. ఏ ఏ కోర్సులు స్టార్టు చేసినది ఆఖరుకు రాష్ట్ర శాసనసభ్యులకు తెలియనటువంటి పరిస్థితి వుంది, ఆంధ్ర ప్రాంతంలో వున్న విద్యార్థులు కానీయండి తెలంగాణా ప్రాంతానికి సంబంధించిన విద్యార్థులు కానియండి అడ్మిషన్స్‌కు అప్లికేషన్‌లు పెట్టుకోవాలన్నా మరి ఏ ఏ సబ్జక్ట్సు ఉన్నాయో తెలియని పరిస్థితి ఉన్నది. రానున్న సంవత్సరంలో సైనా కేంద్రంతో సంప్రదింపులు జరిపి ఏ ఏ సబ్జక్ట్సు ఉన్నాయి యిక ఏ ఏ సబ్జక్ట్సు పెట్టబోతున్నారు, ఏఏ కోర్సులు స్టార్టు చేయ్యబోతున్నారు, ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌కు ఎన్ని సీట్లు యియ్యబోతున్నారు అనేది తెలుసుకుంటే బాగుంటుందని నేను కోరుతున్నాను. ఇక డి.పి.ఐ. ఆఫీసు కానీయండి, ఇంటర్ మీడియేట్ బోర్డు ఆఫీసు కానియ్యండి మహాసముద్రాలుగా తయారయ్యాయి, ఎంత ఎఫిషయంట్ ఎడ్మినిస్ట్రేటర్‌ను ఆఫీసర్సుగా వేసినా మరి లెజిస్లేటర్సు వ్రాసిన కాగితాలకు కూడా సమాధానం లేనటువంటి పరిస్థితి వుంది. ముఖ్యమంత్రిగారి దగ్గరనుండిగాని, యం.వి. కృష్ణారావుగారి దగ్గర నుండిగాని కనీసం ముట్టినట్లు కాగితం వస్తుందేగాని మరి ఇటువంటి ఆఫీసు నుండి మాత్రం ఎక్‌నాలెడ్జి చేసినట్లుకూడా రావడం లేదు. మరి ఏమిటి యీ ఘోరమైనటువంటి విషయం. మరి సామాన్య ప్రజానీకం వ్రాసే లెటర్సు ఏమైపోతున్నాయో అర్థం కాదు. ఇక ఇంటర్‌మీడియట్ బోర్డులో అయితే 4 సంవత్సరాలనుంచి పాస్ సర్టిఫికేట్సు కూడా బయటికి పోలేదు. ప్రొవిజనల్ సర్టిఫికేట్సు కూడా బయటికి పోలేదు, మరే కాలేజి నుండి వ్రాసినా డి.పి.ఐ. ఆఫీసు నుండి వ్రాసినా మాటపలుకు ఉండనటువంటి సంఘటనలుకూడా వున్నాయి. మరి యీ డి.పి.ఐ., డైరెక్టర్ ఆఫ్ స్కూలు ఎడ్యుకేషన్ కానీయండి, హైయ్యర్ ఎడ్యుకేషన్ కానీయండి యీ గుమాస్తాల సూపరెండెంట్ల పర్సనల్ రిజిస్టర్సు చెక్ చేస్తున్నారా అని నేను అడుగుతున్నాను వచ్చిన కాగితాలకు సమాధానాలు పోతున్నాయా నోటు పెట్టి పై అధికారులకు పంపుతున్నారా లేదా వెంటనే చర్య తీసుకున్నారా లేదా మరి పి.ఆర్. 15 రోజుల కొకసారి అయినా చెక్ చెయ్యాలని అడుగుతున్నాను. చెక్ చేయకపోతే వాటి గతి ఏమిటని నేను అడుగుతున్నాను. విద్యా సంస్థల నుండి వచ్చే కాగితాలకు సకాలంలో జవాబు పోకపోతే మరి పరిస్థితులు ఏ విధంగా వుంటాయో ఆలోచించమని నేను కోరుతున్నాను. ఇక డైవర్షన్ ఆఫ్ అన్‌స్పెండు బాలెన్సెస్ 51 లక్షలు మిగిలి వుంటే కనీసం కొంత మంది స్కూలు బిల్డింగుకు అడిగినా యివ్వకుండా దేనికి డైవర్టు చేసారో తెలియని పరిస్థితిగా తయారయింది ఎడ్యుకేషను డిపార్టుమెంటు. లిటరసీ సెంటర్సు కావాలని మనము కోరుతున్నాము. ఎక్కువ పెట్టవలసిన అవసరం కూడా వుంది. చాలా తక్కువగానే వున్నాయి. అడల్టు ఎడ్యుకేషను అవసరాలు ప్రతీ ఒక్కరికీ తెలిసినవే. వీలుంటే అడల్ట్సు లిటరసీ సెంటర్సు పార్టు టైము ఉద్యోగులనైనా నియమించి ఆ వూళ్ళో వుండే స్కూలు టీచర్సే కానీయండి, వి.డి.ఒస్ కానీయండి రాత్రులు పాఠశాలలను అడల్ట్సుకు నిర్వహించడానికి ఏర్పాటు చెయ్యండి. నెల్లూరు, ప్రకాశం, కర్నూలు జిల్లాలలో యిప్పటివరకు ఎస్.జి. అమలు పరచలేదు. ఎందువల్ల అంటే ఆ జిల్లాలో

మార్పిడి జరిగింది. రికార్డ్సు అన్నీ గోల్‌మాల్ అయ్యాయని అందుచేత అమలు జరుగలేదని కృష్ణారావుగారు అన్నారు.

12-50 p. m. ఇప్పటికైనా సెలక్షను గ్రేడు అమలు జరిగిందా అని అడుగుతున్నాను. మ్యూజిక్ అండు డ్యాన్సు సబ్జక్టు ప్రతి ఉమెన్సు కాలేజీలో పెడితే బాగుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను. టెక్స్టు బుక్సు ఎకడమిక్ ఇయర్ ప్రారంభంలో ప్రతి హైస్కూలుకు, కాలేజికి అందజేస్తే బాగుంటుందని మనవిచేస్తున్నాను. ఎలిమెంటరీ స్కూలు టీచర్సుకు లెజిస్లేటివ్ కౌన్సిలు ఎన్నికలలో ఓటు లేదు. ఎలక్షను కమిషనుతో సంప్రదింపులు జరిపి లెజిస్లేటివ్ కౌన్సిలు ఎలక్షన్సుకు ఎలిమెంటరీ స్కూలు టీచర్సుకు కూడా ఓటింగు హక్కు ఇప్పిస్తే బాగుంటుంది.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—వారికి మొత్తం ఎలక్షన్సు తీసివేసి క్లబ్ చేయాలని రికమెండు చేయాలని అనుకొంటున్నాము.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :—మొత్తం తీసివేస్తే ఎవరూ కాదని అనరు. కాని ఎలిమెంటరీ స్కూళ్ళలో పని చేస్తున్నటువంటి సెకండరీ గ్రేడ్ టీచర్సుకు ఓటింగు హక్కు లేదు, హైస్కూలులో పని చేస్తున్నటువంటి సెకండరీ గ్రేడు టీచర్సుకు ఓటింగు హక్కు ఉంది. ఎలిమెంటరి స్కూలులో ఉన్న సెకండరీ గ్రేడు టీచరు సీనియర్ మోస్టు మాన్ అయినా, రేపో మాపో రిటైర్ కాబోతున్నా వారికి ఓటింగు హక్కు లేదు. ఈయనకు మాత్రం ఓటింగు హక్కు ఉంది. అదృష్టవశాత్తు ఆయనకు హైస్కూలులో దొరికింది. దురదృష్టవశాత్తు ఈయనకు ఎలిమెంటరీ స్కూలులో దొరికింది. క్వాలిఫికేషను ఒక్కటే. కాని ఈయనకు ఓటింగు హక్కు లేదు. అదేవిధంగా బి.ఇ.డి. హెడ్‌మాస్టర్సు అప్పర్ ప్రయిమరీ స్కూలులో ఉంటే ఆయనకు ఓటింగు హక్కు లేదు. బి. ఇ. డి. అసిస్టెంటు హైస్కూలులో ఉంటే ఆయనకు ఓటింగు హక్కు ఉంది. ఈ డిస్క్రిమినేషను ఎందుకు? తీసివేస్తే మొత్తం తీసివేయండి. కాని ఎలక్షను కమిషను దృష్టికి ఈ విషయం తీసుకొని వచ్చి ఇటువంటి డిస్క్రిమినేషను లేకుండా చేస్తే బాగుంటుంది. పోలిటెక్నిక్సులో పని చేస్తున్న టీచర్సుకు దాదాపు 14 సంవత్సరాలనుంచి పే రివిజను జరుగలేదు. ఎందుకు జరగలేదో తెలియదు. కాబట్టి చీఫ్ మినిస్టరుగారు వెంటనే ఈ ఇష్యూను టేక్ అప్ చేస్తే బాగుంటుంది. ఇంజనీరింగు కాలేజీలలో పోస్టు గ్రాడ్యుయేషను కోర్సులు పెట్టగలిగితే బాగుంటుందనిమనవిచేస్తున్నాను. ఎట్లాగా బి.ఇ. పాసైనవారికి ఉద్యోగాలుదొరకడం లేదు. కాబట్టి వారు అది చదువుకొంటూ ఉంటారు. కాబట్టి పోస్టు గ్రాడ్యుయేట్ కోర్సులు ఎక్కడ వీలుంటే అక్కడ ఇంజనీరింగులో పెట్టగలిగితే బాగుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను, పాలిటెక్నిక్సులో 25 సంవత్సరాలనుంచి సిలబస్‌ను మార్చడం జరగలేదు. పాత కాలానికి అనుగుణంగా ఆ సిలబస్ ఉంది. మనం ఈ రాకెట్ యుగానికి ప్రయాణం చేస్తూ ఉంటే ఆ బూజుపట్టిన పాత సిద్ధాంతాలను విద్యార్థులకు బోధిస్తు ఉన్నాము, కాబట్టి ఆ సిలబస్‌ను మారిస్తె బాగుంటుంది. మ్యూజిక్ అండ్ డ్యాన్సు కాలేజీలు 3 చోట్ల ప్రారంభించాలని నిర్ణయించారు. రాజమండ్రి,

మహబూబ్‌నగర్, ఖమ్మంలలో ప్రారంభించాలని నిర్ణయించారు. ప్రయివేటు కాలేజీలు కోట లాంటి చోట్ల ఉన్నాయి. అవి కూడా గవర్నమెంటు తీసుకుంటే బాగుంటుందని మనవిచేస్తున్నాను. ఇక నాగార్జునసాగర్ ఇంజనీరుంగు కాలేజి నాగార్జునసాగరుకు తరలిస్తామని వాగ్దానం చేసి ఉన్నారు. అది వెంటనే తరలించే ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతున్నాను. బాయిస్ వర్కు షాప్సు అడిషనల్‌గా గూడూరు పాలిటెక్నిక్‌కు మంజూరు అయి ఉన్నది. ఇంతవరకు అది మొదలు పెట్టలేదు. అది వెంటనే మొదలు పెట్టేట్లు చేయాలని కోరుతున్నాను. గూడూరులో మైనింగు ఇన్‌స్టిట్యూట్ ఉంది. మైనింగులో డిగ్రి కోర్సులు కూడా పెట్టగలిగితే బాగుంటుందని మనవిచేస్తున్నాను. నిరుద్యోగులుగా ఉన్నటువంటి ఇంజనీరింగు గ్రాడ్యుయేట్సు కాని డిప్లమో హోల్డర్సుకు కాని వెంటనే ఉద్యోగాలు కల్పించేటట్లు చేయాలని కోరుతున్నాను. మనం మొత్తం విద్యా విధానం-సిస్టం ఆఫ్ ఎడ్యుకేషన్ కాని మెతడ్ ఆఫ్ టీచింగు కాని సిలబస్ విషయంలో కాని రీ ఓరియంటేషన్ చేయవలసిన అవసరం ఉంది. అన్నీ కాలానుగుణంగా ఆలోచించడానికి ప్రత్యేకమైన కమిటి నియమిస్తే బాగుంటుందని మనవి చేస్తున్నాము. సూళ్లూరు పేటలో 3 లక్షల రూపాయలు విరాళంగా ఇస్తామని శ్రీ శివలింగం సెట్టియారు ముందుకు వస్తున్నారు. ఈ విషయం ముఖ్యమంత్రిగారికి విజ్ఞప్తి చేయడం జరిగింది. ఒక టెక్స్‌టయిల్ మిల్ యజమాని, మద్రాసీ 3 లక్షల రు.లు ఉచితంగా ఇస్తామని అంటున్నారు. అటువంటి అవకాశాన్ని సద్వినియోగం చేసుకొని వెంటనే డిగ్రీకోర్సులు పెట్టడానికి అవకాశం ప్రసాదించాలని కోరుతున్నాను. బి.ఎ., బి.ఎస్.సి., బి.కాం., కోర్సులు ఈ సంవత్సరమే సూళ్లూరుపేటలో ప్రారంభించాలని కోరుతున్నాను. ఆశ్రమ స్కూల్సు పెట్టాలని అంటున్నారు. నెల్లూరు జిల్లాకు ఒకటి కేటాయించామని అంటున్నారు. ఇది ఫిషరుమెన్ విలేజీలోనే పెడతాము అంటున్నారు కాబట్టి తూపిలపాలెం లో పెట్టాలని కోరుతున్నాను. అక్కడ శ్రీ దేవానందరావుగారు ఒక గెస్టు హౌసు కట్టిస్తున్నారు. శ్రీ మునుస్వామిగారు ఒక రోడ్డు వేయిస్తున్నారు. శ్రీ ఎమ్. వి. కృష్ణారావుగారు అక్కడ ఆశ్రమ స్కూలు పెట్టగలిగితే అది మోడల్ విలేజిగా తయారు అవుతుంది. అందులో అది కోస్టల్ విలేజి. బ్రహ్మాండంగా సముద్రపు అలలు ఉన్నటువంటి గ్రామం. కాబట్టి ప్రత్యేకమైనటువంటి ఏర్పాటుతో దానిని ప్రసాదించాలని కోరుతూ తమరు టైము లేదంటున్నారు కనుక సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ ఎమ్. వి. కృష్ణారావు:—అధ్యక్షా, విద్యాశాఖ పద్దులను ప్రవేశపెట్టే సమయంలోనే ఈ బడ్జెట్ వివరణ, 20 సంవత్సరాలుగా విద్యలో జరుగుతున్నటువంటి విషయాలు, ప్రపంచ తెలుగు మహాసభల నివేదిక-ఇవన్ని సభ్యులకు తెలియడానికి వీలుగా ఇవ్వడం జరిగింది. ఈ పద్దులమీద ఈ రెండు రోజులలోను దాదాపు 69 మంది గౌరవ సభ్యులు చర్చలో పాల్గొని నిర్మాణాత్మకమైన సూచనలు చేయడం జరిగింది. చాలా సంతోషం. మన విద్యావిధానం అట్లా ఉంచి అసలు పరిస్థితులు ఎట్లాగున్నాయి, ఎంతవరకు వారిని మెరుగుపరిచామని సభ్యులు ఆలోచించాలని మనవిచేస్తున్నాను. మన ముఖ్యమంత్రి శ్రీ వెంగళరావు

పదవీ స్వీకారం చేసేప్పుడు ఉన్న పరిస్థితిని ఈనాడు విశ్వవిద్యాలయాలలో ఉన్న పరిస్థితినీ చూస్తే మనం ఎంత మెరుగుపరచామో తెలుస్తుంది. మన వెంగళ రావుగారు పదవీ స్వీకారం చేసే ముందు పాఠశాలలలో చాలా అనుచిత పరిస్థితి ఉంది. క్రమశిక్షణ తగ్గిపోయి ఉంది. స్టాండర్డ్సు తగ్గిపోయి ఉన్నాయి. పరీక్షలలో మాస్ కాపీయింగ్ జరుగుతూ ఉన్నది. చివరకు ఉపాధ్యాయులకు రక్షణ లేని పరిస్థితి గూడా ఉంది. అటు వంటి పరిస్థితి ఈ రోజున లేదు. విశ్వవిద్యాలయాలలో క్రమశిక్షణ ఈనాడు నెలకొని ఉన్నది. కాపియింగు లేకుండా చేయడం జరిగింది. చదువుయందు ధ్యాస ఏర్పరచడం, ఉపాధ్యాయులలో బోధన చేయాలనే భావన కలగడం జరిగింది. ఈవిధంగా కొంచము మెరుగైన పరిస్థితులు వచ్చాయని మనవిచేస్తున్నాను. విద్యా విధానం మన అవసరాలకు అనుగుణంగా లేదన్నీ, దానిని మార్చాలని ప్రధానమంత్రి దగ్గరనుంచి రాష్ట్రపతి దగ్గర నుంచి అందరూ చెబుతున్నారు. ఈ విద్యావిధానం మన పరిస్థితులకు అనుగుణంగా, మన అవసరాలకు అనుగుణంగా తీర్చి దిద్దలేదనే భావం సర్వత్రా ఉంది. దానిని గురించి ఆలోచించవలసి ఉంది. అది నేషనల్ లెవల్‌లో చేస్తున్నారు. మన స్టేటు లెవల్‌లో కూడా మనం ఆలోచన చేయవలసి ఉంది. రీఓరియంటేషను చేయాలని శ్రీ శ్రీకృష్ణగారు శ్రీ శ్రీరాములుగారు, శ్రీ వెంకటరత్నంగారు, ఇంకా కొంత మంది గౌరవ సభ్యులు చెప్పారు. మన ఆశయానికి అనుగుణంగా విద్య ఉండాలి. డెమక్రసీకి సోషలిజానికీ సెక్యులరిజానికీ అనుగుణంగా విద్య లేకపోతే ఆ ఆశయాన్ని నెరవేర్చుకోవడం కష్టం అవుతుంది. చిన్నతనం నుంచే ఆ ఆశయాలు ఉండాలి. కాబట్టి అట్లా చేసుకోవలసిన అవసరం ఉంది. దానికి ఎడ్యుకేషన్ కమిషను వేసి ఆలోచిస్తే బాగుంటుందన్నారు. అది నేషనల్ లెవల్‌కు సంబంధించినది కాబట్టి ఇదివరకు ఎడ్యుకేషన్ కమిషన్సు రెండు వేసి ఉంచారు. అది నేషనల్ లెవల్‌లో ఆలోచన చేసారు, స్టేటు లెవెల్‌లో మన పరిస్థితులను బట్టి మన ఎలిమెంటరీ ఎడ్యుకేషనును, వృత్తి విద్యలను దృష్టిలో పెట్టుకొని మార్పులు చేయవలసిన అవసరం ఉంటే తప్పకుండా ఆ సూచనను పరిశీలన చేస్తామని మనవిచేస్తున్నాను. చాల మంది గౌరవసభ్యులు అడ్మినిస్ట్రేషన్ గురించి విమర్శించారు మనం 140 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు పెడుతున్నాము. ఈ 140 కోట్లలో ఎక్కువగా ఉపాధ్యాయుల జీతాలకే పోతున్నది. దాదాపు ఏ 10% తప్ప మిగిలినది అంతా జీతాల క్రింద పోతున్నది. ఈ 10%లో అడ్మినిస్ట్రేషనుకు సంబంధించి ఉంది. దీనిలో మెయిన్‌టెనెన్సు వీటన్నింటికి ఖర్చు పెట్టవలసిన అవసరం ఉంది. యాక్చువల్‌గా ప్రోగ్రామ్సుకు వచ్చేప్పటికిడబ్బు చాలాతక్కువ అవుతున్నది. ఈ సంవత్సరం 150 కోట్లు అయిందంటే ఎవరూ అనుకోనంతగా పెరిగిపోయింది. మేము క్రొత్తగా ప్రోగ్రామ్సు తీసుకున్నవి లేవు. కాని ఎట్లాగ పెరిగింది అంటె జీతాలు పెంచడం వల్ల పెరిగింది. అంతకన్నా ఏమీ కాదు. క్రొత్త స్కీము మేము ఏదీ తీసుకోడానికి అవకాశం లేకుండా పోయింది.

1-00 p. m. శ్రీ ఎ. శ్రీరాములు :—ఎడ్యుకేషను అన్న తరువాత సాలరీస్ ఉండక తప్పదు. క్రొత్త ప్రోగ్రామ్సు తీసుకోలేకపోయామంటే నాకు అర్థం కనిపించలేదు. Let not the Minister develop a feeling that the entire expenditure on

Education is being spent on salaries. Excepting on buildings and some equipment, 95% will have to be over salaries. So, do not create a feeling among the people that you are spending so much on the salaries.

శ్రీ ఎమ్. వి. కృష్ణారావు :—ఇన్నాళ్లుగా చేస్తూ వచ్చిన విమర్శ ఏమిటంటే—భవనాలు లేవు, వసతులు లేవు, ఛాక్ పీస్ కూడా లేదని విమర్శ చేస్తూ వచ్చారు. ఇప్పుడు ఎడ్యుకేషన్ అంటేనే జీతాలు అంటున్నారు. టీచింగ్ స్టాఫ్ ఎక్కువగా ఉంటుంది కనుక జీతాలు ఉంటాయి.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—జీతాలు మమ్మల్నిచూసి ఇస్తున్నారా ? అవసరం బట్టి ఇస్తున్నారు. కంప్లయింటు ఎందుకు ?

శ్రీ ఎమ్. వి. కృష్ణారావు :—ఫాక్టు తప్ప కంప్లయింట్ కాదు. ఎక్కువ డబ్బు దీనికే వెడుతోంది, తీసుకోవలసిన కార్యక్రమాలు తీసుకోడానికి అవకాశం లేకపోయిందనే తప్ప మరేమీ కాదు. ఇది పెద్ద డిపార్టుమెంటు. లక్షల మంది ఆఫీసర్లు ఉన్న డిపార్టుమెంటు. దీనిని స్ట్రీమ్‌లైన్ చేయాలనే ఉద్దేశంతో చర్యలు తీసుకోవడం జరిగింది. డైరెక్టరేటును బైఫర్కేటు చేసాము. ఎలిమెంటరీ ఎడ్యుకేషనుకు ఎడిషనల్ డైరెక్టరును వేసాము. మంత్రిగారు చురుగ్గా చేస్తున్నారు కాని మిగతావారు చేయడం లేదన్నారు. అది సరైనది కాదు. మా ఆఫీసర్లు కూడా చాలా చురుగ్గా చేస్తున్నారు. లేకపోతే ఇంత డెవలప్‌మెంటు తీసుకురాగలిగేవారు కాదు. శాస్త్రి గారు క్రొత్తగా సెక్రటరీగా వచ్చారు. వారు 24 గంటలు పని చేసినా తరగని పని ఎన్ని కాగితాలు వస్తాయో, ఎంత కరస్పాండెన్స్ ఉంటుందో చూస్తే తెలుస్తుంది. ఇది మహా సముద్రం లాంటిది. ఇందులో చేతనైనంతవరకు శక్తియుక్తులను ఉపయోగించి పనిచేస్తున్నాం, ఆఫీసర్లు అందరూ చేస్తున్నారు, అందువల్లనే కొంతవరకైనా ముందుకు పోగలుగుతున్నాం ఎడ్మినిస్ట్రేషనును బైఫర్కేటు చేయడమే కాకుండా ఇన్‌స్పెక్షను విషయంలో చర్య తీసుకోడం జరిగింది. దాదాపు 7—8 సంవత్సరాలుగా ఇన్‌స్పెక్షను అనేది లేకుండా పోయింది. ఈ సంవత్సరం మొత్తం ఇన్‌స్టిట్యూషన్స్ అన్ని ఇన్‌స్పెక్టు చేయించాలనే ఉద్దేశంతో ప్రయత్నం చేస్తున్నాం. ఆఫీసర్లను పంపుతున్నాం. డిఇవో ఆఫీసులు, అన్ని ఆఫీసులు ఇన్‌స్పెక్ట్ చేయిస్తున్నాం. ఇంతవరకు గెజిటెడ్ ఇన్స్పెక్టర్లు డిఇవో ఆఫీసుకు ఎటాచ్ అయి ఉండేవారు. ఇప్పుడు రివెన్యూ డివిజనుకు ఒకరిని పెట్టి ఆ ఏరియా వారికి అప్పగించాము. సమితి లెవెలులో ఇవో, ఎడ్యుకేషన్, సమితి ఇనస్పెక్టరుకు పని డిస్ట్రిబ్యూట్ చేయడంవల్ల పని తేలిక అయ్యే అవకాశం కలిగింది. స్కూల్సు ఎట్లా పని చేస్తున్నాయి, ఎంతమంది విద్యార్థులున్నారు, ఎంత మంది టీచర్లు ఉన్నారు, ఎకనమిక్‌గా ఉందా లేదా అని తర్జన భర్జనలు జరుగుతున్నాయి. అవసరమైన చోట్ల స్కూల్సు లేవు, అనవసరమైన చోట పెట్టారు, అందువల్ల అటువంటి చోట్ల పిల్లలు లేరని ఆరోపణలు వస్తున్నాయి. దానిని చూడడానికి జిల్లా లెవెలులో ఒక కమిటీని పెట్టాం. వారు స్వయంగా చూసి పరిశీలన చేసి రేషనలైజేషను చేయడానికి ఏర్పాట్లు చేసాము. ముఖ్యంగా గ్రాంట్లు ఇవ్వడం విషయంలో చాలా స్ట్రిక్ట్‌గా అబ్జర్వు చేస్తున్నాం.

ఓరియంటల్ స్కూల్సులో కొంత గందరగోళం ఉందని ఆరోపణ వస్తే వాటిని ఇన్‌స్పెక్ట్ చేసి గ్రాంట్లు ఇచ్చే అధికారం డైరెక్టర్ ఆఫ్ స్కూల్సుకు ఇవ్వడం జరిగింది. గ్రాంట్లు ఇచ్చేటప్పుడు రూల్సు, నార్మ్సు పెట్టి ఆ ప్రకారం ఇవ్వడం తప్ప యిష్టం వచ్చినట్లు దయాదాక్షిణ్యాల మీద ఇవ్వడానికి లేకుండా కట్టుదిట్టం చేసాం. ఇచ్చే గ్రాంట్లు కూడా వారికి సత్వరంగా అందేటట్లు, గ్రాంట్లు కోసమై ఇక్కడకు వచ్చి పైరవీలు చేయవలసిన పద్ధతిని మాఫీ చేసే ఏర్పాట్లు చేయడం జరిగింది. ఉపాధ్యాయులకు జీతాలు బట్వాడా చేయడంలో సరిగా అందడం లేదనే కంప్లయింట్సు వస్తున్నాయి. ఇవి ప్రైవేటు మేనేజిమెంట్లకు సంబంధించి ఎక్కువగా వస్తున్నాయి. అటువంటి చోట్ల డైరెక్ట్ పేమెంటుకు ఆర్డరు ఇస్తున్నాము. వారి ప్రొటెక్షన్ కోసం శాసన సభలో బిల్లు తేవడం జరిగింది. బిల్లు పెట్టారే తప్ప సరిగా అమలు కావడం లేదని వెంకటరత్నంగారు చెప్పారు. అటువంటివి ఎక్కడైనా ఉంటే చర్య తీసుకునే ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. నోటీసులు ఇస్తున్నాము. వారికి ఇప్పించడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. ఇప్పుడు ఒక ఆలోచన చేస్తున్నాము. సమితులలో కాని పరిషత్తులలో కాని డబ్బు డ్రా చేసిన తరువాత సరిగా టీచర్లకు ఇవ్వకుండా ఆ ఖర్చులు, ఈ ఖర్చులు పేరుచెప్పి కొంత తగ్గించుకుని ఇస్తున్నట్లు కంప్లయింట్సు వస్తున్నాయి. అటువంటి సందర్భంలో చెక్ సిస్టం ఏర్పాటు చేస్తే వారికి ఇవ్వవలసిన జీతాలు బ్యాంకు అక్కౌంటుకు క్రెడిట్ చేస్తే దుర్వినియోగం చేసే పరిస్థితులు పోతాయి. అంతేకాక బాంకింగ్ సిస్టం అలవాటు అవుతుంది. పొదుపు చేసుకునే అవకాశం కలుగుతుంది. బాంకుల్లో డిపాజిట్లు ఎక్కువ అవుతాయి. అందువల్ల చెక్ సిస్టం పెట్టాలని ఆలోచిస్తున్నాం. చాలామంది సభ్యులు యూనిఫారం ఎడ్యుకేషను కావాలి అన్నారు. మేనేజిమెంటు, సిలబసు విషయంలో యూనిఫారం పద్ధతి ఉండాలి. చాలా రకాలైన మేనేజిమెంట్లు ఉన్నమాట నిజమే. సమితులు, జిల్లా పరిషత్తులు, మునిసిపాలిటీలు ఉన్నాయి, వారినుంచి ఎడ్యుకేషను తీసుకుని ప్రభుత్వం నిర్వహించాలని సభ్యులు సూచించారు. చాలామంది ఉద్దేశం అదే. అది ఇప్పుడు సాధ్యమవుతుందా? ఎంతవరకు సాధ్యమవుతుంది అనేది ఆలోచించాలి. మునిసిపల్ స్కూల్సు విషయం. సెంట్ పర్సెంట్ గ్రాంట్లు ఇస్తున్నాము. తెలంగాణాలో మునిసిపల్ స్కూల్సు ప్రభుత్వం క్రింద ఉన్నాయి. ఆంధ్ర ఏరియాలో మునిసిపాలిటీల క్రింద ఉన్నాయి. యూనిఫార్మిటీ పెట్టాలనే ఉద్దేశ్యముతోనే మునిసిపాలిటీల క్రింద ఉన్న స్కూల్సు తీసుకోవాలనే సూచన పరిశీలన చేస్తున్నాము. అక్కడ వేసే సెస్సు ఇక్కడ కూడా వేసి మొత్తం స్కూల్సు ప్రభుత్వం తీసుకుంటే తెలంగాణాలోను ఆంధ్రలోను ఒకే యూనిఫారమ్ పద్ధతి ఉంటుందనే సూచనను పరిశీలన చేస్తున్నాము. సమితులు, జిల్లా పరిషత్తులకు సంబంధించినంతవరకు తీసుకునే ఆలోచన లేదు. ప్రభుత్వం టీచింగు గ్రాంటు ఇస్తున్నమాట నిజమే. మెయిన్‌టెనెన్సు గ్రాంటు 6 పర్సెంట్ కంటే ఇవ్వడం లేదు. మేనేజీరియల్ ఎసిస్టెన్సు అంతా వారు చూసుకోవలసిందే, బిల్డింగ్సు, డెవలప్‌మెంటు ప్రోగ్రామ్, అంతా వారు చూసుకోవలసిందే. ఆ బాధ్యత అంతా మనం స్వీకరించి ఒకేసారి లక్షల సంస్థలు నిర్వహించాలంటే ఇప్పుడు సాధ్యమయ్యే పరిస్థితులు

కనపడడం లేదు. 140 కోట్ల ఖర్చు చేస్తూంటే చాక్ పీసెస్ ఇవ్వలేని పరిస్థితిలో ఉన్నాము. అనుకున్నప్పుడు వీటిని అన్నింటిని తీసుకుని నిర్వహించడం ఎట్లా? దీనికి ఎటువంటి యంత్రాంగం ఏర్పాటు చేయవలసి ఉంటుంది? ఇటువంటివి అన్నీ ఉన్నాయి. అందువల్ల ప్రస్తుతానికి అటువంటి ఆలోచన లేదని చెబుతున్నాను. ప్రవేటు సంస్థలు తీసుకుంటే బాగుంటుందనే మాట చెప్పారు. శ్రీ రాములు గారు ప్రవేటు సంస్థలు పెట్టడం న్యాయం కాదు, ఏ దేశం విషయంలోనైనా ఎడ్యుకేషన్ మీదనే దాని డెవలప్‌మెంటు ఆధారపడి ఉంటుంది, విద్యార్థుల మీద ఆధారపడి ఉంటుంది. ప్రవేటు సంస్థలను ఎంకరేజి చేయకూడదు, ప్రభుత్వమే తీసుకుంటే బాగుంటుంది అన్నారు. అందుతో నేను కూడా ఏకీభవిస్తున్నాను. ఐతే ఉన్న పరిస్థితులను కూడా మనం ఆలోచించాలి. ప్రభుత్వమే అన్ని సంస్థలూ నడిపితే చాలా మంచిది. ప్రభుత్వ ఆశయం ప్రకారం విద్యా విధానం ఉండాలి కనుక ప్రభుత్వమే నడపాలి. మనం ఆ పరిస్థితిలో ఉన్నామా? ఎంతవరకు నడపగలుగుతాము? ప్రభుత్వ కాలేజీల కంటే ప్రైవేటు కాలేజీలు ఎక్కువ ఉన్నాయి. ప్రైవేటు సంస్థలు చాలా ఉన్నాయి. అన్నింటిని తీసుకుని ఒకే సారిగా చేయాలంటే సాధ్యం కాదు. ఆ సుముహూర్తం కోసం ఎదురు చూడవలసిందే. ఎప్పుడో ఒకసారి అది జరిగి తీరుతుంది. ఇమీడియెట్‌గా చేసేదిలేదు. పోతే యూనిఫారమ్ సిలబస్ గురించి. ఇప్పుడు ఇంటర్ మీడియట్‌కి టెన్త్ 1-10 p. m.
క్లాస్‌కి స్టేటంతా ఒకే సిలబస్ యూనిఫామ్‌గా ఉంది. యూనివర్సిటీస్‌లో మాత్రం యూనిఫామ్‌టీ లేదు. ఉద్యోగస్తులు ఒక యూనివర్సిటి ఏరియా నుంచి ఇంకో యూనివర్సిటి ఏరియాకు ట్రాన్స్‌ఫర్ అయినప్పుడు చాల ఇబ్బంది పడుతున్నారు. పుస్తకాల ప్రచురణలో కూడా కొన్ని సాధకబాధకాలున్నాయి. డిగ్రీ కోర్సుకి పుస్తకాలు తయారు చేయాలంటే తెలుగు ఎకాడమీ వారికి మూడు రకాలుగా చేయవలసి వస్తోంది. అందుచేత అన్ని యూనివర్సిటిలకి ఒకే పాఠ్య ప్రణాళిక ఉండడం న్యాయమే. దానిని గురించి మేము 23, 24 తారీకులలో వైస్ చాన్స్‌లర్‌తో మాట్లాడుతున్నాము. యూనిఫారమ్ సిలబస్ ఉండేటట్లుగా ప్రయత్నం చేస్తాము. శ్రీ రాములు గారు, శ్రీ కృష్ణ గారు టెక్స్టు బుక్స్‌లను గురించి చాల విమర్శనాత్మకంగా మాట్లాడారు. వాళ్లు చెప్పింది కరక్టే. ఇప్పుడు ప్రొఫెసర్లుగాని మరి ఎవరైనా గాని వ్రాస్తే వాటిని తెలుగు ఎకాడమీలో ప్రింటు చేస్తున్నారు. కాని వాటిని స్క్రూటినీ చేసి చేసే మిషనరీ మాత్రం మనం ఇంత వరకూ పెట్టలేదు. దానివల్ల వాళ్ల ఇష్టము వచ్చినట్లు వ్రాయడం జరుగుతూ వున్న మాట నిజమే. కాని గత సంవత్సరం ఎసెంబ్లీలో గౌరవసభ్యులు శ్రీ రాములు గారు పుస్తకాలు తీసుకువచ్చి చదివి వినిపించిన తరువాత దానిమీద కొంత చర్య తీసుకోవడం జరిగింది. కొంతవరకు కరెక్టు చేశాము. కాని ఇది చాలదు. అసలు టెక్స్టు బుక్స్ మన ఆశయాలకు తగినట్లుగా ఉండాలి తప్ప మన ఆశయాలకు విరుద్ధంగా అవి ఉంటే మనం చెప్పే విద్యా విధానం అంతా మనకు వ్యతిరేకమైన పరిస్థితులలో ఉంటుంది. నిష్ఫలం కూడా అవుతుంది. తెలుగు ఎకాడమీ వారు మూడు యూనివర్సిటి ప్రాంతాలలోనూ లెక్చరర్స్ మీటింగు పెట్టి సబ్జెక్టులు అన్నీ వాళ్లకిస్తే టెక్స్టు బుక్స్ వాళ్లందరూ స్టడీ చేయడం దాంట్లో తప్పులు గాని ఆగలు

విషయం మీద భేదాభిప్రాయం ఉంటే చర్చించడం జరిగింది. ఇప్పుడు తెలుగు ఏకాడమీ వారు సబ్జెక్టు వైజ్ కమిటిస్ కూడా ఫారమ్ చేశారు. అట్లాగే 10 వ క్లాసుకి దిగువ ఉన్న వాటికి కూడా డైరెక్టర్ ఆఫ్ స్కూల్ ఎడ్యుకేషన్ సబ్జెక్టు వారి కమిటిలు ఫారమ్ చేసి వాటిలో కూడా సరిచేయడానికి వారు కూడా ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. సప్లయి విషయం కూడా సభ్యులు చెప్పారు. ఇప్పుడు 1 వ తరగతి నుంచి 10 వ తరగతి వరకు టెక్స్టు బుక్ ప్రెస్‌లో ప్రింటు చేస్తున్నారు. ఇంటర్, డిగ్రీ కోర్సులు అన్నీ తెలుగు ఏకాడమీ వాళ్లు చేస్తున్నారు. పి. జి. కోర్సెస్ వాటికి యూనివర్శిటి వాళ్లు ప్రింటు చేసుకుంటున్నారు. మెయిన్‌గా మనకు 1 నుంచి 10 వ క్లాసు బుక్సుకే ఈ సమస్య వస్తోంది. గత సంవత్సరం ఒక కోటి టెక్స్టట్ బుక్సు ప్రింటుచేయడం సప్లయి చేయడం జరిగింది. కొన్ని పుస్తకాలు లేటుగా ప్రింటు అవడం వల్ల దొరకలేదు అన్నారు. తరువాత అది కూడా సర్దుబాటు చేయడం జరిగింది. ఈ సంవత్సరం జాగ్రత్తపడి ఇప్పటికే 40 లక్షల పుస్తకాలు ప్రింటుచేసి అప్పుడే డిపోలకు పంపించేశారు. మే ఆఖరుకల్లా అన్నీ పంపించే ఏర్పాటు చేస్తున్నారు. ఇదివరకు 11 డిపోలు ఉంటే ఇప్పుడు 2 పెంచి 13 చేశాము. 7 సేల్స్ సెంటర్స్ కూడా పెడుతున్నాము. ఇవి కాకుండా 20 పాయింట్ల ప్రోగ్రాము క్రింద హెడ్ మాస్టర్స్ పుస్తకాలు కొని సప్లయి చేసేటట్లుగా పెట్టాము. స్పెషల్ ఫీజు ఫండు నుంచి తీసుకుని సప్లయ చేయమని వారికి చెప్పడం జరిగింది. అట్లాగే స్టూడెంట్సు కోఆపరేటివ్స గూడా ఆర్గనైజ్ చేస్తున్నాము. వాళ్ళ ద్వారా కూడా ఇవ్వడం జరుగుకుంది. సూపర్ బజార్స ద్వారా కూడా టెక్స్టట్ బుక్సు ఇచ్చే ఏర్పాటు జరుగుతుంది. ఎవరికి ఇష్టము వచ్చినట్లు వాళ్ళు ప్రైసు పెట్టకుండా టెక్స్టబుక్ ప్రెస్ వాళ్ళమాదిరిగా పేజికి ఇంతని రేటు ఫిక్సుచేసి ఇచ్చేదానికి కూడా ప్రయత్నం జరుగుతోంది. స్కూల్సు కొరకు చాలా ప్రెజరు వస్తోంది. అనేకరకాల ఇబ్బందులు వస్తున్నాయి. అందుకని 10 వ క్లాసుకి ప్రవేటుగా పరీక్షకు వెళ్ళటానికి కూడా ఈ సంవత్సరం ఏర్పాటు చేశాము. పరీక్షలలో కాపీలు కొట్టకుండా ఉండడానికి ఫ్లయింగ్ స్క్వాడ్స ఏర్పాటు చేశాము. గత రెండు సంవత్సరాలుగా చేసిన ఏర్పాటు వల్ల పిల్లలు బాగా చదువుకుని పరీక్షలకు వెళ్ళటం జరుగుతోంది. ఈరోజువే 10 క్లాసుకి ఇంటర్ మీడియట్‌కి పరీక్షలు జరుగుతున్నాయి. ప్రతిచోట విద్యార్థు లందరూచాలా ఉత్సాహంగా పరీక్షలకు వెళ్ళుతున్నారు. డిటెన్షన్ సిస్టమ్ ఉండా లని చాలమంది చెప్పడం జరిగింది. టీచర్స పిల్లలకి ప్రయివేటు చెప్పడం మొదలు పెట్టి తమ దగ్గరకి ప్రయివేటుకి రానివాళ్ళని తప్పించడం లాంటివిచేసి వాళ్ళలో వాళ్ళు పోటీలుపడి పిల్లలమీద వాళ్ళ ప్రభావాన్ని ఉపయోగించడం మొదలు కారణంగా ఆపద్ధతిని తొలగించడానికి ముందు నాన్–డిటెన్షన్ సిస్టమ్ మొదలు పెట్టవలసి వచ్చింది. ఇది మన ప్రాంతాలలో లేదు. పాశ్చాత్య దేశాలలోఉంది. అంటే పరీక్షలమీదే కాకుండా వాళ్ళ ఫెర్‌ఫార్మెన్సు మీద ప్రమోటు చేయడం జరుగుతుంది. డిటెంషన్ లేకుండా ఆర్టులో వాళ్ళని మెరుగు పరచాలని దీని ఉద్దేశం. ఆ ఉద్దేశంతోనే ఎస్. ఏ. ఆర్. టి. కూడా చాలా ప్రోగ్రామ్సు పెట్టడం జరిగింది. స్టేటువైడుగా ప్రోగ్రాములు పెట్టి వాళ్ళ స్టాండర్డు పెంచడానికి ఏదో

కార్యక్రమాలు తీసుకోవాలి అనేదానికి ట్రయినింగు ఇవ్వడం జరిగింది. మనకు హైస్కూల్ లెవెల్‌లో 10వ క్లాసుకి, అప్పర్ ప్రయిమరీ స్కూలు లెవెల్‌లో 7 వ క్లాసుకి పబ్లిక్ పరీక్షలు ఉన్నాయి. కాబట్టి ఎలిమెంటరీ లెవెల్‌లో 5వ క్లాసుకి పెడితే కొంత భయం ఉండి పిల్లలు చదువుకుంటారనే భావన ఒకటి ఉంది. వచ్చే సంవత్సరంనుంచి ఆ పద్ధతి కూడా పెడుతున్నాము. అలాగే యూనివర్శిటీలో కూడా పరీక్షల సిస్టము ఇప్పుడు చాలా మెరుగు పరచారు. అందుచేత ఉస్మానియా యూనివర్శిటిలో వచ్చిన బాడ్ రిప్యుటేషను అంతా పోయి ఇప్పుడు చాలా డిసిప్లిన్‌డ్‌గా ఉండే పరిస్థితికి మన వైస్-చాన్సలర్ జగన్ మోహనరెడ్డిగారు తీసుకువచ్చారు. ఎలిమెంటరీ ఎడ్యుకేషన్‌మీద శ్రీరాములు గారు చెప్పారు. వారు చెప్పినది నిజమే. 60 నుంచి 70 పర్సెంటువరకు డ్రాప్ అవుట్ అవుతున్నారు. ఎందుచేత మానేస్తున్నారు ? అది కూడా వారే చెప్పారు. మనది బీద దేశం కనుక ఆర్థిక పరిస్థితులు దానికి కొంత కారణమని వారు అన్నారు ఆర్థిక పరిస్థితులు ఒక్కటే కారణం కాదు. పాఠశాల వాతావరణం కూడా బాగుండాలి. టీచర్సు సరిగ్గా చెప్పాలి. పిల్లలను ఎట్రాక్టు చేసే పరిస్థితులలో ఉండాలి. తల్లిదండ్రులు కూడా కొంత బాధ్యత వహించి పిల్లలను పంపాలి. అందరూ కలిసి పనిచేస్తేతప్ప డ్రాపు అవుట్స్ తగ్గించేదానికి వీలుండదు. అందరి సహకారం కావాలి. అక్కడికి డ్రాపౌట్సు తగ్గించడానికి మేము కొన్ని చర్యలు తీసుకోవడం జరిగింది. ఇంటెన్సివ్ స్కీములు పెట్టాము. గరల్స్‌కి గాని బోయిస్‌కి గాని డ్రెసులు ఇవ్వడం స్కాలర్ షిపులు ఇవ్వడం బుక్ గ్రాంట్సు యివ్వడం మిడ్ డే మీల్సు పెట్టడంలాంటివి చేయడం జరిగింది. లిటరసి పెంచే ఉద్దేశంతో డ్రాప్ అవుట్ అయినవారికి నాన్‌ఫార్మల్ ఎడ్యుకేషను అనిచెప్పి గవర్నమెంటు ఆఫ్ ఇండియా వాళ్ళు స్కీము పెట్టడం జరిగింది. అది అన్ని జిల్లాలకు విస్తరింపచేసి దాంట్లో డ్రాపుఅవుట్ అయిన పిల్లలకు చదువుచెప్పి వాళ్ళని కూడా అక్షరాస్యులుగా చేయడానికి ప్రయత్నం జరుగుతోంది. ఎడల్టు ఎడ్యుకేషను గురించి మనం ఒక పెద్ద కేంపైన్ తీసుకోవలసిన అవసరం ఉంది. మన స్టేటులో 1971లో 26 పర్సెంటు దాకా లిటరసి ఉంది కనీసం నేషనల్ ఏవరేజిని అయినా అందుకునే దానికి కృషిచేయవలసిన అవసరం ఉంది. దానికి ఒక ప్రత్యేకమైన కార్యక్రమం తీసుకుంటాము. మన ముఖ్యమంత్రిగారు ఎడ్యుకేషను వీక్ ప్రారంభోత్సవం చేస్తూ ఎక్కడైతే పాఠశాలలు లేవో అక్కడ ప్రయిమరీ పాఠశాలలు పెట్టవలసిన అవసరం ఉందని చెప్పారు. దానికోసం కూడా పథకం తయారు చేస్తున్నాము. పాఠశాలలు లేనిచోట పాఠశాలలు పెడతాము. సింగిల్ టీచరు స్కూల్సు ఉన్నచోట రెండవ మాస్టరుని వేసే ఫేజిడ్ ప్రోగ్రాం ఉంది. అప్పర్ ప్రయిమరీ స్కూల్స్‌లో బి.ఇ.డి.,ఎస్ ని అపాయింటు చేస్తున్నాము. అట్లాగే ఇన్ సర్వీసు వాళ్ళకు కూడా కొంత అవకాశం ఇవ్వడానికి దీంట్లో తీసుకోవడం జరుగుతుంది. 10 ప్లస్ 2ప్లస్ 3 స్కీము మొట్టమొదటగా ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోనే అమలు జరపడం జరిగింది. ఇప్పుడు దేశమంతటా అమలుజరపాలని ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. కాని మనం 1959 నుంచి మొదలు పెట్టేసి 1969 కి వచ్చేసరికి 10 క్లాసు ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. సిలబస్ రెవ్యూ చేయడానికి కూడా ప్రయత్నాలు చేయడం జరుగుతుంది. వర్క్ ఎక్స్‌పీరియన్సుడు ప్రోగ్రాముకూడా దీంట్లో తీసుకోవాలని

ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయి. ఎడల్టు ఎడ్యుకేషను గురించి, రిటైర్డు టీచర్సుని వాలంటరీ ఆర్గనైజేషన్సుని తరువాత స్టూడెంట్సుని, వెకేషన్సులో, ఉపయోగించు కోవాలి. శ్రీరాములుగారు చెప్పినట్లు 4 లక్షల మంది అన్ఎంప్లాయిడ్ ఎడ్యుకేటెడ్ సోషల్ వర్కర్సుని తీసుకోవాలి. అయితే ఎట్లా ఎంతవరకు చేయగలుగుతాము? వారు దాదాపు 60కోట్ల రూపాయలు అవుతుందన్నారు. ఏమైనా దీనిని మాత్రం కొంత మాస్ మువ్మెంటు క్రింద తీసుకుని అందరూ ఇన్వాల్వు అయితే తప్ప వయోజన విద్యా స్కీము ఫలితాలు రావు. దీనిని గురించి కూడా ప్రయత్నం చేస్తున్నాము.

1-20 p. m. హెల్తు ఎడ్యుకేషనుగూర్చి నేను ఆరోగ్య మంత్రిగారు కూర్చొని మాట్లాడుతున్నాము. ఆరోగ్యమును కాపాడ్డము గురించి, జనాభా పెరుగుదలవల్ల వచ్చే నష్టం తెలుసుకొనడానికి, పరిమిత కుటుంబము గురించి తెలుసుకొనడానికి సిలబస్ తయారుచేసిపెడితే బాగుంటుందనే ఆలోచన వుంది. విమెన్ ఎడ్యుకేషను గురించి చాలమంది గౌరవ సభ్యులు చెప్పారు. ఎక్కడైతే జిల్లా హెడ్క్వార్టర్స్లో విమెన్ కాలేజీలు లేవో అక్కడ పెట్టడానికి ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నవి. స్థానికులు సహకరిస్తే విమెన్ కాలేజీలు పెట్టడానికి ప్రయత్నము చేస్తాము. రెసిడెన్షియల్ స్కూల్స్ బాగా పనిచేస్తున్నట్లు చెప్పారు. అన్ని ప్రాంతాలలో పెట్టాలని చెప్పడం జరిగింది. ఫేజ్డ్ ప్రోగ్రాంలో అన్ని జిల్లాలలో పెట్టడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము. ఇప్పటికి 8 స్కూల్స్ ఉన్నవి. ఒకటి ట్రైబల్ రెసిడెన్షియల్ స్కూలుగా పెట్టాము. సిల్వర్ జూబ్లీ రెసిడెన్షియల్ స్కూల్ కర్నూలులో పెట్టడం జరిగింది. గరల్స్ రెసిడెన్షియల్ స్కూల్స్ పెట్టే విషయం ఆలోచనలో వుంది. ఇక జూనియర్ కాలేజెస్ గురించి చెప్పారు. జాబ్ ఓరియంటెడ్ కోర్సులు ప్రవేశపెడుతున్నాము. అనంతపురం జిల్లాలో పెట్టాలని అనంతవెంకటరెడ్డిగారు చెప్పారు. ఎక్స్పెరిమెంటలుగా పెట్టాము. ఈ సంవత్సరం ఎట్లా జరుగుతుందో చూసి వచ్చే సంవత్సరం అవి ఎక్స్టెండు చేస్తామని మనవి చేస్తున్నాను. యూనివర్శిటీస్ గురించి చెప్పారు. అనంతపురంలో యూనివర్శిటీ పెట్టాలని అన్నారు. వరంగల్లు, గుంటూరు సెంటర్లను యూనివర్శిటీలుగా చేయడానికి ముఖ్యమంత్రిగారు కృషిచేస్తేతప్ప యు.జి.సి.వారు ఒప్పుకొనలేదు. ఈ రెండూ వచ్చిన తరువాత మిగతావాటి గురించి ప్రయత్నము చేసుకొనవచ్చు. పి.జి. కోర్సులు పెట్టడానికే యు.జి.సి. వారు ఒప్పుకోలేదు. పి జి. కోర్సులకు అనుకూలముగా వుంటారని అంటున్నారు. వారు ఒప్పుకొంటే పి.జి. కోర్సులు కొన్ని కాలేజీలలో పెట్టడానికి ప్రయత్నము చేస్తాము. ఓరియంటల్ లాంగ్వేజస్, ఉర్దూగురించి చెప్పారు. వాటికి చాల ప్రోత్సాహము ఇస్తున్నాము. ఉర్దూ అకాడెమీ పెట్టడమే కాకుండా ఉర్దూకు ప్రభుత్వము పూర్తి సహకారము యిస్తున్నది. ఉర్దూ టీచర్ ట్రెయినింగ్ అనేది కావాలన్నారు. ట్రెయినింగు గత సంవత్సరం యివ్వాలనుకొన్నాము. వచ్చే సంవత్సరం 8 అదనపు సెక్షన్స్ పెట్టడానికి ప్రయత్నము జరుగుతున్నది. మరాఠీ, తమిళం, ఒరియా, కన్నడ, గుజరాతీ భాషలకు పూర్తి ప్రోత్సాహము యివ్వడం జరుగుతుంది.

డా. ఫతీమున్నిసా బేగమ్ (పెదకురపాడు) :— ఉర్దూ టెక్స్ట్ బుక్స్ గుంటూరుకు చేరలేదు. ఈ సంవత్సరం మే నెలవాటికే చేరే చర్య తీసుకొంటారా?

శ్రీ యం. వి. కృష్ణారావు :—ఉర్దూ టెక్స్ట్ బుక్స్ గుంటూరుకు ఎందుకు వెళ్ళలేదో తెలుసుకొని వెళ్ళే ప్రయత్నము చేస్తాను. హిందీని గురించి, హిందీ పండిట్స్ అప్పాయింట్‌మెంట్స్ గురించి చెప్పారు. ఇతర రాష్ట్రాలలో బోగసు సర్టిఫికెట్స్ యిస్తున్నారు. దానివల్ల ఇక్కడున్న వారికి ఉద్యోగాలు రాకుండా పోతున్నవి. వారితో సమానమైన డిగ్రీలు కలవారికి రావడం లేదని చెప్పారు. మాకు కూడ రిపోర్టు వచ్చింది. ఎంక్వయిరీ చేస్తున్నాము. హిందీ సర్టిఫికెట్స్‌తో అట్లా ఉద్యోగానికి వచ్చినవారిపైన తీవ్రచర్య తీసుకొంటున్నాము. వారి సర్టిఫికెట్స్ కాన్సిల్ చేయడానికి ప్రభుత్వము వెనుకాడదు. అకాడమీల గురించి విమర్శ చేశారు. వాటిలో చాలమంది చాలకాలముగా వుంటున్నారని, కొత్త వారికి అవకాశము ఇవ్వడం లేదని అన్నారు. ప్రభుత్వము కొంతమందిని నామినేట్ చేసినా ఇతర సంస్థలనుంచి వచ్చినవారు కూర్చొని ప్రెసిడెంటును, వైస్ ప్రెసిడెంటును, సెక్రటరీలను ఎన్నుకొంటూ వుంటారు. అట్లా ఎన్నుకొన్నపుడు ఒక టరమ్, రెండు టరమ్స్, 3 టరమ్స్ వుండే అకాడమీలు చేసే దానిలో పొరపాట్లు వుంటే సర్దుబాటు చేయడానికి అవకాశము వుంటుంది. చాల కాలముగా వున్నారని చర్య తీసుకొనడం జరగదు. ఫొటోగ్రఫీ అకాడమీ గురించి విమర్శ చేశారు. అది కూడ ఆర్ట్ కాబట్టి ఒక అకాడమీని పెట్టారు. చీఫ్ సెక్రటరీగా ఫొటోగ్రఫీ వచ్చును అంతేకాని వారికోసము అకాడమీ పెట్టారవడం భావ్యము కాదు.

Sri A. Sreeramulu :— The way the Minister is replying, it is clear that pressure was there. Now my request is about academy and folk arts.

శ్రీ యమ్. వి. కృష్ణారావు :— ఫోక్ ఆర్ట్స్‌ని సంగీత నాటక అకాడమీ వారు టేక్ అప్ చేశారు. ప్రత్యేకముగా పరిశీలన చేస్తున్నారు. వారు చేయలేని పరిస్థితులలో దాన్ని గురించి ఆలోచన చేయవచ్చు. తోలు బొమ్మలు దానిలోకి వస్తుంది. ఒవాసీ గారు పిటిషన్ యిచ్చారు. ఎంక్వయిరీ చేయిస్తాను. వారు ఉర్దూ గురించి చెప్పారు. చర్యలు తీసుకొంటున్నాము. ప్రపంచ తెలుగు కాన్ఫరెన్సు గురించి చెప్పాలి. ఛార్టర్డ్ అక్కౌంటెంట్ చేత ఆడిట్ చేయబడిన జమా ఖర్చుల నివేదికను యిచ్చాను. తెలుగు మహాసభల తరువాత సమైక్యత, సుహృద్భావము మన రాష్ట్రములో పెంచడమే కాకుండా ఇతర రాష్ట్రాలలో వున్న తెలుగువారిలో ఉత్సాహము, సన్నిహిత సంబంధము ఏర్పడ్డము జరిగింది. దానిని సుస్థిరం చేసుకోవాలని ఇంటర్‌నేషనల్ యూనివర్శిటీని ఏర్పాటు చేశాము. కల్చరల్ మ్యూజియమ్‌ని ఏర్పాటు చేస్తున్నాము. సెక్రటేరియట్‌లో సెల్ ఏర్పాటు చేశాము, ఇతర రాష్ట్రాలలోని తెలుగు సంస్థలకు ఈ సంవత్సరం 20 లక్షల రూపాయలు ఇచ్చాము. మద్రాసులోని విద్యా సంస్థలకు గత సంవత్సరం 2 లక్షలు యిచ్చాము. ఢిల్లీలోని సంస్థలకు 6 లక్షలు. ఈ సంవత్సరం 11 లక్షలు యిచ్చాము. ఇతర రాష్ట్రాలలో వున్న తెలుగు పిల్లలు చదువుకొనడానికి ఇది వరకు ఎన్నడూ జరగనంత పెద్ద ఎత్తున సహాయము ఇప్పుడు చేశాము. గత సంవత్సరమును కల్చరల్ ఇయర్ క్రింద డిక్లేర్ చేశాము. ఓల్డ్ ఏజ్ కళాకారులకు

ఇది వరకు 100 మందికి పెన్షన్ యిస్తూ వుంటే మరొక 35 మందిని అదనముగా చేర్చి 135 మందికి యిస్తున్నాము. జిల్లా లెవెల్‌లోను, స్టేటు లెవెల్‌లోను కల్చరల్ ఫెస్టివల్స్‌ని ఏర్పాటు చేసి ప్రజలలో 20 సూత్రాల కార్యక్రమాన్ని ప్రచారం చేయడానికి, ఆర్టిస్ట్స్‌కి ప్రోత్సాహము యివ్వడానికి ప్రయత్నము జరుగుతున్నది. టెక్నికల్ ఎడ్యుకేషను, టెక్నికల్ స్కూల్స్‌ని పెట్టాలన్నారు. మల్టీపర్పస్ హైస్కూల్స్‌లో వున్న మెషినరీని వినియోగించుకొని ఎంప్లాయిమెంటు డిపార్టుమెంటు, టెక్నికల్ ఎడ్యుకేషను డిపార్టుమెంటు వారు కలిసి ఏదైనా చేస్తే బాగుంటుందని నేను, అంజయ్యగారు, భాట్టం శ్రీరామమూర్తిగారు చర్చించాము. డైరెక్టరు ఆఫ్ స్కూల్ ఎడ్యుకేషను, డైరెక్టర్ ఆఫ్ హయ్యర్ ఎడ్యుకేషను, డైరెక్టరు ఆఫ్ ఎంప్లాయిమెంటు ఈ ముగ్గురితో ఒక కమిటీని వేసి ఒక స్కీమును తయారు చేయాలని అన్నాము. ఆ స్కీమునుబట్టి టెక్నికల్ స్కూల్స్‌ని గురించి ఆలోచించవచ్చును, పాలిటెక్నిక్స్ పెట్టడం మంచిది అన్నారు. అది సాధ్యము కాదు. తిరుపతిలో పెట్టారు. ప్రతి తాలూకాలోను పెట్టడం సాధ్యం కాదు. టైప్ అండ్ షార్టుహేండ్ ఎగ్జామినేషన్స్ గురించి చెప్పారు. సర్టిఫికెట్స్ జారీ చేయడం జరిగింది. ఇంకా ఏమైనా వుంటే ఎంక్వయిరీ చేసి సర్దుబాటు చేసుకొనవచ్చు. పి. జి. కోర్సులు ఇంజనీరింగ్ కాలేజీలలో పెట్టాలన్నారు. ఆ కోర్సు పెట్టాలంటే డబ్బుతో సంబంధించిన విషయము. రీజినల్ ఇంజనీరింగ్ కాలేజిలో వుంది. దాన్ని గురించి పరిశీలించడం జరుగుతుంది. స్పోర్ట్సు గురించి ఒక్క మాట చెప్పాలి. ఇదివరకు 7 లక్షలు వున్నదానిని 20 లక్షలకు పెంచాము. ప్రతి జిల్లాకు 5 వేలు ఇచ్చేసి ఇప్పుడు 25 వేలు ఇస్తున్నాము. విద్యార్థులలో క్రమశిక్షణకు క్రీడారంగం తోడ్పడు తుంది కాబట్టి ప్రతి పాఠశాలలో ఇదివరకటి కంటే ఇప్పుడు క్రీడారంగానికి ఎక్కువ ప్రాముఖ్యత ఇస్తున్నాము. అలాగే లైబ్రరీసుకి సంబంధించిస్కూల్ లైబ్రరీస్, జనరల్ లైబ్రరీస్ వీటి అభివృద్ధికి ప్రభుత్వం తోడ్పడుతుందని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ పి.వి.కె. రావు :— పోస్ట్ గ్రాడ్యుయెట్ కోర్స్ కాకినాడలో పెట్టడం గురించి నేనుచెప్పాను. దాని గురించి మంత్రిగారు సమాధానం చెప్పలేదు.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :— కాకినాడకు ఇప్పుడురాదు.

Sri A. SreeRamulu:—The Minister has admitted that there is mass illiteracy and our education system has not become purposeful, Considering these two points, will the Government consider setting up of a Commission at the State level to go into those aspects so that we can streamline our own system.

శ్రీ యం. వి. కృష్ణారావు :—నేను ఇంతకు ముందే చెప్పాను. ఇప్పుడున్న ఎడ్యుకేషన్‌ను రిఓరియంట్ చేసి, దానికి కమీషన్ వేయాలో, ఏమి చేయాలో ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తుంది. కమీషన్ వేయవలసిన పరిస్థితి వుంటే తప్పకుండా వేస్తాము.

శ్రీ కె. రంగదాస్ :—సిక్స్ పాయింట్ ఫార్ములాకు విరుద్ధంగా ఎపాయింట్‌మెంట్స్ జరుగుతున్నాయని మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకువచ్చాను.

హైదరాబాదులో డి.ఇ.ఓ. అఫీసులో 50 మందికి ఉద్యోగాలు ఏవిధంగా ఇవ్వబడ్డాయో వారి దృష్టికి తీసుకువచ్చాను. ఆఫీసులో జాప్యం తొలగించడానికి ప్రయత్నిస్తామని వారు హామి ఇవ్వలేదు.

శ్రీ యం.వి. కృష్ణరావు:— నేను విచారించాను. ఎంప్లాయ్‌మెంటు ఎక్స్‌చేంజ్ నుంచి పిలిచి చేసిన సెలక్షన్‌లో అవకతవకలున్నాయని డి.ఎస్.ఇ. విచారణ చేసి కాన్సిల్ చేశారు. ఇప్పుడు డైరెక్టుగా గుంటూరు నుండో మరెక్కడినుండో తెచ్చి వేయడానికి వీలులేదు. అలా వేస్తె వారి ఉద్యోగాలు పోతాయి.

Sri Syed Hasan ..The Minister has not said about the elimnation of Urdu Medium Schools and also keeping the Lecturers posts vacant and other Urdu Medium teachers posts for a long time.

శ్రీ యం.వి. కృష్ణారావు:— ఎవైలబుల్‌గా వుంటే ఉర్దూవారిని వేస్తారు లేకపోతే ట్రయినింగ్ స్కూల్స్ పెడతామని చెప్పాను.

Mr. Speaker:—The Question is :

To reduce the allotment of Rs. 140,38,08,500 for Education by Rs. 100/-

Failure to take over all the managements of PanchayatRaj Institutions, Municipalities and private managements by the Government.

To reduce the allotment of Rs. 140, 38, 08, 500 for Education by Rs. 100/-

విశాఖపట్నం దగ్గరలో యున్న హైస్కూలును జూనియర్ కాలేజీగా మార్చి పిల్లల విద్యాభివృద్ధికి తోడ్పడనందున, విశాఖపట్నం గాంధీ గ్రాంలోను, విద్యార్థులకు సీట్లు దొరకక అనేక విధాలుగ ఇబ్బందులు పడుచున్నందున.

To reduce the allotment of Rs. 140, 38, 08. 300 for Education by Rs. 100/–

విశాఖపట్నం దగ్గర మ్రిపాలెం రైల్వే క్వార్టర్సులో యున్న ఎయిడెడ్ స్కూలుమ ప్రభుత్వం స్వాదీనం చేసుకోనందున.

The reduce the allotment of Rs. 140,38,08,500 for Education by R,.200/-

ప్రాథమిక సెకండరీ విధ్యను పటిష్టవంతం చేయడానికి ఒక సమగ్ర పథాకాన్ని రూపొందించ లేనందుకు.

The reduce the allotment of Rs. 140,38,08,500 for Education by Rs. 100/

స్వాతంత్ర్యం వచ్చి 28 సంవత్సరాలు దాటినా నేటికి ఉచిత నిర్భంధ ప్రాథమిక విద్య ప్రవేశపెట్టని ప్రభుత్వ చర్యకు.

To reduce the allotment of Rs,140,38,08,500 for Education by Rs 100/

రాష్ట్రంలో వెనుకబడిన ప్రాంతమైన దేవరకొండ తాలూకా కేంద్రములో డిగ్రీ కళాశాల ప్రారంభించని ప్రభుత్వ చర్యకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 140,38,08,500 for Education by Rs. 100/-

For inability to take over all the Private management schools and colleges.

The Cut Motions Were negatived.

Mr. Speaker :—The question is:

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 140,38,08,500 under Demand No. XX. Education".

Motion was adopted and demand granted.

Mr. Speaker—The House now stands adjourned to meet again at 8-30 a.m. tomorrow.

(The House then adjourned to meet again at Half Past Eight on the 19th Day of March 1976.)